Sud

Revistă editată de „Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu“

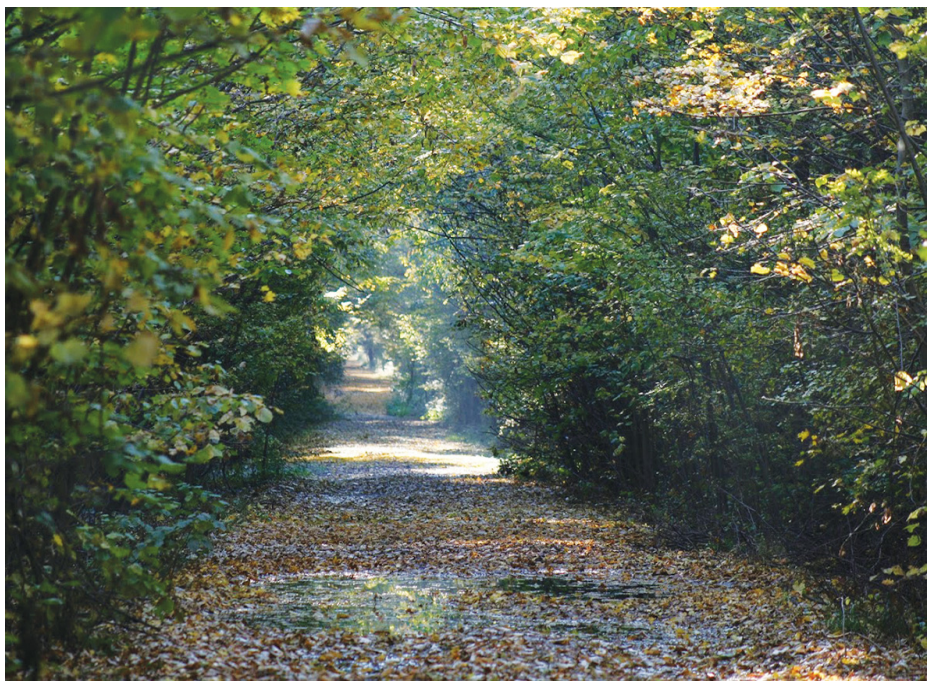
7-8

NR. 5-6 SERIE NOUĂ (196-197) • ANUL XXI • Iulie-August 2017

apare din anul 1996

Publicată cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Bolintin Vale

www.revistasud.ro

Linia Frumoasă din Pădurea cea mare de la Bolintin

Rondelul apei din ograda japonezului

de Alexandru Macedonski

Apei lui de prin ogradă,
Prea domol curgând la vale,
Bolovani, dintr-o grămadă,
Japonezu-i pune-n cale.

Spumegată, vrea să vadă,
Împrejurul casei sale,
Prea domol o ia la vale
Apa lui de prin ogradă

Și schimbând-o-ntr-o cascadă
De consoane și vocale,
Uită-a vieții grea corvoadă,
Dând răsunet de cristale,
Apei lui de prin ogradă.

Editorial

China

Vasile GRIGORESCU

Precum deja cunoașteți, colectivul nostru a publicat o nouă carte. La Bolintin și despre Bolintin. În vremea cât s-a lucrat, de mai multe ori s-a ivit o întrebare: Care/câți dintre localnici ar fi potențiali cititori ai lucrării ? Pentru a formula un răspuns, premisele nu erau tocmai favorabile, deoarece jumătate din populația orășelului aparține unei minorități etnice pe care societatea românească n-a putut-o convinge că școala, educația sunt vitale nu numai unei vieți normale, ci și unui adevărat stat social. Apoi, cei pe care profesia i-ar obliga să fie, preferă să se acopere de „hârtii” (nu toți, însă majoritatea...), iar despre produsul muncii lor, ce să mai zicem, gradul de analfabetism funcțional în rândul elevilor români este dintre cele mai ridicate... Așadar, cu unele excepții, tot generațiile mai vechi, care făceau coadă cândva pentru a cumpăra o carte, duc greul consumului autohton de publicații culturale. Iar viitorul nu se prezintă optimist în ce privește numărul acestora. Statisticile arată că peste o generație vom fi cel mult cincisprezece milioane cu toții, majoritari și minoritari. Totuși, aceste previziuni nu spun ce etnie va forma atunci majoritatea și nici de ce ni se par prea optimiste...

De ce continuă să emigreze ai noștri ? Fiindcă, după o oarecare așezare a economiei românești, surprinde faptul că pleacă oameni cărora nu s-ar zice că le lipsește ceva: case, mașini, diplome, relații... Pleacă oameni cărora, din toate punctele de vedere, le-ar fi mai ușor în țara natală decât oriunde pe meleagurile vestice. Prin urmare, nu neapărat ușurința traiului o caută românul de azi, ci mai degrabă altceva, o „atmosferă” din care credem că nu lipsește respectul neabătut al regulilor ce nu se schimbă în funcție de interese punctuale. Ele formează eșafodajul celor „șapte ani de acasă”, fundamentul unui stat social modern, cadrul în care părinții își vor educa copiii, generație după generație. Prin urmare, nu este mai ușor, însă este incomparabil mai sigur, mai „corect” traiul în Germania decât în România și asta contează cu adevărat.

China ? Ce treabă are China în toate acestea ?

Observăm o nouă atitudine a conducătorilor chinezi, în care se întrevede modelul roman de cucerire și administrare: infrastructură, cooperare, cvasi-libertate religioasă, avantaj reciproc și abia la urmă biciul... Nu-i puțin lucru a-l auzi pe președintele Chinei, la Davos, pledând pentru globalizare, cooperare, controlul poluării, *a contre-pied* președintelui Trump, liderul lumii occidentale, care propune/impune bipolarismul, izolaționismul, confruntarea și acutizarea scenariului „cel bun / cel rău”. Două viziuni antagonice de rezolvare a aceleiași chestiuni: protecția intereselor și cetățenilor în afara granițelor naționale.

De va fi nevoie, China poate trimite oricând câteva zeci de milioane de cetățeni care să ne rezolve, nouă și Europei, problema demografică enunțată mai înainte. Desigur, vom accepta ca „noul imperiu de la răsărit” să le poarte de grijă acestor „salvatori”. Pentru acesta însă, este nevoie de infrastructură și toate cele ce se anunță...

China tace și face, iar guvernul român „prepară” Centenarul...

OAMENI DE LÂNGĂ NOI

Iliei I. Niculescu Dorobanțu – *boierul* de la Dârvari

pag. 20

Am citit despre...

Un oraș, un om, o revistă

Florentin POPESCU

La scara universului șapte ani poate părea o cifră mică. E vârsta tradițională la care un copil descifrează tainele alfabetului și deschide timid ferestrele către cultură, către viață, către lume în general. Dacă e să credem și să ne luăm după ce spun zodiacele, șapte este și o cifră magică, purtătoare de noroc.

(continuare în pag. 2)

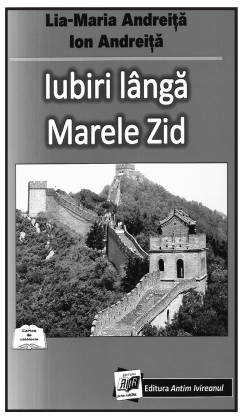
Florin Colonaș
Epoca marilor transformări – Nicolae Ciorănescu, condamnat pag. 10

Gl. Bg.(r) Gheorghe Dragomir
Noul Drum al Mătăsii și Eurasia pe tabla de șah a celor 3G pag. 12

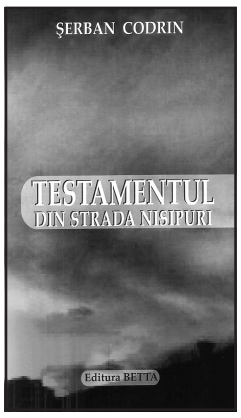
Luo Dongquan
Un proiect chinez pentru Drumul Mătăsii pag. 15

Gabriel Dragnea
Poezia cucerește granițe pag. 18

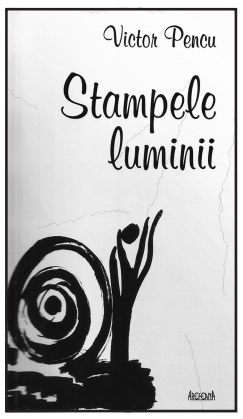
Biblioteca SUD-ului

Lia-Maria Andreiță, Ion Andreiță, ***Iubiri lângă Marele Zid***, Editura „Antim Ivireanul", Râmnicu Vâlcea, 2017. *Pun punct aici „drumului" meu în China – și Tibet. Căutând o concluzie, mă întorc la primul episod al acestei suite de evocări, a cărui idee finală o consider potrivită pentru încheierea întregului periplu. Citez, așadar: „În ceea ce mă privește – răscolit, limpezit și liniștit, vindecat de multe boli și îmbolnăvit de multe altele – de voi fi întrebat, răspund cu replica din dialogul-motto al lui Geo Bogza: – Ce-ai făcut în China ? / – I-am iubit pe chinezi".*

Șerban Codrin, ***Testamentul din strada Nisipuri***, Editura Betta, București, 2016. „După ce a încercat multe și diverse formule literare, Șerban Codrin a înțeles, ca un mare scriitor, că pentru a se așeza la casa lui, a se eterniza, trebuie să revină la formula clasică, și cât mai este posibil, la epopee." (Aureliu Goci)

Victor Pencu, ***Stampele luminii***, Editura Arefeana, București, 2017. „Victor Pencu a rămas unul din puținii creatori de azi care gravitează în jurul tradiției cu amprentă de autenticitate specifică. Însă și viziunea arhaizantă trebuie nuanțată, autorul coborând direct din tradiționalismul valah al *șesurilor natale* ale lui Nichifor Crainic decât din *spațiul mioritic* al transilvăneanului Lucian Blaga." (Aureliu Goci)

Valentin Iacob, ***Viața și moartea în troleibuzul 81***, Editura Integral, Bucuresti, 2016. *Deodată, prin deschizătura colosală lăsată în Univers de brațul femeii, brațul ei ocolit de gravitație și lenevind între quasari... prin deschizătura aia dintre brațul și sânul pietros al planetei femeie cu sfârcul cât un miliard de turnuri din Pisa – a răsărit Soarele. Orbindu-mă...*

Vasile Răvescu, ***Catrene cătrănite***, Editura RawexComs, București, 2017. *Tertipuri la nivel înalt: Ca să treacă-n Parlament, / Legea nouă, cu salarii, / Se propune, insolent, / Leafă dublă, la mai marii.*

Am citit despre...

Un oraș, un om, o revistă

(urmare din pag. 1)

Pentru existența unei publicații – mai ales în vremurile tulburi și pline de căutări și neliniști de azi – vârsta cu pricina înseamnă mult mai mult decât poate părea la prima vedere.

Când privim în jurul nostru, de aproape trei decenii încoace în viața socială și culturală din România s-au petrecut atâtea și atâtea (între altele au apărut și apoi au dispărut zeci și zeci de reviste, încât nu se știe dacă le va fi ținut cineva evidența) supraviețuirea unei reviste este un fapt ce merită toată lauda ...

...Și când scriem așa o lauda noastră se îndreaptă, acum, la șapte ani de existență, către *Curtea de la Argeș,* revista pe care o realizează, cu reușite aflate dincolo de orice îndoială sau suspiciuni, un mare sufletist al verbului românesc: Dl. Gheorghe Păun, academician și matematician de renume universal, poet, prozator și publicist a cărui pană neobosită a fost / este în permanență racordată la problemele țării: cele din istorie, din societate, din cultură.

Toate aceste gânduri îmi vin în minte în aceste clipe în care am deschis plicul în care D-sa mi-a trimis un volum intitulat „*Gheorghe Păun, 77 de editoriale*" publicat în cadrul Bibliotecii Revistei „Curtea de la Argeș" la (Editura Tiparg, 2017, din Pitești).

Bogată și variată în conținut, cu pagini și rubrici de larg și mare interes pentru toate categoriile de cititori și în plus, de o mare eleganță grafico-tipografică, *Curtea de la Argeș*, ce apare lunar de șapte ani încoace, cu o exactitate de metronom, dă seamă, iată, prin acest volum antologic de obiectivele pe care și le-a propus inițiatorul, promotorul și redactorul ei șef, Dl. Gheorghe Păun.

Subiecte de inspirație locală (dar care, prin extrapolare, ilustrează idei de ordin general valabil), probleme legate de istorie și patriotism, de implicarea intelectualilor (și nu numai a lor) în problemele societății și ale politicii românești actuale, promovarea valorilor de ieri și de azi ale țării, prezența noastră pe mapamond etc. etc. au ținut și țin paginile de mare vibrație și cu mesaje pe măsură ale revistei. Pe bună, dreptate, într-un fel de rezumat al cărții, citim pe coperta a patra: Naționalism cuviincios, argeșeano-româno, europeno-internaționalist, constructiv: refuzul polemicii gratuite și al politicii de partid; la nivel decent, eseistic, creștinism, anticomunism, românism, antiglobalizare; cultură; Eminescu și Basarabia și România Mare cuvinte / idei-simbol, nenegociabile; Academia Română, model de instituție identitară; cu o plasare echilibrată între centru și periferie, pledând pentru inadecvarea în vremea noastră a celor două noțiuni (nu numai geografic, ci și privind clasificările genurilor – speciilor culturale).Dincolo de paginile revistei, aș aminti aici și întâlnirile organizate anual, „Ziua Revistei" și, cu deosebire, pe cele puse sub semnul *Podului de Reviste*, inițiativă demarată alături de *Literatura și Arta* de la Chișinău, la care s-au alăturat și alte reviste din Țară și din Basarabia. Sloganul Podului: *România Mare culturală există, e o realitate !"*

Nu mai este pentru nimeni un secret – și o recunosc până și cei mai conservatori dintre cititori ! – că publicația orașului regal Curtea de Argeș a devenit un brend cultural și publicistic. Și era firesc să se întâmple așa de vreme ce ea se adresează deopotrivă conștiințelor, inimii și sufletului, producând ecouri și prilejuri de adâncă și îndelungată meditație. Iată doar câteva din cele 77 de titluri – tot atâtea micro – eseuri de substanță: *Nevoia de Eminescu, România de pretutindeni, Centru și periferie, Basarabie, lacrima caldă, Nu ne vătităm cam mult ?, Nevoia de românism, Singur printre istorici, Un proiect de țară, Monumentele Marelui Război, Unde ne sunt intelectualii ?*

Autorul lor, trebuie să recunoaștem !, spune franc lucrurilor pe nume, pune probleme, ridică întrebări, „radiografiază" competent realitatea și – mai presus de toate ! – emite judecăți nepărtinitoare, scrie exact cum gândește și manifestă un patriotism care poate deveni – de ce nu ? Un exemplu și pentru alte reviste .

Dacă România ar mai avea și alți editorialiști de acest calibru și cu o coloană vertebrală la fel de dreaptă, atunci am putea spune cu mâna pe inimă că presa culturală se află – încă ! – pe mâini bune.

BOLINTIN - Istorie în imagini

Imagini din colecțiile Nelu Niculae și Cornel Ghinea

Formația liceului "D. Bolintineanu" – Nelu Niculae, George Dorin Caval, Marian Popescu, Fica Samuel pe treptele conacului Bolintineanu / Băbeanu, 1975

Demolarea Căminului Cultural din Bolintin Vale, iunie 1989

SUD, PÂNĂ LA CAPĂT

Nicolae Dan Fruntelată

Descântece de vindecat lumea

Prietenul meu Florentin Popescu, scriitor cunoscut, ajuns și el, ca mulți dintre noi, la vârsta seniorilor, mai adaugă un titlu la bibliografia lui impresionantă care cuprinde volume de versuri, studii de istorie literară, cărți de memorialistică, proză, publicistică.

Povestiri din anul cocoșului de foc se cheamă cartea apărută la editura „Antim Ivireanul" din Vâlcea, instituție condusă cu dragoste și generozitate de Ioan Barbu.

E o carte de proze scurte, citindu-le mi s-au părut chiar așa, niște „descântece de vindecat lumea". Prin sensibilitatea temelor alese, prin structura poveștii, pentru că fiecare proză are povestea ei, pleacă de la un fapt, auzit ori trăit, se deschide înțelegerii omenești și credinței că lumea poate fi un loc mai bun pentru fiecare dintre noi.

Iată istoria ciudată a fetei născute în urma unei inseminări artificiale, de fapt, urmașa unui belgian cu nume de actor, Depardieu. Luminând viața unei familii care altfel ar fi rămas pustie, fata, azi studentă la medicină, frumoasă și cuminte ca o floare de primăvară, se îndrăgostește de unul din profesorii ei, pe nume ... Depardieu. La bănuiala cumplită a tatălui, fost diplomat, care găsește un înscris de la nașterea fetei, cum că profesorul ar fi chiar părintele ei natural, misterul se explică prin existența acestui nume foarte întâlnit pe pământurile franco-belgiene. Tatăl fusese de fapt un alt Depardieu, prieten de tinerețe cu actualul profesor.

Florentin Popescu nu face din poveste un roman polițist, ci descrie mai cu seamă un joc al hazardului. Spus firesc, parcă în *sotto voce*, așa cum se relatează lecțiile de viață.

Așa cum scrie despre viața bătrânei din Piața Rahova, țăranca ruptă din locul ei natal, din grădina ei, din minunea care o ținea în picioare și pusă de soartă și de vremurile câinoase să participe la o mare minciună: vinde funii de usturoi cumpărat de la *mall*, importat de naiba știe unde și geme ori de câte ori treci prin fața ei: „Ia, maică, usturoiul ! E din grădina mea de la țară !"

Scriind despre o carte anterioară de proză a lui Florentin Popescu, *Furca și alte povestiri*, vorbeam despre talentul lui de reporter subiectiv care se apropie de realitate și o privește prin fereastra sufletului. E ceea ce se întâmplă și în această carte. Iată *Triumful vieții*, relația dintre o mamă care și-a pierdut fiul într-un accident iar inima lui a fost tranplantată unui alt tânăr căruia ea, îndurerata, îi este „pe jumătate mamă". Comunicând cu noul fiu, comunică de fapt cu lumea de dincolo, cu fiul ei dintâi, prin inima ce bate în pieptul altcuiva.

Aceasta este povestirea-pilot a cărții, prin forța ei neobișnuită, prin stilul cadențat, prin scriitura albă, fără metaforă, fără niciun comentariu.

Simțind, parcă, tonul prea grav, minat de melancolia întâmplărilor relatate, autorul face un pasaj de umor, ca în *Telefonul mobil* – povestea porcului african spinos care a hăpăit telefonul mobil al unui om de afaceri autohton sau chiar *Un caz de malpraxis*, despre schimbarea a două cadavre la morga unui spital. Sau în *Ajutoare europene*, unde se supune judecății țăranilor din Amărăști gestul european de a trimite ajutoare alimentare, expirate, de regulă, săracilor acestei țări pe care elitele occidentale i-au considerat și îi consideră „europeni de calitatea a doua".

Prozele lui Florentin Popescu au în centrul lor oameni obișnuiți supuși de viață la probe uneori dramatice, alteori hilare. Ei aparțin zonei unde, la suprafață, „nu se întâmplă nimic", după conceptul cărților sadoveniene ce oferă modelul acestei construcții literare. Drame urbane, drame având rădăcina în satele nașterii celor mai mulți dintre noi, drame despre imixtiunea brutală a realităților contemporane, cea care-l împinge pe senatorul Priceputu să se comporte ca Neagoe Basarab și să lase învățături pentru fiul său, Inochentie.

Aceasta este substanța cărții *Povestiri din anul cocoșului de foc*.

El fiind anul 2017, văleatul nostru, pedeapsa vieții noastre de scriitori aproape bătrâni, condamnați la locul de muncă, la biroul pe care, cu pixul, prieteni, nu cu ajutorul computerului, ne scriem cărțile și testamentele unei generații.

Fie chiar și pe o ceașcă fără toarte fabricată la „Iris – Cluj-Napoca", într-o autobiografie de scriitor.

Fie și la parastasul unui profesor de la Filologie, Dumnezeu să-l odihnească pe hâtrul și talentatul Ion Rotaru, parastas transformat într-un câmp de bătaie pentru un preot pizmaș.

Cartea lui Florentin Popescu este un fragment de cronică din „locul unde nu se întâmplă nimic".

Dar, de fapt, se întâmplă totul...

Poetul cărturar, Baladierul

Vine din zarea de aur a studenției mele. Adică, din anii '60, Doamne, suntem atât de demult, băiatul subțire din Ialomița, poetul care descăleca în cenaclurile noastre de studenți nebuni, nu din cele cu ștaif mare, nu din Sala Oglinzilor a cenaclului Labiș, din acelea ale filologilor din Amfiteatrul Odobescu, de acolo am plecat noi și nimeni nu ne-a înfiat cu mare ardoare critică, așa cum s-a întâmplat într-o zi de luni, la Casa Studenților, unde s-a instalat duhul criticului literar Manolescu Nicolae. Noi am pornit mai înainte de luni, în săptămâna de dinainte, acolo l-am cunoscut și pe Șerban Codrin, mai mare cu un an ca mine, am aflat despre el, târziu, mult mai târziu, că nu vine, cum credeam eu, din Ialomița slobozeană, ci, de undeva din Nord, din Bucovina chezaro-crăiască, că îl cheamă, austriac și limpede, Denk, așa am înțeles în parte și formația lui germană, ordonată de cultura imperială, de lecturi sistematice, de mediul în care a crescut și s-a modelat. Dar că s-a născut în București, apoi a coborât în Sud, în Bărăganul liber de prejudecăți și de granițe, s-a altoit spiritual cu o religie a libertății depline, având mai mari pe Villon, pe Budai-Deleanu, pe marii baladiști ai Câmpiei Române. El a găsit în bibliotecile pe unde a umblat din tinerețe formula încăpătoare a *baladierului*, carte de poeme-cronici, în care amestecă istoria și contemporaneitatea cu o risipă de metafore cizelate până la esențial. *Ești cel mai drag prieten, așadar/ Te rog primește farfuria plină/ Și bezna scânteiază-mi cu lumină/ Maestre radiind ca un altar !* A devenit și Șerban un maestru Tanka, Renku, Haiku, că tot are el față de samurai.

Cu respectul datorat maeștrilor lui, cei ai Renașterii, apoi marilor truveri, apoi celor ai locului, printre care Budai-Deleanu, el aleargă prin bezna istoriei purtând în mână felinarul aprins al poeziei.

Cine suportă, cine plătește toată deșertăciunea lumii năpădite de șabloane, de cotețe, de vorbe inutile, de invenții inutile ? Acarul Păun – Poetul e transformat într-un mit al celui responsabil cu conștiința lumii.

Balada plină de promisiunile intrării în împărăția Acarului Păun este un fel de *ars poetica* a lui Șerban Codrin: *Aici tărâmul fără uși, peroane,/ unde oprește câteodată un/ Celebru tren prin lipsa de vagoane,/ E-Împărăția-acarului Păun.*

În cruda primăvară a tuturor flămânzilor lumii, *numele pâinii nu-i pseudonim*, este temeiul, dar și drama existenței noastre.

Aluzia culturală cade firesc în arsenalul unui filolog așa cum e Codrin. Sappho, dar și Maria Magdalena, versetele Bibliei, atunci când pare a călători în lumea concretă înconjurătoare, în paradisul legumelor, al plantelor, poetul călătorește, de fapt, în cărțile prin care a trecut !

O baladă a istoriei contemporane se termină astfel: *Foindu-și crizanteme pătimaș/ Țări cotropite, degerate-orașe,/ La vatră înțepenind prizonierii/ Slăvesc pe-afurisitul ticălos/ Ca pe o apoteoză a desperării/ Măcel în sus, pe când, măcel în jos,/ Curg demonii din marile Siberii.*

Acesta este un vers emblematic: *Curg demonii din marile Siberii*. Pentru că el definește cu forța unui poet profetic marele blestem al istoriei contemporane: noi, oamenii buni, oamenii mulți, rătăcind prin cărți, flămânzim, sperăm, disperăm, fără să ne dăm seama că *e finita la commedia*, ne-au fost scrise destinul și ora plecării definitive *la ora fără-un sfert și jumătate*.

Șerban Codrin se răsfață întorcându-se în istorii parfumate, în Bagdadul devastat de Ginghis Han, în Schönbrunnul imperial *sub candela văzduhului polară*.

Dar istoria pe care o vede Codrin în coșmarurile lui poetice – iată că unele balade pot fi numite „coșmaruri poetice" – este sălbatică, violentă, rea cât încape. Atunci când închipuie niște boschetari jegoși la o partidă de barbut cu universul drept miză, când aceștia sunt Napoleon, Caesar, Alexandru-piromanul, călărețul nebun al stepelor Ginghis Han, se întorc în sângele lumii spre Marx, Mussolini, Lenin, Stalin, iar Tamerlan le dă tuturor cu sictir, atunci baladele lui Codrin devin avertismente.

Și totuși, prietene, lipsesc vreo câteva repere mari ale boschetarismului mondial, Hitler însuși, mari campioni ai democrației din afara democrației, americani, of course, chiar cinicul Churchill cu trabucul său afumând cerul lumii.

Nimeni și nimic nu-l putea împiedica pe Șerban Codrin să-și scrie Banchetul său spiritual, replică la Platon, așa, cu umorul său de bucovinean altoit cu un slobozean de adopție.

Un Banchet la care să-i adune pe Zarathustra, Nietzsche, Moise, Cioran, Freud, Iisus însuși, Platon și Aristotel, Heidegger, Marx, Democrit, Kant, Hegel, Buddha, apoi, fără nicio cronologie, Voltaire. E o paradă a lumii spirituale, dar și un *bouillon de culture*, adică un „bulion de cultură", cum zicea marele teleast francez Bernard Pivot. Baladistul român, baladierul, ca să zic așa, Șerban Codrin, prezintă fermecător, cu versul lui muzical, atent cizelat, această paradă mondială.

Apoi, cartea despre care vă spun cade în povești. Ele sunt tot povești din cărți, din mintea unor autori geniali ori numai celebri, ca niște dedicații pe operele citite, respirate, iubite. Ca să scrii *Din prag mi-aruncă unul Sancho Panza/ Verdictul „Don Quijote nu-i acasă !"*, trebuie să ai nebunia frumoasă a lecturilor fundamentale.

Dar, hai să ne depărtăm de zarea baladelor politice, istorice, filologice ori cum mai vreți și să alunecăm în lumea baladelor de dragoste, acolo unde prietenul meu de pe culoarele Filologiei din Edgar Quinet, Șerban Codrin adică, este un mare poet. Dacă nu mă credeți, citiți: *De drag îți cumpăr Enciclopedia/ Universală-a sânilor sublimi,/ Cu-ardoare peste noapte-i preamărim/ Până ce cade grea melancolia/ De gravele, profund jigniți, înfrângeri,/ Sclipiri ne șlefuim, de briliant/ Amantă spre a degusta cu-amant/ Savoarea dintr-un Catalog de îngeri/ De aventuri sătui, estetizante,/ Zvârlim de silă, prăvălim sub pat/ Albume, poze și, imediat/ Fără-ajutor de la puteri garante,/ Beau sânii tăi din bluză expulzați,/ Goi amândoi, dar mari inițiați.*

Ce ziceți de acest poem, domnilor critici literari, confraților poeți, stimate cititoare, stimați cititori ? Baladele de care vă povesteam înainte bat puternic la porțile literaturii române. Poemul ăsta e deja înăuntru, a trecut în Paradis, ca un duh al iubirii.

Când am ajuns aici, n-am mai vrut să citesc. Restul baladelor îl voi comenta altă dată.

Am simțit miros de iarbă tăiată în Câmpia Dunării, otava din visul meu de copil valah m-a năpădit, prietene, mi-ai adus de la tine din Bărăgan, din Nordul bucovinean pe care l-ai ascuns în sânge, o boare de poezie și de vânt care scutură colilia memoriei, face să cânte mierlele pe creanga amintirii.

Hai să-ți dau și eu, mai tânăr ca tine doar cu un an, adică la fel de bătrân și de sudist și de filolog dacă vrei, un sfat de om umblat și el prin lumea stranie a poeziei. Împarte *Baladierul* în lame subțiri, cărțile de poezie sunt niște lujere de crini, nu niște arbuști de proză, oferă-le oamenilor în doze mici, ca pe niște esențe de trandafiri sălbatici, pentru că ele asta sunt, doar așa vor ajunge acolo unde nimeni nu le va mai contesta dreptul la eternitate.

Încolo, poete-cărturar, Șerban Codrine Denk, îți doresc numai bucurie în câmpia poeziei. Pentru că tu acolo ești, de acolo vii, te cunoaște vântul și pământul, altceva, te rog să mă crezi, nici nu mai contează.

Fantastice solgane

Dintre prietenii mei buni în acest timp de, hai să ne răsfățăm, maturitate deplină (nuuu, nu bătrânețe !), face parte secuiul elegant la ținută, la vorbă și la faptă, Vasile Szolga adică, de la numele căruia mi-a fost ușor să construiesc un concept nou: *solganul*. Am zis *solgan* sticlei de licoare din prunii de la Clondiru – Buzău, *vis-à-vis* de Pietroasele, locul nașterii doamnei lui Vasile, Mioara, sticlă pe care prietenul nostru o aduce la „Catacomba", ca s-o vorbim și să ne bucurăm de ea. Acum zic *solgane* povestirilor fantastice pe care le scrie Vasile, cu o dezinvoltură de poet tânăr, împătimit de proza lui Mircea Eliade, dedulcit la Oscar Wilde, dar și la expresioniștii germani. Nu vă puneți cu intuiția mea de filolog bătrân, eu am citit în destinul acestui onorabil dom' profesor de la Institutul de construcții, substanța rară a unui prozator care se joacă frumos cu imaginația noastră.

Vasile scrie povești pentru nepoata lui, Deea, mult iubita, din care a făcut un personaj de talia lui Alice rătăcită în Țara minunilor, ori a Lizucăi sadoveniene locuind regal în Dumbrava minunată.

Dar asta e numai o față a scriitorului despre care povestesc. Ca și în cărțile anterioare ale lui, Vasile Szolga pune o parte din povești în contul prințesei Deea. Cealaltă parte, cea mai substanțială, zic eu, o pune în contul *solganelor fantastice*. Vine spre noi cu încă o carte, *Cerul într-un bob de rouă* – Rawex Coms, editura Ralucăi Tudor - și ne propune același echilibru între două feluri de a gândi și de a scrie literatură. Autopsierul, Bătrânul sunt personaje fantastice care se descarcă în zona misterului, dincolo de viață și moarte. Bătrânul se oprește la o casă unde toți muriseră de mult și se reintegrează în lumea pe care o iubise. *Boby sau bătrânul și marea* este o replică la clasica povestire, un fel de șansă a bătrânului pescar de a revedea lumea celor duși în adâncuri.

Dar culmea acestor povestiri este *Fapt divers*. Iubita din tinerețe care murise într-un accident de două zile, se întoarce la El, se iubesc, ea pleacă dimineața și-i lasă doar parfumul ei.

Laura este convorbirea de noapte cu o fată care nici măcar nu exista. Când cercetează bonul rămas în buzunar, bărbatul vede că whisky-ul băut de fată e trecut în contul lui. Fantasticul, irealul, visatul, doritul lasă urme în realitatea pe care o traversează.

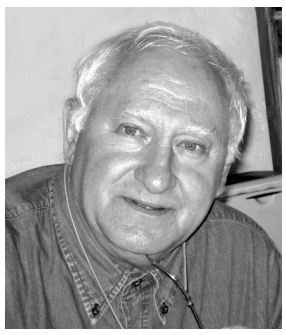
Acesta este modul frumos în care Vasile Szolga își scrie prozo-poemele. Mai exact, *solganele fantastice*.

Alături de ele, în cartea despre care scriam, prietenul meu așază niște fabule cu înțelesul la urmă – vezi *Orașul*, vezi fabula despre Minulescu.

Dar miezul cărții, dar esența în jurul căreia Vasile Szolga își va construi, nu mă îndoiesc, destinul lui de prozator adevărat, sunt aceste *solgane fantastice* din cartea *Cerul ca un bob de rouă*, dar și din cele de dinainte, îndeosebi din *Culorile tristeții*.

Îl îndemn pe Vasile Szolga, din tot sufletul meu de prieten, să se ia mult mai în serios, pentru că talentul lui și pragul pe care și l-a construit îi impun asta !

Frumoase cărți de doamne și domnițe

Don Andreiță

Passionaria Stoicescu – *înnobilând Ulița Copilăriei*

Nu doar colecția („Ulița copilăriei”) a prestigioasei Edituri Junimea din Iași (care-i publică recenta carte de poezie, „Mic dicționar deosebit: Cine-a fost, ce-a devenit !”, 2016) este înnobilată de poeta Passionaria Stoicescu cu vigurosul ei talent, ci însăși copilăria noastră, a fiecăruia, care tresaltă mai mândră, mai împlinită (uneori chiar re-descoperită) sub soarele vârstei. Întâlnindu-ne cu noi înșine, în ipostazele propuse de autoare, ne descoperim mai bogați, mai deștepți, mai frumoși, parcă atinși de o aripă aristocratică.

Nu avem a face cu ceea ce se înțelege, de regulă, prin *carte pentru copii*, deși poeta (de altfel, autoare recunoscută a unor excelente volume de poezie așa-zis cultă, pentru adulți) s-a consacrat (și) în acest delicat (și fragil) spațiu. Aici aveam a face cu o poezie specială pentru oameni mari, pentru adulți, atrași într-un joc de-a copiii, fără a fi neglijate ustensilele jocului. S-ar putea întâmpla/interpreta și invers: cei mici să fie atrași într-un joc pentru oameni mari. În acesta constă măreția cărții: în vârsta văzută în cele două oglinzi paralele. Recitind atent „salutul de început” al autoarei, se pot depista cioburi reflectorizante din aceste oglinzi.

Ca atare, poeta ia la refec alfabetul, de la A la Z, propunând pentru fiecare literă câte două (uneori trei) cuvinte lămuritoare, „deconspirându-le” limba de baștină, forma și sensurile originare, „travestirea” lor în românește – fenomen numit *antonomază*. Cele mai multe sunt cuvinte banale, dar modul de transpunere a lor din original (sens și imagine grafică) ține de miracolul lingvistic. Evident, pentru mulți (și mari, și mici) este o bună cale de-a învăța câte ceva; este – cum spune criticul și istoricul literar Ioan Holban în prefață (cu argumente elocvente oferite de carte) – „o călătorie până la capătul mitologiei, geografiei, civilizației vechi și moderne”.

Elisabeta Iosif – *A câta oară-i toamnă ? !*

„Elisabeta Iosif este una dintre acele ciocârlii care cântă la revărsatul zorilor, solitară, în rămurișul anonim al codrilor fără nume.” Așa o vedea o altă poetă, Melania Cuc, citindu-i volumul *Semnele timpului*. Cartea pe care o am eu, astăzi, sub privire se numește *Icoanele toamnei* (Editura Cetatea Cărții, București, 2017) și amintește mai ales de capătul celălalt al zilei, când probabil ciocârlia se odihnește, se reculege, meditează, pregătindu-se poate pentru recitalul ce-o așteaptă în noaptea care se apropie.

Icoanele toamnei – o poezie a deplinei maturități; ferestre deschise către direcții mai mult sau mai puțin obișnuite – dar, mai ales, introspecții în lumea lăuntrică, în căutarea Sinelui în această etapă temporală; adesea, a Sinelui dublu, ținând seama de întrepătrunderea Yin-Yang. Deși exclamă ca într-un lamento: „Se duce iar apusul printre comori marine / Valul căzut în toamnă se-neacă în destine… / Rotind peste cochilii și melci cu gust de vară…/A câta oară-i toamnă ? ! Doamne, a câta oară !” (*Agoniseală*) – poeta vede scăparea în cuplu, în iubire: „Tăcerea are voie în toamnă să tresară / La freamătul de frunze priponit. / Ascultă cum în sunet de castani / Iubirea noastră iar a înflorit” (*Iar au înflorit castanii*). Cu excepția unei poezii superbe (*Dansul toamnei*) și a altor câtorva, pe care le-aș numi *terestre*, toamna din poezia Elisabetei Iosif și-a găsit culcuș potrivit în decorul marin, sporind astfel caratele melancoliei (*Jocul mării*, *Glasul Deltei*, *Iubiri în Balcic*, *Portalul mării*, *O scoică la marginea mării*).

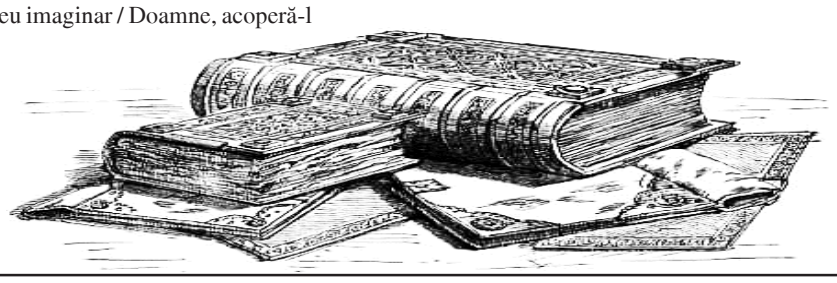
Închei aceste sumare considerații cu un vers (din poezia *Șuieră toamna*) ce dă dimensiune și speranță întregului demers: „Șuieră toamna nebună peste versul meu imaginar / Doamne, acoperă-l cu veșnicia Ta și dă-l în dar”.

Dobrița Spirea – *Sunt prea mic, mămica mea*

Iată, de data aceasta, o cărticică într-adevăr pentru copii: *Poezii și colinde pentru copii*, de Dobrița Spirea (Editura Pim, Iași, 2013). Nu doar pe vârsta celor mici-micuți, dar și scrisă *à la manière de*, cu versuri simple, directe, de înțeles și pentru cei ce n-au ajuns încă în clasa 0 (zero). Citez, spre edificare: „Sunt prea mic, mămica mea, / Dar să-ți dăruiesc aș vrea / Tot pământul, lună, soare, / Însă eu îți dau o floare // Și privesc spre ceruri, sus, / Și-l rog pe Domnul Iisus / Să te țină tot frumoasă, / Tânără și sănătoasă” (*De ziua mamei*).

Astfel de poezii – *sănătoase* – populează o carte frumoasă, cu o copertă atrăgătoare și întâmplări ispititoare. Amintesc câteva: „Grădinița de copii / Ne oferă bucurii, / Doamna din cărți ne citește / Și apoi ne povestește” (*Grădinița de copii*); „Pisicuțul mustăcios / Este mic și somnoros / Și ziua și noaptea doarme / Iar când este treaz i-e foame” (*Pisicuțul*); „Primăvara este-n prag, / Noi o așteptăm cu drag, / Sigur, frigul nu mai vine, / Zboară fluturi și albine” (*Primăvara*); „Fructele sunt din belșug, / Toată vara ne ajung, / Cireșe, caise, pere, / Vișine, căpșuni și mere” (*Vara*); „Iată, toamna a sosit, / Afară s-a răcorit, / Soarele mai strălucește, / Însă parcă obosește” (*Toamna*); „Zăpada s-a așternut, / Toți copiii au ieșit / Cu căciuli și cu hăinuțe, / Cu mănuși, trag săniuțe” (*La săniuș*); „Iată seara de Ajun / Sosește și Moș Crăciun / Prin păduri de brazi și fagi / Încărcat cu mulți desagi” (*Moș Crăciun*).

În finalul cărții, autoarea publică mini-piesa de teatru *Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos* – în versuri și proză.

Jurnalul roșu (IV)
Dorina

Ion STATE

Ne frământă situația Dorinii. E bolnavă de plămâni și nu ne scrie. Am aflat că i-a scris Elvirei. Marioara ține neapărat să meargă cu copiii la Godeni, deși nu avem bani și nici speranțe de mai bine acolo.

27 aprilie 1955. Am luat acontul și prima și au plecat la Godeni copiii: Mariana, Aurelia, Nelu, Ada. A fost o mare bucurie pentru ei, dar o durere și mai mare pentru mine știind că nici acolo nu-i așteaptă surprize plăcute. Am rămas cu Elvira și Iulică și 30 lei până la 12 mai, pentru pâine și... apă. Cu sănătatea o duc foarte prost. Reomatismul și sistemul nervos mă macină zi de zi, în plus mă supără plămânul stâng.

28 aprilie. Am început tratamentul la medic, nu pentru vindecare, ci pentru ameliorare, dar nu am cu ce cumpăra medicamentele.

6 mai. Azi a venit Dorina de la Godeni, m-a găsit în concediu medical. M-am bucurat că am văzut-o, dar nu am putut discuta prea mult cu ea. Totuși se vede că e bolnavă. A doua zi a plecat. Mi-a spus că a luat servici la mină la Berevoiești și e mulțumită.

8 mai. Am primit prima scrisoare. A început ce era de așteptat. Greutățile și neajunsurile pe care le așteptam. Copiii bolnavi, lipsuri multe și fără posibilități de rezolvare.

12 mai. Azi am luat salariul și le-am trimis 300 lei, deși aranjasem să merg eu la Godeni nu s-a putut din cauza tratamentului medical cel fac.

20 mai. Deși mă liniștisem oarecum că le trimisesem bani, azi am primit o nouă scrisoare, în care îmi scrie Marioara că situația Dorinei e gravă. Nu mai merge la serviciu și a dus-o cu salvarea la spital. E o lovitură grea de tot pentru mine. De abia mă refac întrucâtva în urma tratamentului, acum am simțit o istovire care mă face să nu mai știu de mine. Am plecat de acasă după ce am venit de la serviciu și mi-a dat Elvira scrisoarea. Am plecat fără să știu unde, m-am dus la „Stație”, am vorbit mulți colegi, președintele Comitetului, da nu știu ce am vorbit, apoi am plecat de acolo și am mers de-a lungul liniei ferate spre Băneasa (gara), pe câmpul de la Hipodrom unde m-a apucat noaptea. Nu mă mai duc picioarele, aș vrea să stau și ceva mă împinge înainte fără să vreau. A doua zi am lucrat, dar puteam ușor să provoc un accident. Sunt lipsit de orice putere de judecată a memoriei. Din tot ce văd înaintea mea nu e decât o negură, ceva în fum. Nu pot deosebi un om de altul. Nu mai pot mânca, nu dorm decât făcând abuz de somnifere.

Pentru mine Dorina era deschizătorul unor noi programe în familie, pentru viitor. Speram că voi putea scăpa de haosul Bucureștiului. Nu-mi mai fac niciun plan, de altfel nici nu pot să gândesc. Iarăși nu am liniștea de a lăsa lucrurile în voia lor, deși trebuie. Nu am cu cine-mi împărtăși gândurile. Elvira are vederi cu totul independente de familie. Iulică nu e așa versat în chestiuni similare, vârsta lui nu comandă asemenea lucruri, apoi e și el ocupat cu terminarea școlii. Mă sbat singur să găsesc o ieșire, deși știu că nu e.

22 mai. Azi ne-a scris din nou, ceva mă liniștește, în unele puncte de vedere, că sunt sănătoși copiii cei mici, însă situația Dorinei e aceeași – rea.

28 mai. Azi am plecat la Godeni în vederea situației Dorinei, unde am stat 5 zile, ducând-o la doctor aici. Acolo am găsit lucrurile ceva mai bine decât au fost când am scris.

1 iunie. Am sosit cu Dorina la București. E foarte obosită, abătută. Nu prezintă nicio afecțiune. Se abține de la orice discuție. Chiar bolnavă fiind, nu ar putea fi așa de tocită în raport cu felul ei din trecut, în special cu mine discută mult, ea fiind mai atașată vieții de familie, atât în discuții cât și în fapte. Am mers la mai mulți doctori să văd părerea despre poziția bolii. Nu prezintă un pericol prea mare, dar totuși trebuie tratată cu atenție.

În prezent atitudinea ei îmi dă mult de gândit. Din constatările mele nu e istovită atât de boală, cât de unele decepții sentimentale și astea au venit din lipsa ei de tact. Dacă urma sfaturile mele și nu căuta să se izoleze de familie, refugiindu-se la Godeni din ianuarie, lucrurile aveau să fie cu totul altfel și-și ajungea scopurile, putând să se căsătorească, așa cum îi era dorința. Eu împreună cu cumnatul Godea i-am demonstrat o serie de lucruri pe care să le aibă în vedere în hotărârea ce ia, dar ne-a înțeles altfel și a creat o situație penibilă între ea și alesul cu care urma să se căsătorească (Mircea Diniță). Nu aș putea spune cu precizie că în momentul de față nu s-ar mai putea face ceea ce a nutrit ea. Asta depinde de poziția ce a luat s-au ia ea față de cel în cauză. Nu sunt contra cu nimic, aș lua pe cine-i place. Am discutat cu ea și i-am spus că e liberă să-și aleagă. Mi-a răspuns negativ, însă în fond a căutat a se pune în legătură cu familia Diniță. După o ședere de 10 zile a plecat la Godeni.

16 iunie. Azi noapte la ora 1.30 a venit Marioara cu Antoaneta – surpriză – deși ieri și aseară aveam presimțirea că va fi ceva, un eveniment și ceva care mă va supăra, așa că mi s-a izbândit din mai multe puncte de vedere. Antoaneta e slăbită la maximum, iar în altă ordine sunt în situația din iulie 1953 – (vinovat fără vină). Totuși m-a bucurat că a venit, deși nu mi-a adus vești bune în afară de cele de mai sus, iarăși chestiunea Dorina, e din nou bolnavă și întreprinderea a lichidat-o. Deci din nou surprizele celor ce au semănat.

18 iunie. A plecat Marioara pentru a aranja situația lui Iulică.

21 iunie. A venit Marioara cu cererea Uzinei Schitu Golești pentru Iulică. Am fost la școala lui, de unde am obținut repartizarea și în noaptea spre 22 am plecat la Godeni. Am fost foarte mulțumit că Iulică a reușit să meargă acolo unde a visat el, mai târziu nu știu cum va fi.

25 iunie. Azi am trimis 140 lei pe Stela, știu că nu au ceea ce trebuie, dar nu am mai mari posibilități.

30 iunie. Elvira e foarte preocupată cu examenele, nu am cu cine discuta lucrurile care mă frământă. Din nou am coșmaruri, nu știu ce o fi făcând cei mulți cu puțin – puțin de tot ce au. Merg zilnic la doctor, în comuna Mogoșoaia, (dr. Tănăsescu), la tratament electro-terapeutic și ieșind afară din vacarmul acesta îngrozitor al orașului mai schimb atmosfera apăsătoare a vieții aceștia, așa plină de neplăceri din toate punctele de vedere, mă refer la poziția mea și a familiei mele, nu generalizez.

3 iulie. Azi mi-a adus vești de la Godeni vecina Stela. Căuta să-mi prezinte totul în roz, dar nu puteam să le cred așa cum mi le spunea deoarece știam cum e adevărul..., singurul ce putea fi real, erau veștile despre Iulică.

6 iulie. Sunt liber. Am aranjat plecarea Marianei în colonie (tabără) și cu concediul meu de odihnă și după ce am terminat cu slujba de bucătar am primit o scrisoare în care mi se reamintește de mizeria vieții copiilor mei din lipsă de posibilități materiale, de a putea să le procur cele necesare, în plus îmi scrie cauza pentru care Dorina a fost concediată de la Mina Berevoiești. Marioara e bolnavă, Antoaneta la fel. Mi-e scârbă a mai trăi. Deși nu pot spune că sunt în ultima instanță, dar am o fire așa revoltată, aș vrea ca să-mi fie lucrurile mai apropiate de scopurile mele.

18 iulie. Am fost în audiență la Directorul General al ITB-ului pentru Dorina. Mi s-a promis că-i va da servici.

19 iulie. Azi am plecat în concediu de odihnă la Godeni cu Elvira unde am stat până la 14 sept., unde am cosit fân pentru viteaua noastră, Fetița. I-am aranjat grajdul și multe altele, în sfârșit am muncit cu mare plăcere, simțindu-mă în liniște și voie bună.

(Notele aparțin prof. Corneliu State)

(Va urma)

CĂRȚILE SUDULUI

Titus Vîjeu

În căutarea esențelor

Istoric literar binecunoscut, cu „punct de stație” în opera lui Vasile Voiculescu (poet, prozator și gânditor major al tragicului veac XX) dar și investigator aplicat al creației unor autori atât de deosebiți precum George Topârceanu, Șt. O. Iosif ori Emil Giurgiuca, domnul Liviu Grăsoiu a fost atras cu precădere în cariera literară de peste o jumătate de secol de poezia românească mai veche sau mai nouă, cărțile sale dovedind o certă vocație în promovarea critică a acestei sensibile componente a literaturii naționale.

Recenta lucrare *Povestea dintre vorbe* (Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2017) confirmă faptul, chiar dacă proza, memorialistica ori istoria literară continuă să-l preocupe pe acest neobosit cercetător al literaturii române, socotită pe bună dreptate literatură europeană (p. 125) ce a dăruit avangardei, modernismului și postmodernismului continental valori dintre cele mai solide, astfel încât „ce și cât datorăm dar și ce și cât datorează alții a ajuns prilejul unor luări de poziție angajând toate generațiile”. Încă în urmă cu un deceniu, când publica *Prima pagină sau între 60 și 65* (Editura Nouă, 2007) Liviu Grăsoiu atrăgea atenția celor interesați că „pentru cel dedat de multă vreme plăcerii de a citi poezie, devin evidente câteva modificări între scriitor și receptor. Lucrul acesta s-a făcut vizibil mai ales după 1990, când libertatea de exprimare și posibilitatea concretizării ei au făcut ca, într-un deceniu să se publice o cantitate impresionantă de poezie, iar numărul autorilor să crească într-un ritm amețitor. (...) Stabilirea unor ierarhii valorice a ajuns, de aceea, o utopie.”

Explozia editorială a continuat însă și în deceniul următor, astfel încât e tot mai greu să-ți exerciți magistratura critică. Cu toate acestea, Liviu Grăsoiu a pledat și pledează mereu „pentru continuitate, trăsătură nespecifică nației (indiferent de domeniul de manifestare) dar, culmea, existând puternic la nivel individual”. O astfel de mărturisire îl apropie de E. Lovinescu, cel preocupat nu doar de istoria literaturii ci și de istoria civilizației române moderne. Probabil că în sinteza critică pe care și-o propune autorul va confirma faptul. „Am demonstrat mai mereu predilecția pentru respectul valorilor, pentru reașezarea ierarhiilor stabilite prin voia întâmplării, dar și a conjuncturilor politice.” Iată o frază pe care aș putea-o numi un autoportret. După cum, admirabile portrete critice aflăm în mai toate paginile ce scriu *Povestea dintre vorbe*. Spre pildă, Mihai Ursachi a reînnodat „peste decenii, tradiția romantismului de vădită sorginte germană, filtrat însă prin experiența poeziei române, asimilată în spiritul ei modern, trecut prin contribuția eminesciană, simbolistă și expresionistă”, în timp ce la Valeriu Anania (*Cerurile Oltului*) „caracteristică pentru modul de prezentare al unui moment este tentația autorului de a schița, în ceea ce are specific, epoca reprezentată”, aducând între altele, ca sprijin această constatare a prelatului-scriitor despre Antim Ivireanu, „singurul străin care a izbutit să devină clasic al literaturii noastre. El este pentru noi ceea ce este Cioran pentru francezi”.

Cartea de dialoguri susținute de acad. Mihai Cimpoi cu eminescologi de pretutindeni (Rosa del Conte, Amita Bhose, Brenda Walker) dar mai ales cu cei de acasă (Edgar Papu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Petru Creția, Dimitrie Vatamaniuc), confirmă demersul continuu „spre sufletul operei” – cum declara autoarea cărții *Eminescu o dell'Assoluto*. Fapt pentru care textul lui Liviu Grăsoiu se cheamă, oportun, *Mereu Eminescu*”.

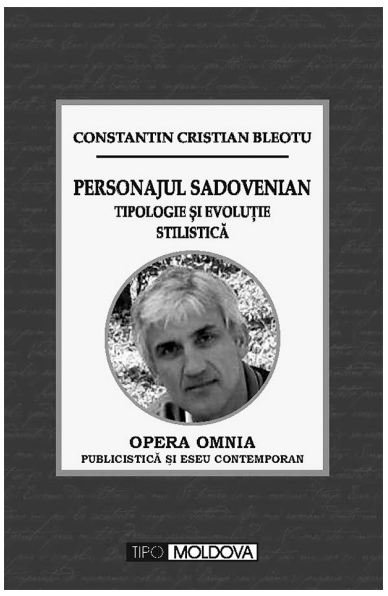
Considerând că «raporturile dintre tradiție, modernitate, postmodernitate au fost „atacate” din toate unghiurile și de pe toate pozițiile posibile», Liviu Grăsoiu pledează încă o dată pentru identificarea acelor „infinite, dar vizibile vase comunicante” care asigură vitalitatea unei literaturi în continuă expansiune, precum literatura română.

Zeci de autori sunt reuniți în noua carte ce poate fi citită „ca pe apă” dar și cu zăbavă, cu reveniri asupra unor încheieri pline de miez. Dovadă pot sta aceste rânduri despre memorialistica lui Aurel Rău unde „subiectivismul acut al autorului conferă paginilor despre război valoarea documentului crud, necenzurat și cu atât mai răscolitor, iar secvențele refugiului se alătură tradiției prozei ardelenești prin sobrietate, tușa precisă a detaliului și capacitatea de a descifra psihologia colectivă, de grup”. Sau cele dedicate celuilalt scriitor ardelean de aleasă sensibilitate, Ion Brad, a cărui carieră „ce părea încheiată în urmă cu un sfert de secol a cunoscut o spectaculoasă schimbare în ton, în substanță, câștigând libertatea de a fi mărturia unui om ce s-a regăsit pe sine târziu, redat sieși de răsturnarea sistemului politic totalitar a cărui apăsare se vede abia acum, dl. Ion Brad a suportat-o cu greu, fără a se plânge, ca pe o cruce care trebuia purtată inevitabil, nu doar de Domnia Sa”.

Este evident că între istoria unei țări și istoria literaturii sale există nenumărate ligamente pe lângă care mulți trec cel mai adesea nepăsători. Nu este cazul domnului Liviu Grăsoiu, discretul și totodată autoritarul istoric pentru care literatura nu se negociază, ea făcând parte din sistemul axiologic al unui popor...

Oamenii Măriei Sale Mihail Sadoveanu

Astfel și-ar fi putut intitula domnul Constantin Cristian Bleotu cartea sa despre personajele sadoveniene publicată la harnica editură Tipo-Moldova din Iași. *Personajul sadovenian – tipologie și evoluție* reprezintă un proiect editorial cu punct de pornire în teza de doctorat susținută de autor la facultatea de litere a Universității din București. Apariția e cu atât mai interesantă în contextul aproape scandalos al ignorării operei sadoveniene de către criticii și istoricii noștri literari, unii dintre aceștia arătându-se interesați la începutul anilor nouăzeci mai cu seamă de accidente biografice menite să-l pună pe marele prozator într-o postură politică jenantă, ca urmare a acceptării unor funcții importante la începutul regimului comunist instaurat în România după cel de-al doilea război mondial. Chiar dacă mesajul vindicativ al intervențiilor amintite s-a spulberat între timp, opera lui Mihail Sadoveanu a continuat să rămână într-un nemeritat con de umbră.

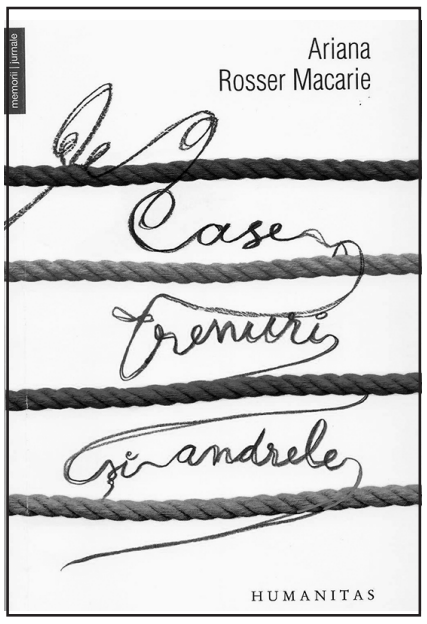
Demersul relansării lumii imaginată de uriașul scriitor moldav aparține așadar unui cercetător născut pe meleagul Drăgășanilor, Constantin Cristian Bleotu, care a purces la o inventariere minuțioasă a personajelor aflate în miile de pagini ale prozei care, cum spunea G. Călinescu „ca și poezia lui Eminescu (...) atinge fondul cel mai adânc al specificității noastre”. Și poate nu întâmplător, autorul marii *Istorii a literaturii române* scria că «programul general (al operei sadoveniene, n.n.) este descrierea sufletelor simple. (...) Eroii au o „taină” pe care nu știu s-o exprime, care-i duce la iuți gesturi crunte, după care rămân mereu întunecați și într-o sălbatecă sau numai speriată stupoare. (...) De aceea, eroii sunt mai ales moși și babe, vechili, bouari, hoți, dezertori, oameni trăind în pustiire, lăsându-se rar pe la crâșmă spre a-și revela automat „taina”». Observația e valabilă mai cu seamă pentru prima fază (cea a „durerilor înăbușite”) a prozei lui Sadoveanu. Ca urmare, cum bine observă dl. Bleotu încă în titlul vastei sale cercetări, avem de-a face cu o evoluție a tipologiilor, pe măsură ce creația în cauză s-a amplificat la dimensiuni uriești, astfel încât – cum minunat observa același critic „divin” – „naivitatea schilleriană ia forme pantagruelice” pentru a nu mai vorbi de reașezarea în pagină a „timpului istoric”, în care, pe lângă voievozi ai epocilor de „fericire mitică” aflăm «oamenii (...) ceremonioși, fetele rușinoase, coconii hieratici în straie de brocart „mititele ca și trupușoarele lor” ».

Acestor personaje aparținând unei arhaice lumi, „de o barbarie ideală, pusă într-un decor sublim și aspru” (G. Călinescu) Constantin Cristian Bleotu le adaugă pe cele aflate în vecinătatea timpului nostru (Eugenița Costea, Vitoria Lipan și chiar răzvrătitul Mitrea Cocor, devenit simbolul unui realism socialist pernicios).

În cele peste cinci sute de pagini ale cărții avem aproape șaizeci de tipologii cărora autorul le arondează pe rând, zeci de personaje. Astfel încât se obține, cu trudă și cu mult echilibru al judecății critice, o galerie de portrete demne a sta într-un veritabil muzeu. Și totuși, din marea expoziție tipologică lipsește un mare personaj sadovenian, poate cel mai complex și mai statornic: Natura.

Întregul recompus din detalii

La Humanitas a apărut nu demult o carte cu un titlu bizar: *Case, trenuri și andrele*, poate cel mai nonconformist din producția editorială a ultimilor ani. Numele autoarei fiindu-mi cunoscut din viața bucureșteană extraliterară a anilor optzeci-nouăzeci m-am grăbit să parcurg cele patru sute de pagini ale cărții. Ariana Macarie (devenită între timp Ariana Rosser Macarie)

a lucrat cândva la Radioteleviziunea Română. Cariera jurnalistică fiindu-i blocată de diverși activiști ai momentului s-a consacrat unei activități artizanale cu conotații artistice evidente. Astfel încât în 1986 a avut prima sa expoziție de tricotaje la Teatrul Mic, revenind după Revoluție la sala Dalles unde soarta avea să-i decidă destinul. Invitată mai întâi în Olanda, apoi în UK (unde l-a întâlnit pe mister Rosser) Ariana a continuat să-și exercite vocația cuprinsă chiar în sipetul numelui său, țesându-și firul vieții într-o continuă explorare a memoriei. Cartea de față este rodul acestei suprapuneri a prezentului peste un trecut – mai mult sau mai puțin îndepărtat. Spirit analitic iscoditor, capabil să-și scaneze viața aproape milimetric, autoarea ne plimbă prin toate locurile în care a fost ea însăși ghidată de ursitoare. Sate și orășele valahe sunt reînviate din încremenirea lor geografică. Bucureștiul este și el în prim-plan cu toate cele bune și rele ale sale, Apusul continentului în care trăiește ca pe ghimpi își are și el mizeria sa existențială... Ca urmare, nimic nu este fardat, nimic nu este adus la rampă pentru a culege aplauze. În această lucidă și sinceră recompunere a vieții stă marea frumusețe a acestei cărți care, dincolo de a fi „romanul unei vieți” este și studiu socio-profesional și analiză istorică a unei epoci și mic tratat de filosofie a existenței. Poate tocmai datorită acestor linii de forță intersectând continuu fluxul rememorării Dan C. Mihăilescu consideră în recomandarea de pe coperta a IV-a a cărții că „buimăcitoarele evocări și confesiuni ale Arianei Rosser Macarie (debut la 72 de ani !) sunt scrise percutant și copleșitor, cu mână de profesionist al labirintului narativ. Nesaț evocativ și jubilație descriptivă. Ironie flegmatică abrazivă, pitoresc psihologic și precizie casantă. Sensibilitate, sagacitate și cinism. Curaj dezarmant în etalarea cearcănelor propriului destin (...)”

Rareori am putut citi o mai dreaptă și potrivită prezentare precum aceasta. Criticul surprinde în puține cuvinte esența unei cărți stranii, fără asemănare în literatura noastră de azi, de ieri și – probabil – de mâine.

Căci Ariana Rosser Macarie a înțeles că fiecare viață e unică și, ca atare, irepetabilă. Și că atunci când o înfățișezi cu deplină sinceritate ea nu poate să-și piardă, nici măcar în scris această calitate. De aceea, ajungând la finalul cărții, la ieșirea din labirintul în care firul Arianei s-a dovedit salvator, autoarea consideră că „m-am căutat ca să mă întâlnesc cu mine, cea alergată, culeasă și împrăștiată de un timp nemilos. Am încercat să mă recompun prin casele care m-au locuit. Pentru a-mi pătrunde rostul venirii. (...) Ce voi face de-acum încolo ? Mă voi retrage treptat în penumbră. Și voi asculta ce spun semnele”.

Iar semnele, sunt sigur că-i vor arăta Arianei Rosser Macarie că e timpul să se-ntoarcă la masa de scris...

Adrian Botez

Adrian Botez (n. 10.11.1955, Gura Humorului, jud. Suceava) este poet, prozator, critic literar; în prezent, lucrează ca profesor de limba română la Colegiul Tehnic „Gheorghe Balș”, fostul Liceu Agroindustrial din Adjud, unde a fost repartizat guvernamental după absolvirea Facultății de Filologie (secția română-franceză) a Universității „Al. I. Cuza” din Iași. Este doctor în științe filologice, cu lucrarea *Spirit și Logos, în poezia eminesciană*, membru al Uniunii Scriitorilor din România, al Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Québec, Canada. În 1999, fondează și devine redactor coordonator al revistei bianuale „Contraatac”, din Adjud. Dintre volumele publicate, versuri: *Jurnal din marea temniță interioară* (1998); *Povestea unui colecționar de audiențe* (2003); *Epopeea Atlantică* (2003); *Eu, barbarul* (2005); *Crezuri creștine - 70 de sonete cruciate; Van Gogh – perioada Borinage* (*tumorile artei,* 2005); *În contra demenței de astăzi în cultura română* (2008); *Aici – la-ntâlnirea tuturor câinilor* (2009); *Cartea Profeților* (2010); *Cavalerii Apocaliptici. Psalmodieri în Vârful Muntelui* (2014); *ION – Patria mea* (2016); *Frumusețea DURERII* (2017) etc.; proză: *Basme pentru copii, pentru oameni mari și pentru foarte mari oameni* (2004); *Nălucirile abatelui Bernardo – cinci povestiri fantastice* (2014); „*Prostul – cincisprezece povestiri ciudate, cu EPILOG* (2015); *Chiromantul Reginei* (2017) etc.; critică/hermeneutică: *Prigoniții cavaleri ai Mielului - despre poezia cultă aromânească* (2000); *Spirit și Logos, în poezia eminesciană - pentru o nouă hermeneutică, aplicată asupra textului eminescian* (2005)*; Loja Iohanică Românească – ION Creangă, ION Luca Caragiale, IOAN Slavici - pentru o nouă hermeneutică, aplicată asupra textelor lui Ion Creangă, Ion Luca Caragiale și Ioan Slavici* (2006); *Cei Trei Magi ai prozei românești* (*Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Mircea Eliade*) *– și Epoca Mihaelică: pentru o nouă hermeneutică, aplicată asupra textelor lui Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu și Mircea Eliade* (2007); *Opera scrisă a lui Corneliu Zelea Codreanu – între vizionarism și alchimie națională* (2009); *Normalitatea reacționară: sinergia scris-făptuire-ființare cosmică, la Grigore Ureche, Miron Costin, Ion Neculce – pentru o nouă hermeneutică, aplicată asupra textelor cronicarilor moldoveni: Grigore Ureche, Miron Costin, Ion Neculce* (2012); *Dosoftei – Vestitorul lui Eminescu – prima abordare stilistico-poetică/hermeneutică a operei Sfântului Mitropolit Dosoftei* (2014) etc. ; eseuri: *Ruguri – România sub asediu* (2008); *Cartea Cruciaților Români* (2008); „*Cazul Dacia...*” (2011). Din 2009, este cetățean de onoare al municipiului Adjud, în 2014, i se acordă titlul de „Doctor Honoris Causa” al Academiei DACOROMÂNE TDC, care îl propune la Premiul Nobel pentru literatură, pentru 2017. Prezent în diverse reviste din țară și din străinătate, în antologii și dicționare, deținător a numeroase diplome și premii, Adrian Botez și-a configurat un profil distinct, cu o operă consistentă și diversă, rod al unei munci de erudit, profund cunoscător, recuperator și continuator în spirit și literă a înaintașilor, având ca reper stabil credința în divinitatea care inspiră și protejează pe cei ce lucrează, sacrificial, la templul văzut sau nevăzut al valorilor umane esențiale. (Victoria Milescu)

PATRIA MEA

Să nu-ndrăznești să te cațeri pe
munții mei – dacă nu ești în stare să vezi
curgând – pe toți versanții lor – orbitor
sânge de
îngeri – în miezul
zilei

să nu-ndrăznești să pășești pe
pământul de cristal
mântuit al
câmpiilor mele – dacă nu ești în stare și
încă nu vrei – să te
scufunzi – până deasupra de creștet – în
oceanele de furie extatică ale
martirilor mei

să nu-ndrăznești să scoți o
vorbă – despre strămoșii mei – despre
dumnezeul meu – dacă nu ești în stare să te
răstignești – de bună-voie și
cu bucurie cerească – pe
Stejarul-Zeu (stârnit furtunos din afundul
pământului meu – de
Vijelia Iubirii
Mistice)...

să nu-ndrăznești să te apleci și să
bei din izvoarele și pâraiele văilor
mele – dacă nu ești în stare să tremuri smerit de
toate minunile grele – sărutând în ele întreg
Iconostasul de Seară al
Hristosului primăverii
mele

...să nu care cumva să-ndrăznești ! – altfel
toate fulgerele stelelor vor
cădea peste tine – și te-or arde de
viu – până când nu va mai rămâne din tine decât o
șoaptă miloagă – o rugăciune încenușată-n
șoaptă – prin care însuți să ceri – cu
gura și gâtlejul tău
nevăzute – Atotputernicului și
lelelor mute – să te preschimbe în cea mai umilă
făptură de gâză – fâțâind sfioasă – ba chiar
înfricoșată – grozav tremurând la
umbra vreunui fir de
firavă iarbă...

...de acolo – din beznele buruienii – vei
auzi – în genuni – cum ciclopic trosnesc
rădăcinile de oase-nsângerate ale
munților – ale
câmpiilor și apelor
mele – toate fiind
cu totul alte lumi și
istorii și osii și
binecuvântate planete
sfinte – vizibile numai din
raiuri și din pioase rămășițe de
minte...

de acolo – de sub umbra cuminte a
ierburilor – îți
vei începe călătoria spre Înaltul
Pol al Uluirii – călătoria prin care-i vei
cunoaște și vedea - „***față către față și Duh către Duh”*** – de la trăsnet de pisc – până la
noptaticul stuh – pe strămoșii
mei – cei
care țin pe sfânta-le spinare – și
iarbă și munte și
mare...

...îi vei cunoaște
îndeaproape și străluminat – pe strămoșii mei și
pe Împărat – pe strămoșii mei cei din
firi toți
îngeri și martiri... (...)

E-AICI UN RAI CE NU-L PUTEȚI PRICEPE

e-aici un rai ce nu-l puteți pricepe
lumini de mai în veșnicia firii
cu herghelii a iepelor sirepe
din Empireu pogoară zei uimirii

e-aici și cântec – sfântă încântare
dar și descântec zânelor iubirii
săgeată pajuri dincolo de zare
albine-și viersuiesc în miere Mirii

din piscuri aspre – din pădurea tainei
se-nalță către ceruri mir de suflet
Frumos și Bine vin într-un răsunet

iar Crist'i-mbracă-n mântuirea hainei
...peste valahi trec ape de văpaie
să ardă-istorii – dorul să-l răsaie

ȚĂRANII MEI

țărani și-au pus cămăși de sărbătoare
cum crinul alb grăit-a cu Hristos:
curatul lor dumnezeiesc mă doare
îngerii mă cutreier' pân' la os

se duc în moarte cum la sfânta liturghie
se duc pe îndelete și smeriți:
ei știu că între lumi nu e frânghie
că viii și cu morții-s fericiți

e-atâta liniște pe masa cu lumine
sicriele sunt tronuri de-mpărați
neamul acesta liniștit tot vineri

umplut-au cerul Craii din Carpați
...țăranii mei – stăpânii de moșie
nu mor: veghează totul sfânt să fie !

DECENȚĂ ÎNTRU ADEVĂR

ascultă-mi dorul prefăcut în glie:
cât sânge stă la-a noastră temelie
știe doar glasul ierburilor sfinte
căci viața ni-e clădită pe morminte

să nu călcați pe-acest pământ martir
decât de-aveți un mort în cimitir
să nu-ndrăzniți să voroviți la soare:
fiece vorbă morții voștri-i doare

privighetori grăiască sfânt spre lună
doar un Poet isca-va foc din strună:
vor crește munții noi crânceni războinici

arhangheli și orgolii – brazi destoinici
...lăsați pământul să respire-n noapte
și Adevăru-l veți afla din șoapte

SONETUL POETULUI

Încă e vară-n sufletu-mi uscat
dor de frumos îmi scurmă încă-aripa:
vulturi n-au zis că-s vrednic de scuipat
iar florile-mi îngăduie risipa...

dar cât va ține-acest dezmăț de raze
cu ce în lume-mi voi plăti chiria ?
îmi murmură Hristos – nu dă ucaze:
„plătești aflând luminii Poezia !”

un greiere boem – cântat-am lunii
un biet scaiete – agățat de straie
„un nimeni și-un nimic – mă-njură unii
dar eu tac mâlc – cu nasul în tigaie...
...cu cât s-adună hula mai avană
Crist mai degrab' coboară-mi ici în rană !

SONETUL CELUI ÎNCĂPĂȚÂNAT

eu urc cu spor din orice prăbușire
când mă dobori – mai curios mă faci !
refuz apoteoze cu ieșire:
pe nenoroc mă cațăr – ca pe-araci !

nu mă opri din catastrofe – Doamne
simt că trăiesc – când șișul mi-e la gât:
nu m-au răcit pe mine-atâtea toamne
deci nu-mi preschimb – cum alții gura-n rât !

cu cât asmuți Tu crivățul în mine
cu-atât în pisc orgoliul urlă-astral:
mă încălzesc la focul de ruine

și amurgesc doar soare-imperial...
...o viață nădușită mi-a fost crez
cu cât trudesc la ea – simt că-nviez !

VIAȚA SPÂNZURAȚILOR

jum'ate sunt tâlhar – jum'ate Crist
de-aceea sunt și vesel – sunt și trist
am și ucis – dar am și vindecat
pribeag și călăuz – din sat în sat

mi-e tată Trandafirul – mumă Luna
fur stele nopții – zile-i cânt cununa
iar când m-au luat trupul să-mi schilodească
eu m-am rugat Duhul să mi-l iubească

e greu să fii din toate – jumătate
viața de-aici nu face-astfel dreptate:
între apus și răsărit eu sânger
dar știu că Domnul mi-a păstrat un înger
...rugați-vă la Crist când spânzurații
atârnă-ntre pământ și cer – curații !

CONDIȚIA UMANĂ

parșivi și cruzi ca ultimul ocnaș
tot așteptăm să cadă ghilotina
ne-am resemnat cu-al morții zvâc-făraș
simțim în nări cum fojgăie vermina

deja n-i-amară gura de pământ
deja ne-am luat adio de la soare
ne-am învățat să n-avem nimic sfânt
de-atât frământ – inima-a amorțit: nu doare...

când coasa gâtul – galeș – ni-l mângâie
e inutilă orice remușcare:
nu mai e loc în ocnă de tămâie

de-abia-ți faci rost de înc-o respirare
...sărman și nesfârșit șirag de morți
ce parcă-s vii – dar toți căzuți la sorți !

(Din volumul
ION – PATRIA MEA. Balada Kog-a-Ion-ului, 2016)

Interviu cu domnul Daniel Trăistaru, primarul oraşului Bolintin Vale

Redacția: *Stimate domnule primar Daniel Trăistaru vă aflați la un an de mandat ca edil al orașului Bolintin Vale. Desigur că ați făcut un bilanț al acestui interval. Dacă ar fi să puneți în balanță realizările și neîmplinirile, care credeți că ar atârna mai greu ? Care considerați că este principala realizare a primului dvs an ca primar al Bolintinului ?*

Daniel Trăistaru: Neîmplinirile, dacă așa le numiți, sunt doar țintele noastre care sunt în curs de a se realiza. Nu există ceva ce ne-am propus și la care să fi renunțat dintr-un motiv sau altul. Referitor la timpul de realizare al obiectivelor, atunci când lucrezi cu banul public există constrângeri legale peste care nu poți trece, trebuie urmate procedurile.

Red.: *În interviul pe care ați avut amabilitatea a-l acorda revistei „Sud" la instalarea dvs, propuneați o serie de proiecte pentru a fi realizate. Era vorba despre reparațiile la DJ601 și DJ401A, executarea rețelei de alimentare cu apă și canalizare, modernizarea drumurilor de interes local cu includerea de sisteme de preluare a apelor pluviale, trotuare, piste pentru biciclete și canalizație pentru cabluri, construirea unei săli de sport la Liceu, realizarea centurii ocolitoare, îmbunătățirea transportului de călători. Puteți face o scurtă trecere în revistă a stadiului lor ?*

D. T.: Sunt obiective unde lucrările erau demarate înainte de începerea mandatului meu și la care continuă să se lucreze, cum este cazul Sălii de Sport cu 180 de locuri din incinta Liceului Tehnologic „D. Bolintineanu" și reabilitarea Casei de Cultură din Bolintin Vale. Au fost finalizate lucrările de alimentare cu apă și canalizare în Bolintinul din Vale, sistemul fiind funcțional.

Avem proiecte care au demarat, cum ar fi continuarea lucrărilor la Școala Gimnazială Malu Spart, reabilitarea DJ401A și DJ601 care străbat Bolintinul din Vale și Malu Spart (unde investitor este Consiliul Județean Giurgiu). Am semnat contractul de proiectare și execuție pentru alimentarea cu apă a satelor Malu Spart și Suseni.

În perioada imediat urmatoare vom semna contracte de finanțare cu Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene pentru urmatoarele obiective: Extindere alimentare cu apă și canalizare în Bolintin Vale, Modernizare drumuri de interes local în Bolintin Vale – Etapa 1 (cu realizarea de rigole carosabile, trotuare pietonale, piste pentru ciclişti acolo unde acestea se pretează, canalizație pentru rețelele electrice aeriene, internet, telefonie); Clădire birouri administrative în Bolintin Vale; Dotari pentru Liceul Tehnologic „D. Bolintineanu", Școala Gimnazială nr. 1 Bolintin Vale și Școala Gimnazială Malu Spart. Pentru aceste obiective vom demara de îndată procedurile de achiziții publice și preconizăm că lucrările vor demara în primăvara anului viitor. O altă sesiune de depunere și de finanțare a proiectelor prin Programul Național de Dezvoltare Locală, va fi în luna septembrie a anului curent și vom depune alte proiecte pentru finanțare.

Am făcut demersuri către operatorii de rețele de alimentare cu gaze naturale și energie electrică pentru extinderea rețelelor acolo unde acest lucru este necesar. Avem speranțe că încă din acest an o parte din lucrări vor fi executate.

Am realizat un studiu de fezabilitate pentru iluminat public eficient și intenționăm să demarăm procedura de achiziție pentru delegarea gestiunii. Vom avea lămpi cu un consum de energie mult redus față de cele actuale, acestea fiind montate pe toți stâlpii existenți.

Așteptăm cu nerăbdare deschiderea apelurilor pentru depunerea proiectelor pe Programul Operațional Regional pentru domeniile învățământ și sănătate, undem avem cinci studii de fezabilitate.

Red.: *Domnule Primar, din observațiile proprii, ca și din discuțiile cu cetățenii, se remarcă un reviriment, un suflu nou, pozitiv, în viața socio-culturală a orașului. Dau ca exemple, pentru cititorii noștri, numai câteva evenimente recente: sărbătorirea zilei de 1 Iunie, premierea elevilor cu rezultate bune la învățătură la sfârșitul anului școlar sau lansarea volumului „Bolintin – cartea orașului". Veți continua pe această direcție ? Ce pregătiți în viitorul apropiat sau, de ce nu, pentru anul 2018 din perspectiva evenimentelor socio-culturale ?*

La masa de lucru: domnii Dan Trăistaru, George Apostoiu, Neagu Udroiu

D. T.: Mă bucur că evenimentele noastre au fost remarcate, pe lângă cele menționate de dumneavoastră au avut loc și altele, de o mai mică sau mai mare amploare. Aș aminti aici evenimentul organizat în preajma sărbătorilor de iarnă ale anului trecut, la care au participat peste 1.000 de persoane și în cadrul căruia Primăria orașului Bolintin Vale a acordat 15 premii de excelență în educație, pentru 15 elevi cu rezultate deosebite la învățătură.

De asemenea, Bolintin Vale a fost gazda unor evenimente sportiv-recreative de notorietate: în decembrie 2016 s-a desfășurat aici ultima competiție din calendarul competițional la Taekwondo WTF; chiar luna aceasta, în iulie 2017, din Bolintin Vale s-a dat startul cursei de cicloturism organizată de Outhentic Cycling Romania.

Credem că sportul este benefic atât pentru participanți cât și pentru spectatori și, de aceea, Primăria Bolintin Vale sprijină înființarea de cluburi sportive care să fie capabile să atragă cât mai multe persoane către sport, să fie capabile să intre în competiții și să atragă cât mai mulți spectatori. Anul acesta am sprijinit înființarea Clubului Sportiv „F.C. Bolintin Malu Spart", care deja are rezultate foarte bune, calificându-se în Liga a IV-a.

Tot în acest an acesta vom da în funcțiune noua sală de sport din cadrul Liceului Tehnologic „D. Bolintineanu" și sperăm ca aceasta să fie utilizată la capacitate maximă. Tot anul acesta, daca nu cel mai tarziu în primăvara anului urmator, sperăm să fie finalizate lucrările de reabilitare și modernizare ale Casei de Cultură. Aceste două edificii vor oferi o infrastructură modernă și adecvată pentru organizarea evenimentelor sportive, sociale și culturale de avengură.

Bineînțeles, infrastructura este un mijloc, însă evenimentele sunt organizate de oameni pentru oameni. Evenimentele de până acum au fost realizate prin parteneriate cu ONG-urile din localitate, grupuri de inițiativă, școli și voluntari. Primăria, prin menirea ei, asigură un mediu propice pentru dezvoltarea inițiativelor socio-culturale și, în limita posibilităților răspundem pozitiv oricărei astfel de inițiative. Sperăm, de asemenea, ca numărul ONG-urilor de profil să crească și împreună să putem organiza evenimente mai multe și mai frumoase.

În ceea ce privește calendarul evenimentelor pentru anul 2017, ne dorim reluarea sărbătorii „Zilele Bolintinului" și la sfârșitul anului să reeditäm evenimentul caritabil „Crăciun din inimă de copil".

Pentru anul 2018 avem planuri mari, pe lângă continuarea evenimentelor inițiate până acum, dorim ca în noua Casa de Cultură să organizam un festival de film de scurt-metraj, să atragem cât mai multe competiții sportive regionale și naționale în localitate, să organizam un festival cu muzică și produse tradiționale.

Pe termen lung, ne dorim atragerea în localitate a cât mai multor evenimente, de anvergură regională și/sau națională, care să așeze Bolintin Vale la loc de frunte pe harta socio-culturală a României. Facem toate acestea cu convingerea că pentru orașul nostru educația și cultura pot constitui atât un factor de progres uman cât și unul care poate asigura prosperitatea economică a localității.

Red.: *Sunteți mulțumit de „oamenii Primăriei", se dovedesc ei mai eficienți în munca lor de când ați preluat conducerea instituției ?*

D. T.: Ați întrebat mai devreme care aș considera că este principala realizare a primului meu an de mandat și vin acum și spun că nu este niciuna dintre cele deja menționate. Pe primul loc aș pune ceea ce s-a întâmplat în Primărie și mă refer aici atât la îmbunătățirea proceselor, cât și la formarea resursei umane. Am plecat de la premisa că dacă nu ai cu cine și cu ce, nu poți realiza mare lucru. De aceea, am evaluat situația existentă și am ajuns la concluzia că trebuie să facem angajări și să trimitem la cursuri de formare profesională majoritatea funcționarilor publici. În paralel, am demarat procesul de informatizare a proceselor în Primărie, în special la compartimentul taxe și impozite locale. Prin aceasta am reușit să reducem timpul de așteptare al cetățenilor, dar și disconfortul creat acestora și, în același timp, am eficientizat munca funcționarilor publici. Procesul nu s-a finalizat, dar rezultatele au început să apară.

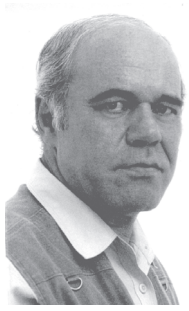
Red.: *O ultimă întrebare se leagă de preocupările cititorilor noștri predilecți, oamenii consumatori și iubitori de cultură și se referă la două obiective, din acest domeniu, ale orașului Bolintin Vale. Dacă despre Casa de Cultură ne-ați vorbit deja, ce ne puteți spune despre Școala Veche ? Sunt vești bune ?*

D. T.: Pentru reabilitarea monumentului istoric „Școala Veche", am depus la Compania Națională de Investiții proiectul tehnic cu detalii de execuție, însoțit de autorizația de construire. El ne-a fost acceptat și suntem în faza de asteptare a includerii pe lista obictivelor ce urmează a fi finanțate. Vești bune, așadar.

Domnule Primar, vă dorim succes în munca dvs. și să găsiți sprijinul necesar pentru realizarea acestor obiective vitale pentru modernizarea și dezvoltarea comunității bolintinene. Mai mult, deoarece comunicarea este unul dintre temeiurile unei bune administrații, vă propunem o rubrică permanentă în revista Sud, prin care să puteți ține la curent cetățenii cu activitatea instituției dvs. Vă mulțumim.

CĂRȚILE PRIETENILOR MEI (V)

Între topos și atopos

Florentin Popescu

Florea Burtan, romanticul la sănii de-argint și șarete trase la scară

Cât mai este și cât nu mai este „șic” să fii poet romantic într-o vreme în care, literar vorbind, în România se petrec, de ani buni încoace, tot felul de schimbări, se consumă experiențe și experimente din care nu se știe dacă va rămâne sau nu ceva ? Și cât din romantismul unui poet mai poate interesa astăzi cititorii ?

Iată două din întrebările care ne-au încercat de îndată ce am citit cel mai recent volum de poezie semnat de Florea Burtan, (n. 29 iunie 1943, com. Crângu, jud. Teleorman), un autor cu nume binecunoscut (cel puțin printre lectorii de poezie română contemporană), semnatar al mai multor volume de versuri și al unui roman care s-au bucurat de o bună primire din partea criticii.

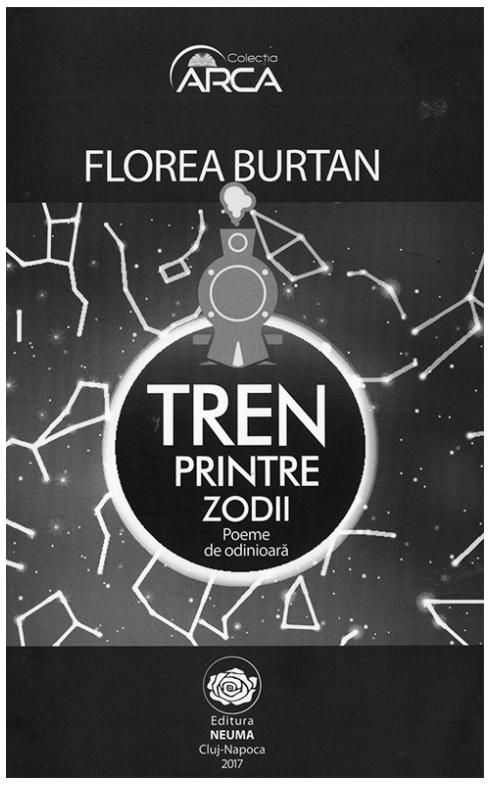
Debutant editorial cu vol. *Flautul pe răni* (premiat în urma unui concurs organizat de Editura Cartea Românească), acest scriitor care trăiește și practică ziaristică în Teleorman (a fost redactor la cotidianul *Teleormanul* și actualmente al revistei de cultură *Caligraf*, o publicație de ținută și unanim apreciată, a publicat numeroase cărți, unele dintre ele (îndeosebi cele apărute după 1989) rămânând aproape necunoscute publicului larg datorită tirajelor mici și a difuzării defectuoase, așa încât se poate spune că vremea/ vremurile au jucat și joacă un rol mai puțin benefic în ce-l privește.

Recentul său volum (*Tren printre zodii*, Editura Neuma, Cluj - Napoca, 2017) subintitulat, deloc întâmplător „Poeme de odinioară”- vine să ateste încă o dată, dacă mai era nevoie, autenticitatea mărcii sale de poet romantic, de autor cu o vocație pe care nu și-a dezmințit-o și nu și-o dezminte cu fiecare nouă apariție editorială.

Departe de agora în care alți colegi ai lui dau din coate și se agită în fel și chip pentru a atrage atenția criticii și a publicului, discret și, decent, poate în bună măsură și sfios la o vârstă la care are deja o operă serioasă în spate, Florea Burtan își vede temeinic de scrisul și creația lui, fiecare poem reprezentând o ipostază a propriului suflet, dornic – totuși ! – să se confeseze și celorlalți.

Starea poetică, atmosfera, nostalgia unor vremuri trecute, dorința „eminesciană” se instalează benefic chiar din primul poem: „Să fii femeia mea măcar o noapte,/ Cât să pierim puțin, câte puțin./

Într-o odaie mirosind a mere coapte,/ A miere răzvrătită și-a pelin...// ...Să fie iarnă și să ningă-ntruna/ Cu îngeri de lumină și de sfinți,/ În sobă, ardă focul, bland și tânăr,/ Ca amintirile uitate în părinți/…/ Vom traversa îmbrățișați tărâmuri/ De răni vindecătoare, până-n zori,/ Când lampa se va stinge, resemnată,/ Și vechi mărfare s-or urni din gări...” (*Să fie iarnă și să ningă-ntruna...).*

Proprie romanticilor, a visătorilor incurabili este și singurătatea, fecundă pentru poezie. Și nu e vorba doar de singurătate înțeleasă ca izolare, ci de un sentiment cu totul mai profund, ce deschide larg ușile către cealaltă solitudine, sufletească: „Poștașul n-a mai trecut de mult prin cătun,/ Veștile au îmbătrânit într-o scrisoare,/ Aici, îmi duc viața și rabd, vreau să spun,/ Și să mă las geruit de o liniște mare// Prietenii, de ani buni m-au uitat./ Tristețea își clatină oasele uscate și reci,/ Iubita, și ea, și-a luat tinerețea și a plecat,/ Îi zăresc urmele lăcrimând pe poteci.// Cine pe cine așteaptă, nici nu mai știu,/ Frigul stă ghemuit lângă frigul din vatră,/ Câinele nopții latră, plictisit, a pustiu,/ Își înfige foamea într-o pâine de piatră.” (*Aș cerși îndurare n-am la cine*). De altfel, trebuie spus că poetul are o anumită predilecție mai ales pentru iarnă, văzută în egală măsură ca anotimp rece, dar ăi ca un corespondent al celuilalt rece, din iarnă și din spirit; pe de altă parte devine și cadru al singurătății, al liniștii în care imaginația poate construi tablouri de iubire și scene înzestrate cu toate atributele unei trăiri romantice autentice.

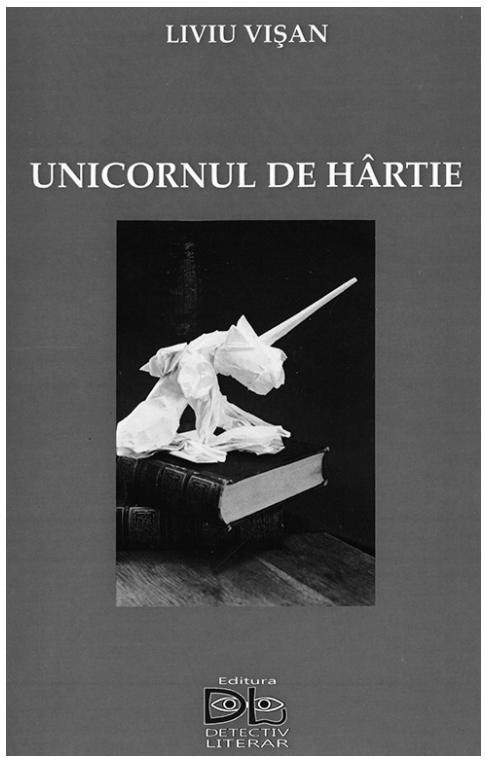
Pe canavaua acestei solitudini imaginarul poetic nu are limite. „În această seară Doamne – citim într-alt poem –, cât aș vrea/ Să-mi deschidă ușa o femeie tristă,/ Să-mi aducă-n taină votcă și cafea/ Și o floare strânsă în batistă !/ .../ De-o să vină, în această seară,/ de o fi să plece singură și tristă,/ Am să nărui, totul, pentru a câta oară ?/ Și-am să cred, desigur, că ea nu există....” (*În această seară, Doamne, cât aș vrea)* sau: „Tu înnoptezi la un capăt de gând,/ Pletele ard, liniștit, sub ninsoare./ Aș vrea să te strig, dar strigătul meu/ E bolnav de o lungă și grea destrămare.” (*Adună-mă de pe drumuri)* ori: “ Voi veni, iubito, într-o seară lină,/ În caleașca veche trasă de doi cai,/ Să-ți aduc podoabe, faguri de lumină/ Jefuiți, în taină, din pridvor de rai./ …/ Voi veni, ia seama, într-o seară lină,/ În caleașca veche trasă de doi cai,/ Să-ți aduc odoare, crânguri de lumină,/ Răzvrătiri de îngeri alungați din rai ...” (*Ești departe, poate, prea departe*).

Pe de altă parte Florea Burtan ni se pare a fi un excepțional poet al interioarelor, amintind de Bacovia (cu celebra-i poemă pusă și pe muzică, Decembre), dar și pe Ion Pillat.

Ferestrele pline de promoroacă, lampa veche abia pâlpâind, focul din vatră, oglinzile ce par a avea ochii iubitei, aerul mirosind a vin și tutun, fotografiile trimițând la vechi amintiri etc. etc, alcătuiesc o recuzită ce accentuează stările de melancolie și de visare. O nesfârșită pendulare între ceea ce a fost cândva și nu mai este în prezent, între iubirea pierdută pentru totdeauna și regretul clipelor ce nu vor mai reveni, dar și între prezent și ceea ce ar mai putea – printr-un miracol ? ! – să se repete cândva alcătuiește balanța acestui volum pe care îl considerăm reprezentativ pentru un poet ce și-a creat un stil al lui, inconfundabil și agreabil – dovadă că bardul scrie așa cum trăiește și așa cum simte, fără căutări și artificii de niciun fel. Iar cititorul percepe, desigur pe deplin atât valoarea cât și mesajul

Liviu Vișan, poetul „libațiilor” și al „Cântecelor de dor și de teamă”

Fără îndoială Liviu Vișan (n. 18 octombrie 1953 la Balotești, Ilfov) este un fel de „rara avis” printre poeții noștri de azi. În timp ce confrații lui cată să cultive o lirică autobiografică, fie meditativă, fie tributară experimentelor și experiențelor de ultimă oră, el a rămas (și bine a făcut !) la ceea ce am putea numi (fără cu sentimentul că termenul sau termenii nu acoperă în întregime conținutul, substanța textelor) poezie umoristică auto ironică,și sentimentală, fiind, din acest punct de vedere un îndreptat și talentat urmaș al lui Anton Pann, al unui menestrel de talia lui Ienăchiță Văcărescu, cântând pe sub ferestrele iubitelor îmbrăcate în crinoline și ascultând din dosul perdelelor cântecele dedicate lor: manele și nu numai.

Unicornul de hârtie (Editura Detectiv Literar, București, 2016) vine cumva în continuarea altor șapte volume (*Existența iubirii,* 1988, *Licențioase,* 2001, *Închisoare de maximă alcoolemie*, 2011, *Versuri*, 2012, *Bestiar nocturn*, 2013, și *Tarot cu icoane*, 2015), scrise în aceeași manieră precum în cel de față (în care ne previne autorul, au fost retipărite și poeme mai vechi, cartea reprezentând și o mini – antologie de autor).

Poezia umoristică (exceptând, desigur, sutele și miile de cronici rimate răspândite prin revistele vremii, apoi epigramele, texte cu statut aparte) nu are o tradiție foarte bogată la noi și dacă ar fii să facem, la o adică, un inventar al acesteia nu cred că am reține mai mult de patru – cinci nume de autori ce ar merita, într-adevăr, să figureze într-o virtuală antologie a genului. Nu este nici locul și nici cazul să purcedem la o astfel de acțiune. E destul să amintim, pe lângă cei menționați mai sus, numele lui Topârceanu (cu care Liviu Vișan are multe în comun) și pe cel al lui Marin Sorescu, acesta din urmă practicând cu precădere poezia ironică și mai rar pe cea umoristică.

Unicornul de hârtie cuprinde, de fapt, două tipuri de poezie: unul se referă, ca să zicem așa, la partea „serioasă” a lucrurilor, în care sub masa improvizației, a inspirației de moment poetul dă grai unor gânduri și sentimente de mai mare și mai largă profunzime, precum în *Cântec de dor și teamă,* care merită să fie citită în întregime: „Mi-e dor de visul nostru, domnișoară,/ cum ne răpune durere blând/ și cum din cele câte ne-nconjoară/ doar el o să ne stăruie în gând// de carnea ta ca rochia de mireasă/ mi-e tare dor, de albul diafan/ ce-mi troienise inima în casă,/ ningând discret în târgul transilvan// de o cafea băută împreună,/ de un cuvânt să îl rostim la fel/ chiar dacă deznădejdea îl amână,/ nu vom mai exista decât prin el// de tot ce ne-nfioară pe-amândoi,/ de ceea ce-mi vor spune într-o seară/ nici verzi și nici albaștri ochii tăi/ mi-e tare dor și frică, domnișoară”, un al doilea exemplu este *Povestea amantei mele,* o adevărată artă poetică, un poem „cu poantă” poezie în care cititorul este derutat până la ultimul vers, acolo unde află că „târfa „despre care a fost vorba nu e alta decât... poezia.

Cel de al doilea tip de poem (și care formează „grosul” liricii lui Liviu Vișan se constituie din texte pe care le-am putea numi „de boemă” (nu întâmplător multe titluri conțin cuvântul cu pricina), în care poetul își dă măsura întregii lui capacități de a versifica pe teme de actualitate: „Bătrâne, hai la Casino/ să monoclăm gagici mișto,/ elastice și subțirele/ să-ți stea pe burtă ca bretele !// Și să le dai pe gât un țoi,/ alcool de care nu te-ndoi/ iar tu să bei un carcalete/ să te-ntărâte pentru fete,// ca să le aperi de hazard/ cu tacul tău de biliard !/ Ce viață e la Bulevard –/ ne-ar trebui un miliard !” (*Romanță deocheată)* sau: „Aseară la Vernescu pe terasă/ ciupii de buci o chelneriță grasă/ și ne dădu a dracului muiere/ pe datorie înc-un rând de bere/ .../ Săr-mâna, țucu-i laba gâștii,/ să te iubești în zori numai cu puștii,/ căci iată cum îți saltă-n corsătură țâța, ca felinarul la trăsură !// Așa-i ziceam, pe când turna cu spumă/ în vasele ce le ciocneam arvună/ la vreo metaforă mai deșucheată,/ așa-i spuneam și spunea că-i fată/ .../ Dulce amar strivit în cerul gurii/ verbul prinsese gustul aventurii.../ Așa se-nchide cartea mea, iubito,/ eu nu am scris poezie, am trăit-o !” (*Boemă cu gust de bere)*

Asocierile neașteptate, rimele surprinzătoare, în fine spiritul de observație, apoi „spusul pe față” fără ocolișuri ori căutări sau „fasoane” fac tot farmecul poeziei lui Liviu Vișan din care s-ar putea cita la nesfârșit fără a te plictisi ori a avea sentimentul unui „deja vu „. Iată încă trei mostre: „Vino sa-ți pun rimel pe gene/ cu zaibărul din damigene/ ce-ți face buzele meduză/ vin’oh, sa-ți spun cât mi-ești de muză !// ți-am păstrat o sticlă-n beci/ din generația optzeci/ să stăm în șold p-un sac de iută/ ’mboldiți de doapele de plută// hai să-ți arăt dulceața gurii/ la fel ca-n vremea dictaturii/ când făceam praf pe un covor/ codul principiilor lor” (*Refren la un apel de noapte);* „Pentru licoarea ce-mi dăduși din ceașcă/ aș inventa cinci cai la o caleașcă/ și ți-aș tocmi pe viață un muscal/ mai priceput la dame ca la cal/ .../ Când din palat caleașca vei urni-o/ noaptea să prefacă înspre ziuă/ și, dând perdeaua-n lături, ca stăpâna,/ fugind, să-mi faci un semn discret cu mâna” (*Cântec de ducă*); „Se-auzea prin cercevel/ un colind cântat de Hrușcă/ plușul de pe canapele/ mirosea a praf de pușcă// Luptătoru’ avea-n porthartă/ și vă rog să țineți minte,/ ordin: artă pentru artă/ și nu dinte pentru dinte.” (*Istorioară de rezbel)*

Cât de rece sau acrit la suflet sau în gusturi să fii ca să nu-ți stârnească zâmbetul un mic poem intitulat *Emoții caniculare*: „Mi-e frig de cât de cald e-afară/ asfaltul frige talpa de fecioară,/ fetele merg pe stradă ca fachirii/ călcând pe jarul verii și-al iubirii/ / În sutiene țâțele se coc/ ca vinetele răsucite-n foc.”

Liviu Vișan deține arta de a vede mai des și partea veselă, umoristică a vieții și știe să ne facă și pe noi s-o vedem privind astfel. Lucru excelent pentru un poet.

Geo Călugăru

Cu poetul Dan Florică
Pe tărâmul iubirii

Poetul Dan Florică a intrat pe poarta vieții în Bolintin Vale, în chiar întâia zi a anului 1948, ca un vestitor de început de viață și, dacă privim în urmă-i, de semn bun după roadele bogate și diverse.

Voi prefața comentariul meu, la cartea poetului Dan Florică, *Pe tărâmul iubirii*, apărută la Editura Arefeana, cu câteva cuvinte ale marelui poet și filozof Lucian Blaga: „Destinul omului este creația. Poetul este nu atât un mânuitor al cuvintelor, pe cât este un magician al lor. El scoate cuvintele din starea lor naturală și le aduce la starea de grație."

Referindu-mă la bogăția și diversitatea creației sale, fac precizările necesare: volume cu poeme într-un vers, dintre care patru sunt bilingve (română și franceză): *Majestatea Sa, Clipa*; *Ia zîmbetul cu tine*; *Cu fiecare stea privim nemărginirea*; *Din țara râurilor*, traducerea aparține minunatei poete și traducătoare Paula Romanescu; micropoeme trilingve (română, franceză și engleză); artizanii traducerilor fiind, în franceză Constantin Frosin, iar în engleză Dana Dima. Iată câteva alte titluri: *Greieri, până la stele*, 1999; *...și vulturul așteaptă*, 2005; *Înțelepciune din înțelepciune*, 2006; *Lumina din gutui*, 2016.

Cu acest volum, ultimul lansat în cenaclul literar „Octavian Goga", descoperim în titlul său spațiul de ființare al poetului – *Pe tărâmul iubirii*, despre care, în simplul limbaj de exprimare al adevărului aflăm că „Patria mea începe-n câmpie,/ Cu râuri ce-n Dunăre-ncap,/ …Patria mea e lângă pădure,/ Parte a Vlăsiei străbune…/ Patria mea, izvorul de țânc,/ ˆtie decât doar geticul loc,/ …Patria mea, trecut și prezent,/ Patria mea viitor convergent, Credință, milos Dumnezeu." (*Patria mea începe-n câmpie*, p. 104-105)

După ce am parcurs cu multă atenție cărțile de poezie ale poetului Dan Florică, mai cu seamă cea de față, găsesc pe deplin îndreptățit punctul de vedere al cunoscutului scriitor Nicolae Dan Fruntelată, care susține că „Dan Florică (…) membru al stirpei rare a poeților câmpiei dunărene, da, trebuie, să definească un fecund și etern concept constructor al literaturii române. Sentimentul Sudului, pentru că noi, cei din câmpia Dunării, am fost granița vie a dacilor, a geților, mai înainte a pelasgilor, noi am invadat sudul continentului și i-am dat identitate, nu invers, cucerirea romană a fost o întoarcere acasă, nu un marș civilizator, cine nu acceptă asta nu merită."

Va fi în stare poetul Dan Florică să împlinească încrederea pe care i-o acordă mentorul său, Nicolae Dan Fruntelată ? Vom încerca, referindu-ne la acest volum, care e o încununare a drumului parcurs în cele anterioare, a dovedi că merită acea încredere.

Stâlpii de rezistență ai acesteia îi admirăm pe prima copertă a cărții: soția, băiatul și cele două fete și, în ceea ce consemnează pe coperta interioară: „Se dedică soției mele Emilia."

O puternică trăire lăuntrică i-a inspirat poetului fixarea și exprimarea, întru ființarea prin cuvânt, denumirea celor trei secvențe ale volumului care, îngemănate, dau consistență și dăinuire acestei vieți „pe tărâmul iubirii". Este vorba despre *Natura de acasă, din primăvară până-n iarnă*, *Iubirea de familie*, *Iubirea de patrie și Dumnezeu*.

O constatare, de ordin general, pe care o fac este fidelitatea autorului pentru forma clasică a poeziei: strofe din patru versuri, rimă pe care o întâlnim, fie împerecheată, fie încrucișată, fie monorimă. Sunt elemente cărora li se acordă însemnătatea ce li se cuvine.

Ne exprimăm deosebita satisfacție că poetul Dan Florică a ajuns să arate că merită încrederea dăruită de mentorul său, iar poezia pe care o scrie în prezent îi îngăduie ființarea prin cuvânt și o construcție a ființei interioare prin acesta. Am descoperit în creația sa poetică spațiile din trăirile care-i revelează ființarea prin cuvânt: uimirea, bucuria, nemărginirea, seninătatea, responsabilitatea, complexitatea și virtutea cuvântului scris. Dan Florică trăiește frumos în mijlocul cuvintelor pe care le slujește. De fapt, omul însuși este cuvânt. Nu degeaba se spune și se crede că omul valorează cât cuvântul pe care îl scrie. Eu cred că și la poetul Dan Florică cuvântul nu și-a pierdut , nu își pierde și nu își va pierde nimic din esența și strălucirea sa. Creația literară este, la urma urmei, o fascinantă alcătuire de cuvinte. Important este să le respectăm, să le prețuim, să le înnobilăm și, bineînțeles, să le slujim.

Ion C. Ștefan

Cântec din câmpie

Prezentarea volumului *Călăuză și cântec*, semnat de profesorul Ion Văduva, din Urziceni, orașul de suflet al lui Constantin Țoiu, în cadrul Clubului „Calderon", din București, atât de confortabil și primitor în ultimii ani, pentru mulți scriitori profesioniști, dar mai ales pentru cei care aspiră la gloria literară, din Capitală și împrejurimi, mi-a adus aminte de-o metaforă de-a mea, rostită cu un timp în urmă, sugestivă pentru lupta unui creator de-a trece peste pragul ospitalier al Uniunii Scriitorilor, anume că fiecare autor se înalță pe aripile propriilor sale posibilități artistice. Noi, aceia care deja suntem titulari ai înaltului for de cultură, consideram că Uniunea Scriitorilor este o Casă a Noastră primitoare, în cadrul căreia fiecare se dezvoltă, sprijinindu-se doar pe forțele sale creative. Dar acum, când constat că atâția poeți talentați din țară, cu nimic mai prejos prin vocația creativă decât noi ceilalți, încă se apropie cu greu de acest ideal, am înțeles că etalonul meu a fost ales prea înalt, iar aceștia înoată, cu forța brațelor, minții și talentului lor, în șuvoiul unei ape subterane, năvălind spre lumină, care unește poeți de la Urziceni, Slobozia sau Constanța, cu alții din Târgoviște, Craiova ori diferite locuri din țară, într-o frățietate de destin valoric, în așteptare.

Vreau să spun că în aceste orașe – și în multe altele – cunosc vreo câțiva autori talentați, care ar fi meritat demult să facă parte din rândnita noastră breaslă. Ion Văduva, din Urziceni, este unul dintre aceștia și probabil că sunt și alții – pe care eu nu-i știu. El a predat o viață activă Limba și literatura română la un liceu de prestigiu din localitate, este cult și rafinat, scrie versuri reușite încă din tinerețe, a publicat în diferite reviste culturale și a câștigat, pe merit, unele premii literare. Este talentat, înțelept în gândire și rafinat în exprimare: „Se întorc din absolut/ Răzlețiți pe creste, fără timp, cocorii/ Înfrigurând cuvintele vechi, bătrâne/ Printre oameni, de pe Olimp/ Ori nori mâncați de vârcolaci/ Peste copacii, în plâns de rădăcini,/ Păziți de soare,/ Emoționați de poezie" (*Se întorc cocorii*, p. 18).

Astfel, autorul ne sugerează că gândurile și cuvintele sale sunt călăuzele spre înalt, pe când șoaptele inimii și traseele versurilor, de-o aleasă frumusețe, îl definesc în calitate de artist demn de a fi luat în seamă: „M-am născut de Ziua Crucii/ Fără să se răzgândească/ Și că voi călători mai departe/ Prin zodia leului/ Fragmente ale copilăriei/ Și adolescenței în continuă înălțare" (*Șoaptele ploii vor aprinde timpul*, p. 34).

Ion Văduva scrie versuri clasice sau moderne adecvate conținutului ales, este un poet al câmpiei – nu doar local – cu aripile larg deschise peste frunțile de grâne și maci ale Bărăganului, între rătăcirile romantice ale lui Panait Istrate și metaforele luminoase ale lui Fănuș Neagu. Dar această apropiere pe care o fac, de mari maeștrii, este doar întâmplătoare, fiindcă poetul are un registru al său de exprimare, neasemenea celorlalți, asigurându-i un prezent artistic constant și prelung: „Profet sau clarvăzător/ Te-ascunzi în umbra flămândă/ Atârnată pe crengi/ După atâtea înfrângeri./ Tăcerea ochilor/ Așterne peste pietre singurătatea/ Din care mai soarbe, să-i fie/ Călăuză în viața de-apoi" (*Tăcerea ta e provocare*, p. 98). Observăm astfel că el nu scrie la întâmplare, din impulsul primei inspirații, ci didactic și selectiv, construit ca un castel de apă al metaforelor și epitetelor ornante: „Se desfăceau zorii/ Neputând zăbovi la ferestre/ Misterioși, ce-i drept,/ Veniți din ceruri/ Cu drumețul ce purta la sân/ Mesaj de pace blândă" (*Clopotele nădejdii*, p. 104). De aceea, poeziile sale nu au o formă muzicală anume, ca la alți lirici furați de ritmicitate, ci prezintă o cântare rapsodică, asemenea apelor subterane, la care făceam aluzie mai înainte, adică un vuiet al pământului răzbătând spre inima poetului, într-o neliniște și largă cuprindere.

Despre talentul lui Ion Văduva au scris mai multe cuvinte de recunoaștere și laudă: Eliza Roha, Aureliu Goci, Anatol Pavlovschi, Titi Damian, Ion Roșioru și alții. Sunt aprecieri ce i se cuvin, adică de recunoaștere a unui talent viguros și expresiv: „Cântăreț al sentimentelor miraculoase care înnobilează ființa, domnul Ion Văduva a înțeles trăinicia și tensiunea conștiinței solicitate, deopotrivă, de dragoste omenească și iubirea de Dumnezeu" (Aureliu Goci, p. 133). Fiindcă Poetul din Câmpie, Ion Văduva are conștiința valorii sale reale – iar eu nu fac altceva decât să i-o recunosc.

(Ion Văduva, *Călăuză și cântec*, Editura Betta, București, 2017)

Petre Birău

Lia-Dana Bălan,
o poetă a sublimului

În urmă cu mai mulți ani citeam despre artă ceva care mă uimea: „Arta nu se poate învăța !" (*Ficțiune și formă*, București, Editura Meridiane, 1989, p. 255). Atunci am înțeles că există o deosebire între meșteșug și artă și am început să caut acele nuanțe care fac diferența între un lucru făcut cu o motivație oarecare (voință, talent, diferite imbolduri etc.) și unul făcut cu artă. Pe parcursul anilor petrecuți la catedră m-am edificat asupra acestui fapt, urmărind atent atitudinile, talentul, sau pasiunile elevilor, concretizate, sau nu în anumite finalități, la nivelul de vârstă la care ei erau și pot spune că în foarte puține cazuri am regăsit arta ca mobil al încercărilor de creație ale tinerilor, deși majoritatea reușeau să învețe pentru rezultate în conformitate cu cerințele. Studiind am învățat că arta este o stare de spirit care într-adevăr nu se poate dobândi, fiind înăscută și ea nu ține nici de pasiune, nici de educație, nici de talent, ci de o anumită sensibilitate a percepției, mai accentuată la marii creatori, care, de cele mai multe ori, a constituit și cauza multor necazuri.

Întâlnirea cu poezia tinerei Lia-Dana Bălan a fost pentru mine o revelație.

Lia-Dana Bălan este o tânără poetă care a pășit cu dreptul pe tărâmul poeziei, cartea ei de debut, *Trepte spre azi*, primind Premiul „Al. Macedonski – Prima Verba", pentru debut în volum – Poezie, acordat de Fundația-Editura Scrisul Românesc din Craiova, din anul 2015, volumul fiind editat în anul 2016 de aceeași editură.

Lia-Dana Bălan se exprimă în versuri aparent simple, iar arta ei lirică stă în trăirile care răzbat printre cuvinte. Scrie despre viziunea poetică proprie, fără patimă, doar cu încrederea profundă în convingerile ei lirice: „...Scrisul se-așterne pe/ treptele existenței mele./ Dintre pete,/ se naște, umil,/ un poet." (*Nașterea unui poet*, p. 5).

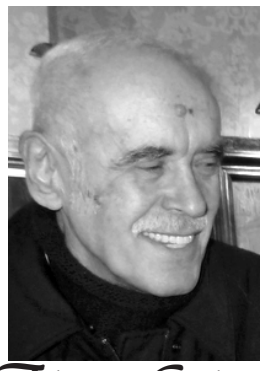
Fiecare cuvânt al tinerei poete vibrează de încărcătura sentimentelor. Versurile au viață, o viață trăită cu ardoare lăuntrică, cu tainice gânduri străbătute de fiorii iubirii adolescentine, o iubire neafirmată zgomotos, ci doar șoptită de un cuget sincer și discret: „În goana după tine/ se prelungesc dimineți,/ se contopesc săruturi/ în frânturi de cântec./ Tu îmi porți pașii/ dincolo de timp,/ mai aproape de Soare." (*Mai aproape de Soare*, p. 43).

Arta pulsează în compozițiile poetice sub fiecare slovă, fără multiple disimulări semantice, curată, limpede, strălucitoare, îndelung lustruită de muchiile tăioase ale vieții. Deși temele poemelor sunt variate (natură, copilărie, iubire, existență, sacralitate etc.) poeta nu se pierde în complexări filozofice aride, și esențializează întreaga diversitate a manifestărilor în metafore concentrate pe atitudine. De aceea versurile par niște răspunsuri scurte. Este atitudinea, răspunsul artistului la universul înconjurător, asumarea vieții ca artă a trăirii. Pentru artist, ca și pentru omul primordial, sau cel ingenuu, totul este sacru.

Manifestul poetic al autoarei este alcătuit tocmai pe baza sensibilității sale aparte.

Chiar și atunci când spiritul poetei pare a se revolta cumva, împotriva unor tainice suferințe, indignarea se manifestă reținut într-o notă de liniște, fără a deranja poezia: „Cum aș putea, Doamne,/ când pielea îmi arde/ sub fierul încins,/ când obrajii mă dor/ sub loviturile palmelor/ și când nu pot păși/ de greutatea poverii,/ să îți strig *Mulțumesc* ?" (*Mulțumesc*, p. 71).

Prin poezie, Lia Dana Bălan ridică un stăvilar de liniște în fața zarvei vieții, un diafan univers de sensibilitate sublimată în cuvânt. Este o poezie care nu poate fi înțeleasă decât în liniștea de taină a sufletului rezonant la ritmurile înalte ale artei autentice și nu poate fi recitată decât în șoaptă. Este Artă poetică.

Florin Colonaș

Epoca marilor transformări – Nicolae Ciorănescu, condamnat !

Schimbarea radicală în viața politică a țării noastre survenită la 23 august 1944, a adus după sine o serie de tulburări, de o importanță covârșitoare în toate domeniile: social, economic, educație, știință, inclusiv la nivelul vieții de zi cu zi. Până la 30 decembrie 1947 când este înlăturată monarhia, se vor face o serie de reforme mai mascate, altele mai brutale, care vor marca o evidență ascendentă după instalarea guvernului, intitulat democrat, condus de Petru Groza.

O altă treaptă a acestei cascade de schimbări a societății românești o reprezintă cea a alegerilor legislative din 19 noiembrie 1946, în care printr-o banală inginerie electorală, partidele istorice au fost spulberate, victoria deplină a Partidului Muncitoresc Român dând liber dictaturii proletariatului, totul sub atenta supraveghere a consilierilor sovietici și a Armatei Roșii eliberatoare. Clasa muncitoare, care ocupa nu numai funcțiile politice, ci și pe cele din celelalte domenii: știință, educație, artă, cultură etc., era hotărâtă să taie „răul de la rădăcină". A fost o campanie de depărtare, marginalizare sau întemnițare a oamenilor de cultură.

Prin bunăvoința Anticariatului „Unu" din București care l-a pus la dispoziția publicației noastre, luăm cunoștință despre un material original, de mare valoare documentară, din care rezultă înscenarea unui proces împotriva unui prestigios profesor de la Politehnica bucureșteană pentru delictul de nesupunere sau insubordonare față de CASBI.

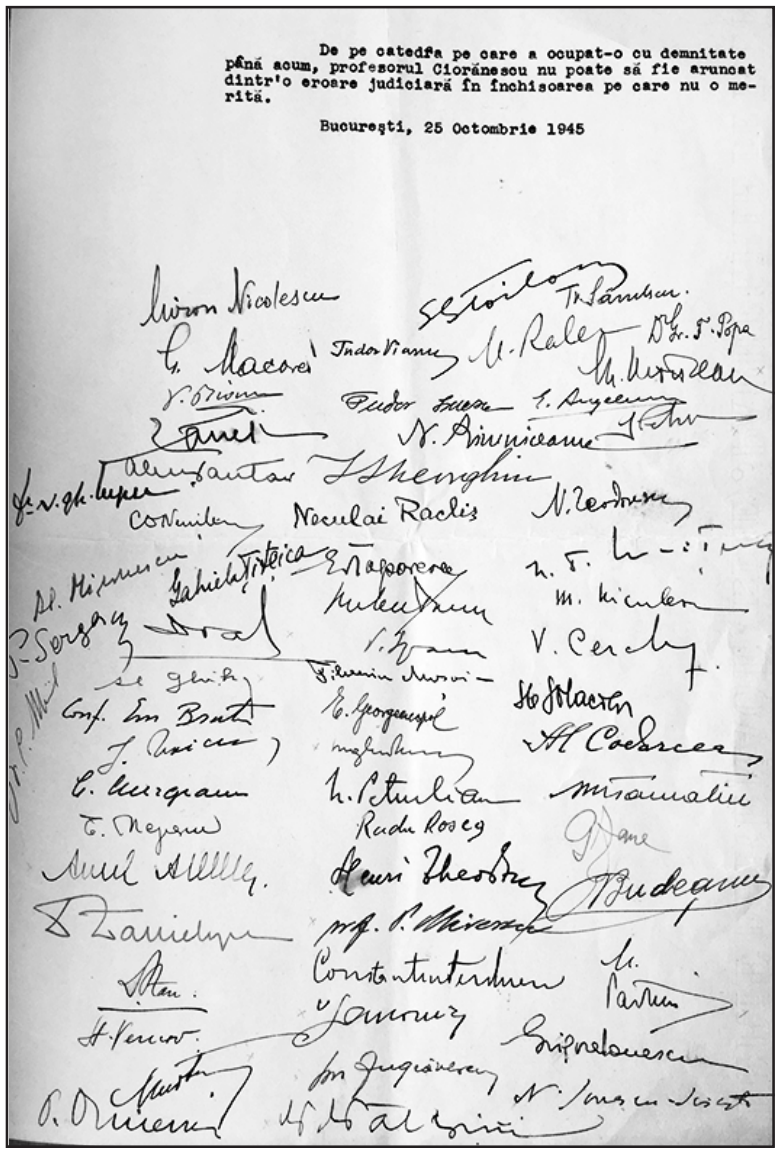
În primul rând să vedem ce însemna CASBI. Nimic mai mult decât prescurtarea Casa de Administrare și Supraveghere a Bunurilor Inamice și se înființase în 10 februarie 1945. Instituția se ocupa cu preluarea administrării persoanelor fizice sau juridice și era stipulată în Tratatul de Armistițiu cu URSS. Culmea, Nicolae Ciorănescu fiind unul dintre profesorii universitari semnatar al memoriului adresat mareșalului Antonescu pentru încheierea armistițiului cu URSS. La momentul incriminării lui Ciorănescu, Politehnica bucureșteană era condusă, prin ordinul Partidului Comunist, de un ilustru necunoscut.

Nicolae Ciorănescu, conferențiar de matematici generale la Politehnica bucureșteană, va fi susținut de către 78 de intelectuali, cadre universitare, printr-un memoriu adresat primului ministru Petru Groza, pentru a nu fi întemnițat, înregistrat la 26 octombrie 1945. N. Ciorănescu (1903-1957), cu importante lucrări de analiză matematică, algebră, matematici generale, este frate cu Alexandru Ciorănescu, celebru istoric și profesor la universități străine și cu Ecaterina Ciorănescu-Nenițescu, chimistă, membră a Academiei Române (1974), soția marelui profesor de chimie organică C.D. Nenițescu.

Este de remarcat civismul intelectualilor care au semnat protestul prin care ce cerea anularea sentinței de condamnare la un an de închisoare pe care o cerea Curtea Marțială, cea mai înaltă instituție de jurisdicție, care funcționa pe timp de război, iar în acea perioadă în continuare funcționând datorită stării excepționale. Ulterior, la scurt timp, datorită represaliilor sub diferite forme, acest civism s-a redus complet în societatea românească, ca urmare a valurilor de arestări.

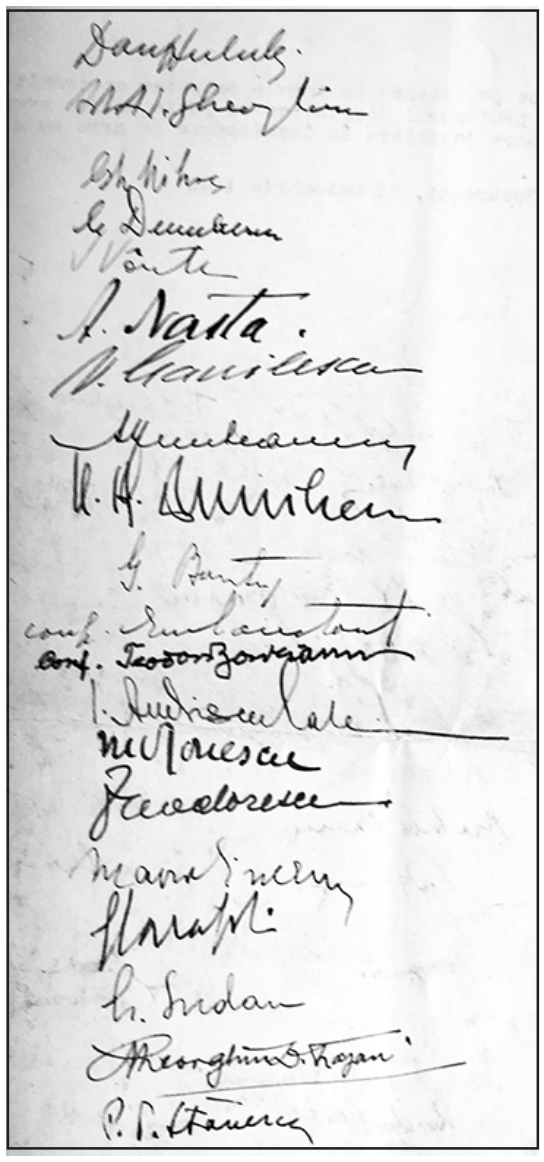
Între cei care au semnat memoriul îi regăsim pe viitorii președinți ai Academiei Române Miron Nicolescu, Traian Săvulescu, N. Teodorescu, Gh. Mihoc, nenumărati alți membri ai Academiei (M. Ralea, Tudor Vianu, O. Onicescu, V. Vâlcovici, C. Ionescu-Mihăești), sau decanii facultăților de Medicină – Gr. T. Popa, el însuși urmărit de poliția politică și decedat un an mai târziu –, Arhitectură (Grigore Ionescu), Agronomie (N. Gavrilescu), V. Bianu, decanul de la Chimie Industrială, N. Petrulian, decan la Mine și câte alte somități: D. Danielopolu, P. Spacu, C.D. Nenițescu, Grigore Moisil, A. Beleș, C. Motaș, toți viitori membri ai Academiei, ca și mulți alți valoroși profesori.

De fapt, cazul Ciorănescu nu este primul de acest fel de după 23 august 1944. În mai multe rânduri ministru, filosoful academician Ion Petrovici, care a fost până în ziua de 23 august, timp de trei ani Ministru al Culturii Naționale, profesorul cu patru decenii în învățământ, socotit urmașul intelectual al lui Titu Maiorescu, odată cu instalarea în înalte poziții a politrucilor marxiști, prilej pentru Constantin Balmuș, rectorul Universității

De pe catedra pe care a ocupat-o cu demnitate până acum, profesorul Ciorănescu nu poate să fie aruncat dintr'o eroare judiciară în închisoarea pe care nu o merită.

București, 25 Octombrie 1945

București să-l eticheteze drept având o pripită educație intelectuală făcută la școala francmasonului Titu Maiorescu.[1] La 13 decembrie același an va fi epurat dintre cadrele profesorale, iar o lună mai târziu va fi arestat. În mai 1945, va solicita Academiei Române să intervină în eliberarea sa, pe lângă autorități. Memoriul nu are însă ecou, Academia rămânând inertă la apelul unuia dintre membrii ei de vază...

Nu ne rămâne deci, decât să citim memoriul în sprijinul eminentului cadru universitar, care a fost matematicianul Nicolae Ciorănescu și să tragem concluziile în legătură cu apreciata sa valoare.

Domnule Prim-Ministru,

Solidaritatea care unește elita intelectuală a unei țări, ne impune astăzi, când un distins membru al Universității noastre, prof. Ciorănescu, rector al Școlii Politehnice București, este trimis în judecată și condamnat la un an închisoare de Curtea Marțială din București, pentru delictul de neexecutare a cererilor CASBI, să vă atragem respectuoas atențiunea asupra acestui profesor ce și-a dedicat întreaga viață pentru a da poporului cât mai mulți ingineri formați la școala cinstei și corectitudinii profesionale.

Muncind pe același ogor al educării poporului, am putut cunoaște pe prof. N. Ciorănescu ca pe un demn reprezentatnt al științei românești, pe care a reușit să o facă cunoscută și peste hotare. Conștiincios până la scrupulozitate la catedră, el este, pentru cei care îi cunosc și viața privată, un bun părinte, deși aduce în camin numai caldura sufletului sau și belșugul sărăcăcios al celei mai nobile îndeletniciri.

Deaceeea am rămas surprinși aflând ca profesorul care știe ce însemnează ordinea rigidă a raționamentului matematic, nu ar fi cunoscut sau respectat și ordinea autorității, comițând delictul de nesupunere sau insubordonare față de CASBI.

Suntem siguri că Neculae Ciorănescu, care a știut ca profesor să își îndeplinească cu prisosință datoria, într-o carieră neîntreruptă timp de 15 ani de nicio pată, a știut și ca administrator de control al firmei „Oțelul Boehler" să asculte și să execute ceaece interesele României cereau.

El, care a luptat încă din Aprilie 1944 pentru încheierea armistițiului cu URSS, semnând memoriul profesorilor universitari adresat fostului mareșal Antonescu, nu poate fi bănuit că nu ar fi lucrat tot timpul în spiritul acelui act fundamental, sau că nu l-a aplicat loial în instituția care i-a fost încredințată.

Vă solicităm deci respectos o atenție deosebită pentru cazul profesorului Nicolae Ciorănescu, pentru a nu impuțina patrimoniul spiritual al poporului cu un nume cunoscut și o persoană în plină activitate științifică.

De pe catedra pe care a ocupat-o cu demnitate până acum, profesorul Ciorănescu nu poate să fie aruncat dintr-o eroare judiciară în închisoarea pe care nu o merită.

București, 25 Octombrie 1945.

---

1. Cicerone Ionițoiu, *Victimele terorii comuniste, dicționar P-Q*, vol. 8, Editura Mașina de Scris, 2006, p. 220.

NOI CONTRIBUȚII LA BIOGRAFIA ȘI OPERA LUI NICOLAE CARTOJAN

Nicolae Scurtu

O COLABORARE NECUNOSCUTĂ

Biografia și opera profesorului, istoricului literar și academicianului Nicolae Cartojan au fost cercetate, cu rigurozitate, de Dan Simonescu, Nicolae Florescu, Dan Zamfirescu și Gheorghe Mihăilă.

Dan Simonescu, specialist în literatură veche și bibliologie, a elaborat și *biobibliografia*[1] profesorului său și a sistematizat-o conform normelor internaționale de catalogare și indexare.

Din această biobibliografie lipsesc câteva recenzii, rapoarte și cuvântări academice, care au fost semnalate[2] de Mircea Tomescu încă din anul 1946. Aceste omisiuni și, desigur, altele nu se datoresc ignoranței sau altor cauze, ci, mai ales, dezorientării produse în presa literară și științifică de cel de al doilea cataclism mondial.

O epistolă[3], necunoscută, a lui Ion Simionescu, președinte al Academiei Române, trimisă lui Nicolae Cartojan conține rugămintea ca acesta să rostească o cuvântare funebră la catafalcul istoricului literar Gheorghe Adamescu (1869–1942), membru corespondent al Academiei.

Nicolae Cartojan, intelectual autentic și de o punctualitate occidentală, se deplasează la locuința lui Gheorghe Adamescu, din Piața Kogălniceanu, și rostește un emoționant discurs funebru, pe care, apoi, îl publică în revista[4] Academiei.

Aceasta este doar una din colaborările necunoscute ale cărturarului Nicolae Cartojan în publicațiile Academiei Române.

*

ACADEMIA ROMÂNĂ
Nr. 921
București, 5 martie 1942

Domnule coleg,

Delegațiunea Academiei, întrunită astăzi în ședință, vă adresează rugămintea să binevoiți a reprezenta Academia Română la trista ceremonie a înmormântării regretatului nostru coleg corespondent *Gheorghe Adamescu,* rostind o cuvântare ocazională.

Ceremonia se va face la locuința defunctului coleg, în Piața Kogălniceanu, nr. 7, la ora 15.

Primiți, vă rugăm, domnule coleg, distinsele noastre salutări colegiale,

Președintele Academiei Române,
I. Simionescu

N.B. Înmormântarea va avea loc, vineri, 6 martie, a[nul] c[urent].

[Domniei sale domnului Nicolae Cartojan, Membru al Academiei Române – Loco].

*

[Cuvântare la înmormântarea lui Gheorghe Adamescu]

Academia Română, cinstind tot ce este muncă fără preget în zidirea culturii românești vine să împărtășească marea durere a familiei și să aducă prin mine, în numele țării, prinosul ei de recunoștință unuia din fiii aleși ai neamului.

Gh[eorghe] Adamescu a făcut parte din falanga profesorilor, distinși colaboratori ai marelui Haret, care l-au ajutat, în mijlocul fluctuațiilor politice, să ridice în lumea românească prestigiul școlii și să facă din ea un altar în care s-a pregătit, cu toată grija cuvenită, sufletul idealist al generației ce a înfăptuit prin sacrificiul sângelui unitatea noastră națională.

Fără să facă vâlvă în jurul său, muncitor fără răgaz, suflet ponderat, deschis, loial și afabil, Adamescu s-a ridicat într-o vreme care prețuia munca dezinteresată și calitățile morale ale sufletului, de la locul modest de profesor la un liceu din provincie până la postul de răspundere al Secretariatului General din Ministerul Instrucțiunii Publice.

Om de frumoasă cultură multilaterală, spirit ordonat și metodic, Adamescu și-a consacrat cu nobilă pasiune timpul pe care i-l lăsa liber profesoratul, angajându-se în lucrări care cer răbdare și migală și la care nu se angajează mulți într-o generație. Desfundând de pe rafturile bibliotecilor cărți necercetate de alții, adunând fișe peste fișe, pierzând zile întregi pentru clasarea lor, regretatul nostru coleg a îndeplinit opere de bibliografie literară românească, de lexicografie, de enciclopedie în colaborare cu Candrea, și de ortografie neprețuite pentru toți cercetătorii de azi și de mâine.

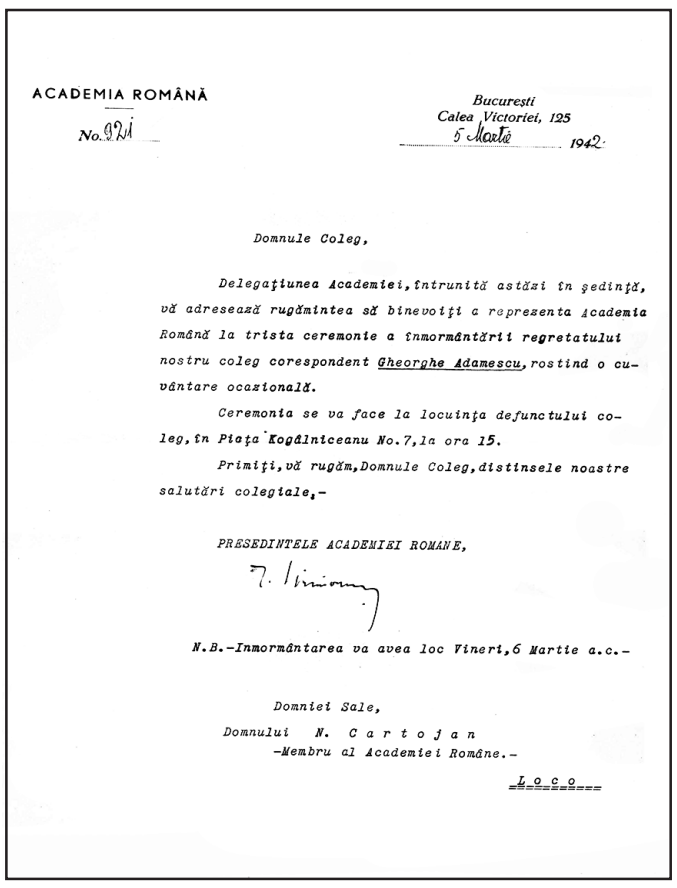
Istoria literaturii române, publicată de el într-o formă de popularizare, unica și excelentă pentru vremea ei, a fost ani de-a rândul cartea de căpetenie a elevilor, a studenților și a profesorilor secundari.

În ședința sa din 12 iunie 1921, Academia Română, prețuind roadele muncii sale de albină harnică pe ogorul literaturii didactice și științifice, făcea nu numai un act de dreptate, alegându-l membru corespondent, dar în același timp dobândea un prețios colaborator, care și-a îndeplinit întotdeauna conștiincios îndatoririle și care prin rapoarte, recenzii și comunicări a adus servicii secției literare.

O muncă demnă și cinstită s-a încheiat acum. Înaintea hotărârilor divine, care au sortit ca viața omenească să-și aibă hotarele ei, ne plecăm cu resemnare cugetul. Dar dacă pământul se întoarce în pământ, sufletul pe care G. Adamescu l-a dăruit școlii și culturii naționale va trăi în amintirea elevilor săi, în operele lui, în Academia Română, care prin el a înțeles să cinstească și învățământul nostru secundar și un ziditor de cultură.

NICOLAE CARTOJAN ȘI DISCIPOLII SĂI

Unul dintre cei mai însemnați discipoli și colaboratori ai profesorului și istoricului literar Nicolae Cartojan este și Emil Vârtosu (1902–1977), cercetător și istoric al perioadei moderne, care a descoperit, a adnotat și a publicat unele documente și mărturii extrem de prețioase pentru istoriografia națională. Pentru știința de carte, pentru lecturile profunde, pentru informațiile dobândite și, mai ales, pentru cunoașterea *paleografiei*, Emil Vârtosu a fost numit profesor de *Paleografie română* la Școala Superioară de Arhivistică din București, pe care a înființat-o și condus-o, cu pasiune, cărturarul și istoricul Aurelian Sacerdoțeanu.

ACADEMIA ROMÂNĂ
No. 921

București
Calea Victoriei, 125
5 Martie 1942

Domnule Coleg,

Delegaţiunea Academiei, întrunită astăzi în şedinţă, vă adresează rugămintea să binevoiţi a reprezenta Academia Română la trista ceremonie a înmormântării regretatului nostru coleg corespondent Gheorghe Adamescu, rostind o cuvântare ocazională.

Ceremonia se va face la locuinţa defunctului coleg, în Piaţa Kogălniceanu No. 7, la ora 15.

Primiţi, vă rugăm, Domnule Coleg, distinsele noastre salutări colegiale,-

PREŞEDINTELE ACADEMIEI ROMÂNE,
I. Simionescu

N.B.-Inmormântarea va avea loc Vineri, 6 Martie a.c.-

Domniei Sale,
Domnului N. Cartojan
-Membru al Academiei Române.-
Loco

Epistolele sale trimise, în timp, lui N. Iorga, N. Cartojan, Ion Bianu, Aurelian Sacerdoțeanu, I.S. Floru și Igenei Floru conțin note, știri și informații deosebit de valoroase pentru studiul minuțios al istoriei naționale.

Călătoriile de studii, întreprinse în centre ale civilizației și culturii europene, și nu numai, au contribuit, esențial, la cunoașterea și studierea unor noi și relevante izvoare externe privitoare la istoria românilor.

Epistolele trimise lui Nicolae Cartojan, necunoscute până acum, conțin mărturii despre unele dintre cele mai importante descoperiri pe care le-a făcut în arhive și biblioteci din străinătate.

Lecturile bogate și descifrarea unor documente rare, precum și întinsa și variata cultură privind istoria națională l-au determinat pe Emil Vârtosu să se ocupe, în special, cu epoca lui Tudor Vladimirescu, căreia îi consacră câteva tomuri, ce cuprind interpretări și documente interne și externe.

*

Atena, 30 mai 1933

Mult stimate domnule Cartojan,

Fratele meu Ion[5] îmi comunică, acum ca și întotdeauna, toate dovezile de interes și simpatie cu care d[umnea]voastră înțelegeți să urmăriți pașii mei și, la nevoie, să-i îndreptați.

Mă sfătuiți să-mi dau doctoratul[6]. O lucrare așa cum întrevedeam eu, mi-ar cere ani de muncă, mai ales că anumite chestiuni nu sunt încă elucidate, texte publicate neexistând pentru ele.

Deci ar mai fi încă mult de răscolit prin poduri și lăzi și unghere. Singura chestiune care s-a clarificat aproape definitiv pentru mine e aceea dezbătută foarte succint în prefață, reluată apoi de Filitti – ideile politice ale revoluției din 1821.

Și în această direcție sper să pot aduce încă lucruri noi și preciziuni. Aș relua tema, aș dezbate-o pe larg, aș produce argumente și dovezi, și în felul acesta aș avea oricând la dispoziție 150 pagini minimum, bine închegate, toate cu fond.

Dacă mă pot prezenta eu la doctorat în istorie, așa cu o chestiune din *Istoria Românilor*, pe care n-o posed, și pe care nu mă gândesc încă s-o tocesc chiar pentru un doctorat eventual !

O singură chestiune, când *Istoria Românilor* are atâtea probleme de care nu m-am preocupat niciodată !

Știți, nu vreau să-mi fac iluzii, și nici altora nu țin să le produc. Cum ar scurma puțin juriul prin cunoștințele mele alături cu chestiunea, ar fi un dezastru comic. Și nu înțeleg să mă expun la aceasta.

Nu știu dacă v-am spus, am găsit aici, la Paris, un memoriu[7] foarte interesant, inedit, adresat lui Napoleon la 1802, cu un program politic foarte luminat. Se cerea, între altele, unirea Principatelor.

Acum sunt la Atena, în gazdă la un prieten. Dacă vă pot servi cu ceva de pe aici, scrieți-mi imediat, căci nu știu cât stau.

Cu ajutorul prietenului, vreau să văd dacă găsesc pe aici diverse lucruri care să mă intereseze pentru aceeași epocă. Stau, deci, și în funcție de posibilitățile mele de lucru.

Aș vrea apoi să trec puțin la Istambul, deși turcește nu prea știu. Vreau, totuși, să văd ce e și pe acolo, și, cu scrisorile pe care le am din Paris, să încerc să scotocesc prin hârțoagele turcești, adică să văd dacă îi conving pe turci să-mi lase liber accesul.

Lucrurile cele mai importante cred că le voi găsi acolo, nu acuma bineînțeles, ci atunci când voi ști ceva turcește. Când va fi aceasta și dacă va fi vreodată, nu știu.

Adresa mea aici: N. Träkov, pentru Emil Vârtosu, Legation Royale de Bulgarie. Athenès, Grèce.

Al d[umnea]voastră devotat,
Emil Vârtosu

*

[București] 10 noiembrie 1940

Domnule Cartojan,

Aș vrea să vă pun la curent cu lucrarea mea despre calendarele[1] lui Vodă Brâncoveanu. Îmi permit deci a vă ruga să-mi comunicați unde și când vă pot găsi, fără să vă deranjez decât câteva clipe.

Și, în al doilea rând, aș fi și eu doritor de un *Album de Paleografie Română*[2], bineînțeles dacă credeți că cel ce predă paleografia română la Școala de Arhivistică merită să aibă și el un album.

Primiți, vă rog, domnule Cartojan, încredințarea deosebitelor mele mulțumiri.

Emil Vârtosu

(Originalele acestor epistole, inedite, se află în biblioteca profesorului Nicolae Scurtu din București.)

---

1 Dan Simonescu, *Biobibliografia lui Nicolae Cartojan* în *Nicolae Cartojan, Istoria literaturii române vechi. Postfață și bibliografii finale de Dan Simonescu. Prefață de Dan Zamfirescu*, București, Editura Minerva, 1980, p. 539–550.

2 Mircea Tomescu, *Dan Simonescu – N. Cartojan (1883-1944)* în *Revista istorică română*, 15 (1945), fascicula II, p. 193-215, în *Hrisovul*, nr. 6, 1946, p. 173-174 (*Dări de seamă*).

3 Se transcrie aici după originalul existent în biblioteca profesorului Nicolae Scurtu din București.

4 [*Cuvântare la înmormântarea lui Gheorghe Adamescu*] în *Analele Academiei Române*, Tomul LXII, Seria a III-a, Dezbateri, București, *Monitorul Oficial*, 1942, p. 67-68. [*Ședința publică de la 6 martie 1942*].

5 Ion Vârtosu, profesor, cercetător și istoric. Autor al unor culegeri de documente literare, printre care amintim *Corespondență literară între Nicolae și Iancu Văcărescu 1814-1817*. București, Imprimeria Națională, 1938, 71 pagini.

6 După lectura cărții lui Emil Vârtosu, *Tudor Vladimirescu. Glose, fapte și documente noi (1821)*, București, 1927, 187 pagini + 11 planșe.

7 Emil Vârtosu, *Napoleon Bonaparte și proiectul unei republici aristodemocratice*ști *în Moldova la 1802*, București, 1946, extras din *Viața Românească*, nr. 6-7, iunie-iulie 1946.

8 Emil Vârtosu, *Foletul Novel. Calendarul lui Constantin Vodă Brâncoveanu: 1693-1701*, București, 1942, LVIII + 229 pagini.

9 Ion Bianu, Nicolae Cartojan, *Album de paleografie românească. Scrierea chirilică. Ediția a 3-a*, București, Editura Cartea Românească, 1940, 12 pagini + 44 planșe (*Arhivele Statului*).

Noul Drum al Mătăsii și Eurasia pe tabla de șah a celor 3G

Gl.Bg.(r) Gheorghe DRAGOMIR
Președinte *Centrul de Etică și Strategii (CES)*

Motto: *Quand la Chine s'eveillera... le monde tremblera* (Alain Peyrefitte)

După vizita efectuată în China în 1971, aflată în plină Revoluție culturală, în calitatea sa de președinte al Comisiei de Afaceri Sociale și Culturale din Adunarea Națională a Franței, Alain Peyrefitte, a publicat în 1973 lucrarea cu titlul enunțat în motto, în care descria fascinat potențialul uman și patrimoniul cultural multimilenar al Chinei, ce-i vor asigura în viitor un loc important în jocul geostrategic, geopolitic și geo-economic planetar. Titlul cărții a fost inspirat din revelația avută de împăratul Napoleon I pe Insula Sfânta Elena după lecturarea lucrării publicate de primul ambasador al regatului britanic în China (1816), lord Macartney, *Voyage en Chine et en Tartarie*, când a exclamat plin de entuziasm: „Laissez donc la Chine dormir, car lorsque la Chine s'eveillera le monde entiere tremblera".

Și președintele Charles de Gaulle a avut o parafrazare a afirmației cu caracter premonitoriu a lui Napoleon, când a afirmat „China este un dragon care doarme. Feriți-vă să-l treziți !"

Ziua de 1 ianuarie 2017 a intrat în istoria modernă a infrastructurii feroviare ca o premieră mondială și o recompensă binemeritată pentru eforturile stăruitoare ale Chinei de a crea o vastă rețea care să o conecteze la rețeaua feroviară a Europei. În acea zi, care prefigura un an plin de surprize și trezire la realitate a lumii prin cântatul „Cocoșului de foc", prima garnitură de tren comercial părăsea portul industrial chinez Yiwu (estul Chinei) pentru ca, după un traseu de 12.000 km să-și facă intrarea triumfală în Londra, ultima stație, în numai șase zile de călătorie pe „Noul drum feroviar al mătăsii".

Asia Centrală a devenit pentru China o prioritate și o ambiție post-imperială, de aceea și-a stabilit drept obiectiv strategic construirea unei vaste infrastructuri feroviare și rutiere care să permită realizarea visului de reintroducere pe harta transporturilor lumii a „Noului drum al Mătăsii", care să asigure legătura cu piețele europene, zonă geostrategică, geopolitică și geo-economică râvnita de SUA și Rusia. În acest sens, China și-a propus în cadrul grandiosului proiect de cucerire și control a rutelor de transport maritime, feroviare și rutiere ale lumii botezat „O regiune, o rută", să-și extindă influența prin investiții spre vest, prin dezvoltarea legăturilor comerciale și de infrastructură feroviară și rutieră cu Europa prin 39 itinerare ce vor lega 16 orașe chineze cu 15 orașe europene.

În paralel, strategia Chinei are în vedere să contribuie la dezvoltarea țărilor aflate pe traseul „Noului drum al Mătăsii", de aceea, în 2015, 44% din proiectele de inginerie s-au concentrat în această zonă, iar în 2016 cifra a atins 55%.

Cu 4.000 miliarde dolari, acest proiect reprezintă „soft power" la scară mare și o influență tot mai crescândă a Chinei, ceea ce stârnește oarecare invidie și îngrijorare rivalului său din zonă, India, cât și partenerilor săi de conjunctură, SUA și Rusia.

Proiectul „O regiune, o rută" lansat de China, face parte din „politica de vecinătate" care vizează dezvoltarea unui mediu regional favorabil, menit să asigure promovarea intereselor chineze în acest areal și protejarea investițiilor pe care le face în domeniile infrastructurii feroviare și rutiere, dezvoltării producției de ciment și oțel, exploatării în comun a imenselor resurse naturale și modernizarea rețelelor comerciale. Investițiile chineze în economiile locale constituie un suport nu numai la întărirea securității naționale a respectivelor state, ci și la stabilitatea economică, socială și politică a acestora, reflectând prin acestea o adaptare a strategiei chineze la particularitățile și interesele locale.

„Noul drum al Mătăsii" și „O regiune, o rută" servesc Chinei nu numai pentru exportul mărfurilor sale și ale partenerilor locali, ci și pentru asigurarea regulată a fluxurilor importurilor chineze de carne din Germania, vinuri din Franța, masă lemnoasă din Rusia, dar și pentru racordarea economiilor și comerțului țărilor din Eurasia și Extremul Orient la piețele lumii.

„Vântul de Est", cum îi plăcea președintelui Mao să numească acest grandios proiect de expansiune a Chinei în lume, tinde să domine „Vântul de Vest" prin dimensiunea sa economică, comercială, culturală și investițională, care se înscrie în strategia multipolară promovată de China modernă.

Prin vasta infrastructură construită de China în ultimele două decenii în cadrul celor două proiecte amintite se intenționează conectarea ei la resursele și piețele de desfacere din Asia și Europa, „Noul drum al Mătăsii", de-a lungul celor 12.000 km traversând Mongolia, Kazahstan, Afganistan, Iran, Turcia, Rusia, Ucraina, Polonia, Germania (Germania devine nod feroviar de unde pleacă două ramificații spre Franța și Spania, iar alta spre Norvegia și Marea Britanie).

Materializarea celor două proiecte convergente asigură Chinei, construirea unei societăți asiatice internaționale, servind însă obiectivelor geopolitice de penetrare a Chinei de-a lungul Asiei Centrale și întărirea rolului și funcțiunilor Organizației de Cooperare de la Shanghai (OCS). În conceperea acestei strategii de expansiune terestră a Chinei, atât experții militari cât și cei din domeniul economiei, finanțelor, comerțului și sociologiei, s-au inspirat din politica marilor puteri coloniale ale secolului XIX-XX privind Eurasia, creionată de academicianul și omul politic britanic Halford J. Mackinder care atenționa guvernul britanic să nu mai fie dependent de rutele maritime, ci să dezvolte, după modelul Germaniei și Rusiei, o rețea de transport feroviar, în caz contrar Regatul Britanic își va pierde poziția hegemonică pe care o deținea.

În cursul secolului XX, după cele două războaie mondiale și intrarea în era Războiului Rece, Eurasia a intrat în atenția strategilor americani, care i-au acordat prioritate. În lucrarea Le grand echiquier, *Zbigniew Brzezinski sugera administrațiilor americane care se vor succede la conducere să „plaseze sub orbita SUA această regiune Eurasia, pentru a împiedica Rusia și China să preia controlul".*

Odată cu încheierea Războiului Rece și destrămarea URSS, China a devenit treptat un actor activ în această regiune, fiind astăzi factorul dinamizator al economiilor țărilor din Eurasia, dependente de rutele maritime și terestre construite de China, ceea ce le asigură acces la piețele lumii. Prin această vastă rețea feroviară construită în Eurasia și Europa, China diminuează presiunea strategică pe căile maritime, ținând astfel seama de evoluțiile, deocamdată tensionate, din Marea Chinei de Sud și de recentele amenințări lansate de șeful diplomației americane, Rex Tillerson, cu blocarea căilor comerciale maritime ale Chinei, dacă activitățile chineze în zonă merg prea departe. Existența „Drumului feroviar al Mătăsii" face inoperantă tactica americană, în schimb ajută China să realizeze mai rapid o zonă de liber schimb și o revigorare a economiei globale, SUA rămânând captive politicii protecționiste și izolaționiste promovată de președintele Donald Trump. Astfel China și-a asigurat rolul și poziția de superputere regională cu vocație de a deveni o „putere pivot" la nivel global, care să garanteze echilibrul balanței între SUA și Rusia.

Deci, ambițiile imperiale ale Chinei nu se limitează doar la EURASIA, ci prin amploarea proiectelor de investiții și infrastructura despre care am vorbit, tinde să-și extindă influența și să-și consolideze parteneriatele cu țările din zona Pacificului, ocupând astfel locul lăsat liber de SUA prin retragerea din parteneriatul Transpacific.

De altfel, aceste priorități geostrategice ale Chinei pentru deceniile următoare au fost exprimate convingător de președintele Xi Jiping la lucrările Forumului Economic Mondial de la Davos (2017). Prin vocea președintelui, China a reafirmat intenția de a fi garantul cooperării și liberului schimb ca forme de repornire a economiei globale, dar și de respectare a angajamentelor luate la Paris în privința protecției mediului înconjurător, asigurând și la summit-ul G-20 de la Hamburg că acesta este singura cale de a salva planeta de poluare și autodistrugere.

Organizația de Cooperare și Securitate de la Shanghai (OCS), pilon solid de promovare a prezenței economice și militare a Chinei în zona Oceanului Indian și Eurasia.

De la crearea sa în 2001, OCS a devenit o platformă importantă pentru menținerea securității, stabilității, promovării creșterii economice și prosperității statelor membre, prin aprofundarea continuă a cooperării strategice și încrederii mutuale.

„Spiritul de la Shanghai" promite încredere și beneficii reciproce, egalitate, respectul diversității culturale și religioase și dezvoltare comună, opunându-se mentalităților bazate pe confruntare și prejudecăți care mai domină încă relațiile europene și se regăsesc în mecanismele de funcționare atât de complexe și birocratice ale UE.

Cea de-a XVII-a reuniune la nivel înalt a liderilor OCS, organizată la Astana (Kazahstan) a reafirmat „spiritul de la Shanghai", în care se regăsesc valorile care au stat la baza înființării organizației, reafirmând și de această dată „cele trei forțe ale răului" împotriva cărora trebuie dusă o luptă continuă și coordonată: terorism, separatism, extremism.

În paralel, OCS a dezvoltat relații externe cu alte organizații regionale sau mondiale, cultivând și lărgind cercul de prieteni, iar prin viitoarea aderare a Indiei și Pakistanului (țări cu statut de observator), OCS își va consolida poziția în zonă și va contribui la diminuarea rivalităților.

„Lărgirea funcțiunilor OCS și creșterea numărului membrilor va face ca Organizația să aibă anvergură internațională, autoritate și să devină un nou model pentru relațiile internaționale, dar și să-i crească popularitatea în zonă și în lumea întreagă." (Interviu acordat de Vladimir Putin Agenției de știri chineze Xinhua, 2016).

OCS promovează întărirea relațiilor cu țările din zona Oceanului Indian, bazate pe legături economico-comerciale și militare interconectate. În plus, China a lansat propunerea de semnare a unui acord de liber schimb cu Asociația Asiei de Sud (ASEAN), dar și cu Australia, Japonia, Coreea de Sud și Noua Zeelandă.

EURASIA – o nouă super-regiune compusă din 60 de state la sfârșitul secolului XXI ?

Integrarea prin intermediul investițiilor, construcțiilor, extracției resurselor naturale și comerțului este fundamentul pe care se clădește un nou imperiu al Chinei, care și-a deschis larg „ușile și ferestrele" spre lume și care vizează transformarea Asiei într-o entitate uriașă, interconectată cu ajutorul noilor tehnologii ale informației, o super-putere asiatică, economică, politică și militară, care va depăși prin extindere și potențial UE, devenind un pol semnificativ de putere într-o lume multipolară.

Se preconizează că în viitorul deceniu, volumul comerțului în cadrul acestui proiect să atingă 2.200 miliarde dolari (UE având cifra de comerț de 3.100 miliarde dolari), ceea ce, fără îndoială va atrage consecințe de mare anvergură pentru China, pentru țările implicate în proiect, cât și pentru comunitatea internațională.

Succesul inițiativei chineze îi va asigura acesteia accesul la exploatarea vastelor resurse energetice și de materii prime de importanță strategică (minereuri de fier, metale rare), a imenselor zăcăminte de hidrocarburi și gaze naturale din zona Mării Caspice.

Astfel, China va deveni „inima" continentului asiatic, întărindu-și legăturile cu Federația Rusă în cadrul OCS și OTSC.

Rusia - partener și rival al Chinei

În ciuda perspectivelor de realizare a unei zone asiatice prospere și stabile, totuși vechile rivalități vor continua să se manifeste în forme mai mult sau mai puțin vizibile, îndeosebi între Rusia și China, fiecare încercând să-și impună propria influență și interesele în regiune, dar și să dezvolte relații separate cu SUA și UE, unde investițiile chineze sunt tot mai semnificative, iar prin cumpărarea unei părți importante a datoriei americane, China a devenit un partener nedorit, dar necesar.

Pe un alt plan, Rusia a văzut în Eurasia o oportunitate de a-și reafirma intenția de a menține un anumit control asupra evoluțiilor politice interne și externe ale fostelor state asiatice care au făcut parte din URSS, prin lansarea unei noi direcții strategice în spațiul CSI, pentru înființarea unei zone comerciale libere (2011) și al unui spațiu economic unic care reunește Belarus, Rusia, Kazahstan, iar din 2014 această inițiativă a fost prelungită printr-o Uniune Eurasiatică la care a aderat Armenia, Kârgâzstan, Tadjikistan.

Dacă în domeniul schimburilor comerciale, Rusia a reușit să convingă unele state din CSI să adere la zona de liber-schimb, strategia de politică externă a Rusiei are în vedere crearea și a unui cadru juridic și organizatoric pentru înființarea Organizației Tratatului de Securitate Colectivă (OTSC), având drept obiectiv să se „întărească ca entitate politico-militară și economică, pentru a se vorbi cu o singură voce cu NATO și UE.

În lucrarea *România între scutul american antirachetă și katiușa rusească* (2012), făceam următoarele observații privind strategia Rusiei de creare a OTSC ca viitor pilon de cooperare cu OCS, NATO, UE: „fără îndoială, că vor apărea disfuncții și divergențe privind funcțiunile organizației, însă în problema combaterii terorismului, crimei organizate și traficului de droguri, nu poate fi eradicată fără unirea eforturilor tuturor membrilor OTSC într-o acțiune globală ce va trebui dublată de un complex de măsuri: politice, economice, diplomatice, sociale și de intelligence ce presupune o colaborare internațională a organizației."

Prin acest mecanism eurasiatic, strategia de politică externă a Rusiei vizează să acopere spații cât mai vaste din Asia Centrală și Caucaz, pe care să le conecteze la Europa, sens în care a folosit eficient „arma energetică".

Totodată, Rusia, prin anexarea Crimeii și-a consolidat poziția geostrategică în zona Mării Negre printr-o cooperare mai aprofundate cu Turcia.

Col. (r) René Cagnat, doctor în științe politice și cercetător IRIS, într-un articol intitulat *Eurasia, entre Etats unis, chine et rusie – l'enjeu* (*Observatoire Strategique et Economique de l'espace post-sovietique*, 2015) ținea să precizeze că „SUA și China par a fi conștiente, mai mult ca oricând că există posibilitatea emergenței unei puteri mari în centrul *insulei mondiale* [cu referire la OTSC]. De aceea și China și SUA vor acționa pentru a împiedica ascensiunea în regiunea eurasiatică unei mari puteri care să le țină piept".

În fața unei asemenea posibilități, ca Rusia să devină o amenințare la adresa intereselor americane și chineze în Eurasia, China și-a multiplicat inițiativele de politică externă, organizând o serie de conferințe și simpozioane internaționale, folosind cu abilitatea-i cunoscută, diplomația culturală, economică și parlamentară, pentru a explica beneficiile pentru țările Asiei și Europei, cât și la nivel global, ale vastelor proiecte de investiții în infrastructura maritimă și feroviară, care de fapt reprezintă o contribuție directă la crearea unei rețele globale, interconectate, a transporturilor și liberului schimb de bunuri și servicii.

Astfel, la 14.01.2017 s-a organizat la Centrul SEVRES o conferință cu titlul „China plurală", în cadrul căreia prof. Mathieu Boulegue a făcut referire la apelul lansat de vicepreședintele Zhang, al Adunării Populare Naționale a Chinei, la Seul în prezența parlamentarilor din 24 de țări din Asia și Europa: „China lansează un apel la adresa parlamentarilor țărilor Eurasiei pentru a contribui la întărirea cooperării pragmatice în toate domeniile: economic, comerț, investiții, inovare, protecția mediului și schimbărilor climatice".

China – UE, un viitor promițător în secolul XXI ?

Pentru Europa, China a început să prezinte interes economic și comercial începând cu secolul al XIX-lea.

Iată că, după două secole de războaie și revoluții, inclusiv culturale și după încheierea Războiului Rece, China a intrat în atenția strategilor europeni care au conceput o serie de scenarii care să transforme China într-un partener comercial solid, reușindu-se ca începând din 1985, comerțul exterior al UE cu China să atingă 14,3 miliarde dolari, iar în 1994, în ciuda embargoului impus de SUA și Japonia ca urmare a evenimentelor din Piața Tiananmen (1989), schimburile comerciale să atingă 45,6 miliarde dolari. Strategia asiatică a UE a permis dezvoltarea cooperării economice, iar summit-ul Asia-UE din 1996 și 1998 a deschis calea realizării de parteneriate bilaterale robuste între China și țări membre UE, prima fiind Franța.

Criza asiatică din 1997 a găsit China cu o economie emergentă și stabilă, ceea ce i-a permis să reprezinte axa majoră a comerțului cu UE, care între 2009-2010 a atins 31%, iar exporturile UE către China s-au cifrat la 38%, China devenind pentru UE al doilea partener comercial după SUA. În 2011, fluxul comercial de bunuri UE-China a atins 136,2 miliarde Euro, iar din direcția Chinei spre UE s-a cifrat la 292,1 miliarde de Euro.

Implicarea mai profundă a Chinei în problemele UE a devenit semnificativă după criza economică din 2008, când mai multe țări UE au solicitat ajutoare financiare de la UE și FMI. Pe măsură adâncirii crizei și intrării în recesiune a țărilor din zona euro, China a acceptat să-și asume o parte a datoriilor Greciei, Irlandei, Italiei, Spaniei și Portugaliei.

Analiștii politico-economici occidentali sugerează că relația UE-China va cunoaște în viitor o interdependență tot mai mare, China continuând să susțină mai direct economia europeană și moneda unică pentru a-și consolida și extinde influența economică pe întregul continent, aflat astăzi în căutarea unei noi direcții și a scăpa din menghina geopolitică americană și rusă.

În ciuda presiunilor și embargoului impus de SUA și Japonia asupra livrărilor de armament în direcția Chinei, aceasta a reușit să-și construiască o flotă militară aeriană cu bombardiere ultrasofisticate, cu o flotă navală modernă și cu armament

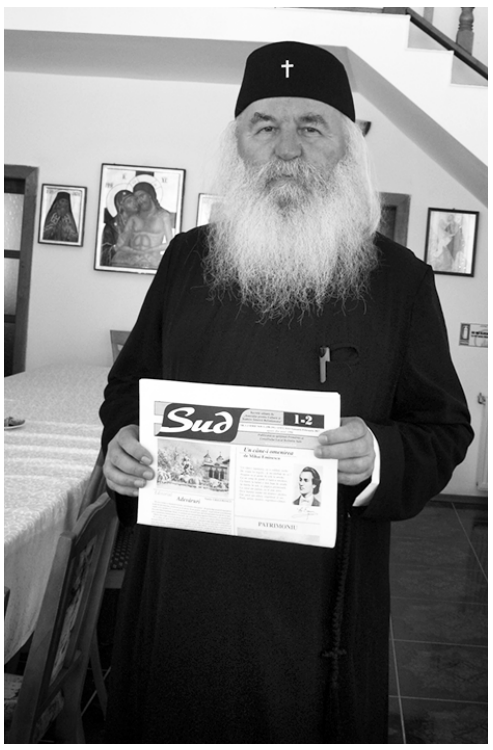
(continuare în pag. 16)

Convorbiri duhovniceşti cu †Ioan al Banatului (XV)

„Hristos încă este în stare de rugăciune, pentru tine și pentru mine.”

Luminița Cornea: Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit, evanghelia despre care vreau să vă rog să vorbiți a fost citită într-o duminică dintre marele praznic al Înălțării și Pogorârea Duhului Sfânt (Ioan, 17, 1-13), prin care Sf. Evanghelist Ioan ne duce pe Muntele Sionului.

Î.P.S. Ioan: Binecuvântat să fie Dumnezeu care ne-a chemat să venim în Casa Sa de unde să luăm iarăși hrana duhovnicească pentru *urcușul spre Poarta Raiului*. Evanghelia pe care ați numit-o cuprinde acele cuvinte pe care Hristos Domnul le-a rostit într-o seară. Știți cumva ce seară era aceea ? Era o seară însemnată. De aceea vă îndemn să luați *Sfânta Scriptură*, s-o sărutați și s-o deschideți la Evanghelia după Ioan, cap. 17 și veți vedea că suntem în seara *Cinei celei de Taină*, în casa Sf. Ioan Marcu, când Mântuitorul se afla cu ucenicii Săi și acolo asistăm la *Cina cea de Taină*. În acea casă binecuvântată, atunci, a instituit Hristos, Fiul lui Dumnezeu, taina aceasta liturgică pe care cu nevrednicie o săvârșim și noi. După ce S-a dat pe sine apostolilor, după terminarea cinei, Hristos a rostit această rugăciune profundă către Tatăl. Cum o fi aceasta ? Una dintre cele trei persoane ale Sfintei Treimi să se roage celeilalte ? Și pentru ce ? Pentru că pe Hristos Domnul știm că nimeni n-a putut să-L vădească de păcate. Totuși ... în această seară, după *Cina cea de Taină*, Se roagă, întâi pentru Sine. Se roagă pentru Sine, ca să se pregătească în mod deosebit pentru jertfă, El fiind și jertfă și jertfitor. Deci Hristos cel fără de păcat se roagă pentru Sine. Apoi se roagă pentru ucenicii Săi și, apoi, veți vedea în textul *Scripturii* că, în al treilea rând, în seara aceea, Hristos S-a rugat și pentru mine, și pentru tine.

L.C.: Foarte interesant ceea ce spuneți, Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit. Cum S-a gândit Hristos, în urmă cu două mii de ani, să se roage „și pentru mine, și pentru tine” ?

Î.P.S. Ioan: Da, în al treilea rând, S-a rugat pentru toți aceia care vor crede în El. Nici nu eram în lumea aceasta când Hristos S-a rugat pentru noi toți cei ce ne aflăm în sfintele biserici și pentru toți aceia ce cred în El. Atunci, înainte de patimi, înainte de moarte, de aici de pe pământ, n-a plecat până nu S-a rugat și pentru mine, și pentru tine. *Rugăciunea lui Hristos* de atunci m-a adus pe mine și pe toți, astăzi, în sfintele biserici. Dacă nu s-ar fi rugat Hristos atunci pentru noi n-am fi niciunde, n-am fi în sfintele biserici, în zile de sărbătoare.

Poate de multe ori te simți singur – mama ta a plecat din lume și zici: *a plecat mama, de acum nu mai are cine să se roage pentru mine !* De nu mai ai mamă, de nu mai ai tată, de nu mai ai frate sau soră, să se roage pentru tine, nu uita căci Hristos se roagă și astăzi pentru noi Tatălui Ceresc. N-a fost ultima rugăciune pe care a făcut-o Hristos pentru mine și pentru tine, atunci în Ghetsimani. Și astăzi Hristos se roagă pentru toți, care cred în El, să nu piară aceia care cred în El. Atunci când ești în necazuri și dureri, când vezi că toți te-au părăsit, nu-ți pierde nădejdea, căci *Hristos încă este în stare de rugăciune, pentru tine și pentru mine.*

L.C.: Numai așa se explică că există lumea pe pământ în toate condițiile vitrege...

Î.P.S. Ioan: De aceea încă lumea aceasta n-a pierit cu câte necazuri a venit peste ea, pentru că încă Hristos se roagă pentru noi. O ! Ce mare dar de la Dumnezeu să știm că Fiul Tatălui Ceresc se roagă și astăzi în Cer pentru noi ! Aveți nădejde, nu deznădăjduți ! Să călătorim mai departe pe valurile acestei lumi, căci Hristos încă se mai roagă pentru noi !

Mai este încă o nuanță a acestei rugăciuni. Se roagă Hristos Tatălui ca toți să fie una, așa cum și noi suntem una, spune Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Iată cum se amintea și în *Apostol*, că Sfântul Apostol Pavel vorbea despre aceia care vor veni în sânul bisericii să sfâșie cămașa cea una a lui Hristos. Iată pentru ce se mai roagă încă Hristos Tatălui, ca toți să fie una.

Fiți una într-o familie ! Fiți una într-o biserică ! Fiți una în unitate, în neam și în țara noastră așternută cu atâta grijă la poalele Carpaților ! Una este România a cărei frunte este mereu albă, înzăpezită de zăpezile de pe crestele Carpaților, una și *una trebuie să rămână această țară și nimeni să n-o mai sfârtece !*

L.C.: Iertați-mă, Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit, vă rog să revenim la o întrebare pe care ați pus-o puțin mai înainte, referitoare la dilema precum că Una dintre cele trei persoane ale Sfintei Treimi să se roage celeilalte ?

Î.P.S. Ioan: Am stat și m-am aplecat puțin asupra textului și am zis cum o persoană din cadrul Sfintei Treimi, când toate sunt de același rang, se roagă celeilalte ? ! Oare sunt subordonate una alteia persoanele Sfintei Treimi ! ? Nicidecum. Și prin această rugăciune ni se descoperă într-un fel relația dintre cele trei persoane ale Sfintei Treimi. Fiul nu-i poruncește Tatălui, să ne aibă în pază, ci îl roagă. Ce este rugăciunea dacă nu o stare de har ! ? Iată care este raportul între persoanele Sfintei Treimi ! Substanța relațiilor este aceea plină de har și de iubire desăvârșită.

Biserica noastră Ortodoxă, în duminica când se citește pericopa evanghelică despre *Rugăciunea lui Iisus*, mai face pomenirea Sfinților Părinți de la Sinod I Ecumenic de la Niceea, din 325, când a apărut o importantă erezie în biserică. Sfântul Constantin s-a luptat pentru unitatea bisericii și a chemat Părinții să se înțeleagă, să pună adevărul în lumină și așa se face că la anul 325 a alcătuit primele șapte articole din *Simbolul de credință*, pe care-l mărturisim astăzi.

Iată au fost din toate timpurile provocări pentru sfâșierea bisericii dar vai de acela prin care vine sminteala ! Vai de acela care mai sfârtecă și astăzi cămașa cea una a lui Hristos !

L.C.: În concluzie, Înaltpreasfințite Părinte, cum putem numi duminica în care se citește Sfânta Evanghelie despre care ne-ați vorbit, cunoscută din calendar ca *Rugăciunea lui Iisus* ?

Î.P.S. Ioan: Am putea numi duminica aceasta *Duminica rugăciunii pentru unitatea lumii noastre a acelora ce credem în Prea Sfânta Treime Dumnezeu*. Oare de ce trecem așa ușor peste acest cuvânt – rugăciune ? Care este cel mai important rod al rugăciunii ? Ce credeți că-i aduce omului rugăciunea ? Ce v-a adus când v-ați rugat ? Pace, mângâiere, sănătate și toate cele ce sunt spre mântuire.

Rugăciunea pe care a rostit-o Hristos după *Cina cea de Taină* și apoi cea din Ghetsimani, L-a ajutat să treacă peste patimi, peste moarte și în ultimă instanță, rugăciunea I-a adus Învierea. Iată care este darul suprem al rugăciunii – Învierea. Ne rugăm pentru trebuințele noastre pământești, însă cel ce se roagă lui Dumnezeu, acela, dobândește învierea întru slava și bucuria Tatălui Ceresc.

Dumnezeu să ne învrednicească a ne ruga și să ne rugăm, ca să ajungem întru pace și fericire clipa Învierii noastre, Învierea cea de obște.

A consemnat Luminița Cornea

Forumul Primarilor China – ECE de la Ningbo 2017

– corespondență din Beijing –

Luo DONGQUAN

La 7 și 8 iunie 2017 a avut loc la Ningbo Forumul Primarilor China – Cele 16 Țări din Europa Centrală și de Est (1+16), manifestare care se organizează anual sub egida Asociației de Prietenie a Poporului Chinez cu Străinătatea (APPCS) și a guvernului municipal Ningpo.

Ningbo este un oraș din estul provinciei chineze Zhejiang,

Deschiderea Forumului Primarilor de orașe din Ningbo

având o suprafață de 1033 kmp și o populație de un milion două sute de mii de locuitori. Este dezvoltat în sectoarele portuar, de confecții, comercial și turistic. În 2016, produsul Intern Brut pe cap de locuitor realizat de Ningbo a fost de 16.400 dolari, iar veniturile medii pe cap de locuitor 6.700 dolari. Portul Ningbo a fost în antichitate unul din porturile chinezești de pornire al Drumului Maritim al Mătăsii. Astăzi, portul modern se situează pe primul loc în lume în ce privește traficul de mărfuri (900 de milioane tone în 2016) și pe locul al treilea în ce privește traficul de containere. În ultimii ani, orașul Ningbo este înfrățit cu 20 de orașe din cele 16 țări ECE, printre care și Cluj-Napoca din

Dl. Emil Boc la ceremonia de deschidere a Forumului

România. Pe baza Declarației privind dezvoltarea relațiilor de prietenie și cooperare, China și cele 16 țări și-au intensificat schimburile de persoane, umanitare și cooperarea economică, comercială și turistică, obținând rezultate pragmatice.

Forumul Primarilor China – ECE de la Ningbo este axat pe subiecte legate de transporturi, de inteligență și deplasarea ecologică. Participanții au abordat probleme privind inovația logisticii, noi tehnologii pentru automobile cu noi energii, posibilitatea de rezolvare a problemelor de transporturi urbane pe baza Internetului, științei și tehnicii noi, promovând cooperarea pragmatică pentru dezvoltarea durabilă a orașelor din China și țările ECE.

D-nii Adrian Năstase și Luo Dongquan vizitând Shanghaiul

Au participat primari ai multor orașe din China și țările ECE, ca și reprezentanți de firme. Participanții au vizitat o zonă comercială, o firmă de mașini, portul Zhoushan din Ningpo. Pe 9 iunie s-a deschis Expoziția pentru Comerț și Investiții China – ECE 2017.

Autoritățile orașului Ningbo au subliniat la forum că, cooperarea dintre China și cele 16 țări ECE este favorabilă dezvoltării fiecărei părți. De la stabilirea mecanismului de cooperare China – ECE acum 4 ani, s-au dezvoltat necontenit schimburile și cooperarea pe plan economic, comercial, turistic. Țările ECE sunt țări importante implicate în strategia *O centură, un drum,* proiect care aduce noi oportunități și provocări fiecărei țări implicate.

România, un participant activ

Din România au participat Emil Boc, primarul orașului Cluj Napoca, Zhao Qi, consultant al Consiliului județean Hunedoara, directori de firme, consulul general al României la Shanghai și reprezentant al Agenției Economice a Ambasadei române la Beijing. A participat, la invitația APPCS și fostul prim-ministru, dl Adrian Năstase, președintele Fundației Europene Titulescu, iar la deschiderea expoziției a venit să viziteze standul României și fostul premier Victor Ponta.

Întâlnire cu Song Jingwu, vicepreședinte al Asociației Poporului Chinez de Prietenie cu Străinătatea la care participă d-nii Emil Boc, Adrian Năstase și Luo Dongquan

Discuții între dl. Adrian Năstase și directorul Institutului prof. Yang Jiemian

La ceremonia de deschidere a forumului, pe lângă factori de răspundere ai orașului Ningpo și APPCS, a vorbit în numele tuturor participanților ECE dl Emil Boc, care a subliniat faptul că „România poate fi o piesă importantă în acest joc global, reprezentat de strategia Chinei *O centură, un drum*, prin ceea ce înseamnă tehnologie, Internet of things și economia digitală. Cred că și România, care este în acest Drum al Mătăsii, poate găsi soluții de investiții în infrastructură...".

Într-un interviu acordat pentru Radio China Internațional, fostul premier Adrian Năstase a spus: „Inițiativa *O centură, un drum* este o modalitate inteligentă a Chinei în a dezvolta relații cu țări care-și pun semne de întrebare în legătură cu evoluția proceselor de globalizare... În plus este o modalitate foarte inteligentă de a atrage în cooperare state mai puțin dezvoltate, ajutându-le să-și construiască infrastructura rutieră, infrastructura feroviară, infrastructura marină."

La Expoziția pentru Comerț și Investiții China – ECE 2017, Pavilionul României are o suprafață de 180 de metri pătrați. 27 de companii românești și chinezești care se ocupă de comerțul bilateral au adus peste 500 de produse, de la vinuri la miere, de la produse de patiserie la cele cosmetice Gerovital. Produsele românești au atras un număr mare de comercianți chinezi, ca și numeroși vizitatori.

În cursul vizitei la Expoziție, fostul premier Victor Ponta a spus, într-un interviu pentru Radio China Internațional: „Eu cred că pentru România, pentru Europa Centrală și de Est, acest format 16+1 este o uriașă oportunitate. Nu doar să dezvoltăm relațiile economice, comerciale, ci pur și simplu să ne facem acest parteneriat cu China, care este un câștig pentru China, dar e un mare câștig și pentru fiecare dintre țările din regiune."

D-nul Adrian Năstase la Institutul de Studii Internaționale din Shanghai

La invitația APPCS, dl Adrian Năstase, președintele Fundației Europene Titulescu, a sosit la 6 iunie la Shanghai, o mare metropolă internațională cu 24 de milioane de locuitori. După aproape 30 de ani, el a revenit aici și a constatat cu ochii proprii schimbările uriașe ale acestui mare oraș, a simțit puternic pulsul vieții metropolei cu o pădure de zgârie-nori, cu o nouă înfățișare urbană.

Pe 7 iunie, dl Adrian Năstase a vizitat Institutul de Studii Internaționale din Shanghai. Creat în 1960, Institutul cuprinde astăzi opt institute de cercetare, organizate pe regiuni și probleme. Aici, oaspetele român a fost întâmpinat de președintele emerit al institutului, prof. Yang Jiemian, un expert pe problemele americane și europene. El cunoaște foarte bine și relațiile chino-române. După ce a prezentat istoria și dezvoltarea institutului și subiectele de cercetare, gazda a purtat, direct în limba engleză, cu oaspetele român o discuție interesantă în legătură cu strategiile de politică externă ale Chinei, relațiile Chinei cu alte țări precum și preocupările institutului de a le reexamina, situația mondială și relațiile interstatale. Cele două părți au stabilit relații de cooperare prin schimbul de vizite și organizarea la Fundația Europeană Titulescu din București a unui seminar pe teme legate de evoluțiile mondiale după rundele de alegeri din SUA, Franța, Germania, dar și după cel de-al XIX-lea Congres Național al PCC, care va avea loc în toamna acestui an.

(*Luo Dongquan este jurnalist și profesor, vicepreședinte al Asociației de Prietenie China-România; a fost corespondentul Agenției Chineze de Presă în România; a lucrat la Secția Română de la Radio Beijing Internațional; colaborator al Uniunii Scriitorilor din China*)

Un proiect chinez pentru Drumul Mătăsii
– *O centură, un drum* –

Luo DONGQUAN

De mii de ani, Drumul Mătăsii, ca rută ce unește prin schimburi comerciale și culturale civilizațiile principale ale Asiei, Europei și Africii, a contribuit foarte mult la progresul civilizației umane și la prosperitatea țărilor situate de-a lungul lui.

Forumul de cooperare internațională *O centură, un drum*

În zilele de 14 și 15 mai 2017 Beijinul a găzduit Forumul de cooperare internațională *O centură, un drum*, la care au participat peste 1500 de reprezentanți a peste 130 de țări și a peste 70 de organizații internaționale, inclusiv 29 de șefi de stat și de guvern. Numărul ziariștilor chinezi și străini s-a cifrat la 4500. Pe ordinea de zi a Forumului au figurat ceremonia de deschidere, discuții la o masă rotundă, reuniuni la nivel înalt, șase conferințe tematice, recepția de bun sosit oferită de președintele chinez Xi Jinping și soția sa Peng Liyuan și un spectacol artistic.

Președintele chinez Xi Jinping a rostit, pe 14 mai, la ceremonia de deschidere, o cuvântare, subliniind că prin *O centură, un drum*, dorim să construim un drum de pace, de prosperitate, de deschidere, de inovație, un drum al civilizației. Să realizăm interconectare și schimburi în domeniul infrastructurii, politicii, comerțului, fondurilor și inimii popoarelor, în scopul obținerii de câștiguri comune pe baza cooperării, de rezolvare a litigiilor pe baza dialogului, de menținere, cu eforturi conjugate, a securității și stabilității regionale. Liderul chinez a declarat că guvernul său va acorda suplimentar Fondului Drumului Mătăsii 100 de miliarde Yuani Renminbi. Concomitent, China va acorda în următorii trei ani țărilor în curs de dezvoltare participante la proiectul *O centură, un drum*, ca și organizațiilor internaționale un ajutor nerambursabil și credite fără dobândă în valoare de 60 de miliarde Yuani.

La încheierea forumului, a fost dat publicității un comunicat comun. Au fost semnate, în perioada forumului, o serie de documente de cooperare între guvernul chinez și guvernele altor țări, materializându-se spiritual conceptul *Drumului Mătăsii*. S-a mai anunțat că în următorii cinci ani, China va importa produse în valoare de 8.000 de miliarde de dolari SUA, va atrage investiții străine de 600 de miliarde de dolari SUA, va investi în străinătate 750 de miliarde de dolari SUA și peste 700 de milioane de chinezi vor călători peste hotare. Partea chineză a mai anunțat că în 2018, China va organiza Târgul Internațional de Produse și Mărfuri de import. De asemenea, peste doi ani va găzdui a doua ediție a Forumului de Cooperare Internațională *O centură, un drum*.

Proiectul chinez *O centură, un drum*

În 2013, presedintele Chinei Xi Jinping a lansat propunerea de construire prin cooperare a „unei centuri economice de-a lungul drumului antic al mătăsii și a drumul maritim al mătăsii”, propunere prescurtată în *O centură, un drum*. Această inițiativă s-a bucurat de un puternic ecou pe plan internațional. Până la începutul anului 2017, la inițiativa chineză au aderat peste 100 de țări și organizații internaționale. Peste 50 de țări au semnat acorduri de cooperare cu partea chineză.

China a lansat această propunere, schițând o idee de globalizare economică de tip nou. Prin avantaje reciproce și câștiguri comune, prin cooperare regională, dezvoltarea prioritară a infrastructurii, să se realizeze o dezvoltare susținută, echilibrată. Astfel, diferitele țări și popoare să se bucure de beneficii de pe urma globalizării economici.

Proiectul *O centură, un drum* promovează nu numai cooperarea pe plan economic, ci și conectarea infrastructurilor, menite să lege diferitele civilizații. Se promovează respectul reciproc, dialogul pe picior de egalitate și schimbul între națiuni. Investițiile în infrastructuă sunt prioritare, urmează dezvoltarea comerțului, schimburile de persoane și culturale, realizându-se treptat înțelegerea reciprocă, coexistența pașnică, dezvoltarea comună, conectarea sufletească între popoarele țărilor de-a lungul drumului mătăsii.

Statisticile arată că volumul total al comerțului bilateral dintre China și țările implicate în proiectul *O centură, un drum* a ajuns, în 2015, la 995,5 miliarde de dolari, reprezentând 25,1% din volumul comercial al Chinei din acel an. În prezent, 27 de orașe chineze au deschis curse feroviare de mărfuri spre zece țări europene. Pe de altă parte, de la lansarea strategiei în 2013 și până la începutul anului 2017, China a investit peste 50 de miliarde de dolari în țările implicate. China contribuie, alături de țările partenere, la derularea de proiecte în domeniul aviației, energiei, rețelelor feroviare, rutiere și de telecomunicații.

Unul dintre cele mai importante proiecte este derulat în provincia Guangxi, partea vestică a Chinei, unde vor fi construite două magistrale de transport: prima terestră, spre nord, cealaltă pe mare, spre sud, pentru conectarea cu zonele economice situate de-a lungul fostului Drum al Mătăsii. Nodul de comunicație care va pleca de la Nanning, capitala provinciei Guangxi, va străbate, de la est la vest, orașele chineze Guiyang, Chongqing, Chengdu, Xian, Lanzhou și Urmuqi, urmând să continue pe vechiul traseul al Drumului Mătăsii. Spre sud vor fi dezvoltate căi navigabile spre Vietnam, Laos, Cambodgia, Thailanda, Malaezia și Singapore, în cadrul Drumului Maritim al Mătăsii, pentru aceasta fiind prevăzute proiecte de construcție de porturi și linii aeriene internaționale, pentru facilitarea comunicării între țările ASEAN.

Initiativa *O centură, un drum* nu este un mecanism fix și exclusiv, ci un proiect deschis și inclusiv. Este vorba despre un proiect deschis tuturor regiunilor și țărilor, fiind bazat, dar nefiind limitat doar la zona vechiului Drum al Mătăsii. Toate țările și organizațiile regionale și internaționale se pot implica în acest proiect. Este deschis la toate formele și modelele de cooperare, urmând principiul consultării, al contribuției și al beneficiilor comune, utilizând activ mecanismele de cooperare bilaterale și multilaterale existente, pentru a promova conectarea strategiilor de dezvoltare ale țărilor situate de-a lungul Centurii și Drumului

Harta drumulor antice ale mătăsii

și realizarea avantajelor complementare. Inițiativa *O centură, un drum* respectă căile și modelele de dezvoltare alese de fiecare țară, respectă legile pieței și normele internaționale în vigoare, luând în considerare interesele și preocupările tuturor părților și având în vedere principiile privind pacea și cooperarea, deschiderea și incluziunea, învățarea reciprocă, avantajul reciproc și câștigul în comun. Proiectul promovează, de asemenea, cooperarea pragmatică în toate domeniile, creând un grup de interese comune, destin comun și responsabilitate comună caracterizată prin încredere politică reciprocă, integrare economică și incluziune culturală.

Strategia *O centură, un drum* a fost propusă de China, dar oportunitățile aduse de aceasta sunt pentru întreaga lume.

Drumul Mătăsii pe uscat

Între anii 139 și 119 î.Hr., trimis de împăratul dinastiei Han (206 î.Hr. – 220 d. Hr.), Zhang Qian a călătorit de două ori spre vest, ajungând în mai multe țări din Asia Centrală și de Vest, cunoscând cultura, obiceiurile și datinile ca și aspecte sociale din țările vizitate, din Grecia Antică și Imperiul Roman. Ulterior, împăratul dinastiei Han a mai trimis și alți soli către vest, stabilind relații de prietenie cu aceste țări, deschizând astfel Drumul Mătăsii.

Drumul mătăsii, deschis acum 2200 de ani de Zhang Qian pentru schimburi comerciale, este cunoscut în întreaga lume ca o punte de legătură dintre China, pe de o parte, cu țările asiatice, africane și europene, pe de alta, aducând contribuții de seamă la schimburile materiale și spirituale între estul și vestul lumii.

Drumul mătăsii a fost un drum pe uscat, care pornea din China, străbatea Asia Centrală, Asia de Sud și cea de Vest și ajungea până în Europa și Africa de Nord. Pe această cale, mari cantități de mătăsuri și produse textile chinezești au ajuns în țările vestice. El lega China de orașul egiptean Alexandria, trecând prin actualul teritoriu al Afganistanului, Uzbekistanului și Iranului. O variantă străbătea Pakistanul, orașul Kabul din Afganistan și ajungea până în golful Persic. Se putea ajunge și până la orașul Karaci din Pakistan, după care drumul continua pe mare, legând China de Persia și Roma.

Între secolele II î.Hr. și II d.Hr., acest drum a reușit să lege patru imperii: Imperiul Roman din Europa, Imperiul Parthia (o țară sclavagistă de pe actualul teritoriu al Iranului) din Asia de Vest, Imperiul Kushan (care domina Asia Centrală și partea nordică a Indiei) și dinastia chineză Han.

Prin rețeaua „Drumului mătăsii” se făceau legături și schimburi frecvente între est și vest. O serie de culturi agricole și plante originare din țările vestice au pătruns în China prin intermediul „Drumului mătăsii”, ca ardeiul, morcovul, piersicul, pepenele. „Drumul mătăsii” a cunoscut o prosperitate nemaiântâlnită în perioada dinastiei Tang (618 - 907 d.Hr.). Atunci au ajuns în China multe blănuri, bijuterii, apă de colonie, vase de sticlă, articole de aur și argint, confecții, precum și muzică, dansuri, preparate culinare etc. Concomitent, diverse materiale și tehnologii chineze au fost transportate, pe acest drum, către țări din Asia, Africa și Europa, ca mătasea, tehnologia creșterii viermilor de mătase, tehnica de fabricare a hârtiei și cea tipografică, vase lăcuite, porțelanuri, praful de pușcă, busola și multe altele, aducându-se o mare contribuție la civilizația mondială.

Concomitent cu schimburile materiale, tot pe acest drum se făceau și schimburi culturale. Budismul, una din cele trei mari religii ale lumii, a pătruns în China încă de la sfârșitul dinastiei Han de Vest. În peștera Kezier din Xinjiang sunt încă păstrate fresce pe o suprafață de circa 10.000 de metri pătrați, datând din secolul III, care reflectă pătrunderea budismului în China. Potrivit documentației istorice, această religie de origine indiană a pătruns prima dată în localitățile Kezier din Xinjiang și Dunhuang din provincia Gansu. Grota Mogao, basoreliefurile budiste de la Dunhuag și Longmen din Luoyang, situate pe drumul mătăsii, au contopit stilurile artistice din est și din vest, fiind mărturii ale schimburilor culturale între aceste regiuni. Grotele cu fresce sunt trecute pe lista patrimoniului cultural universal.

După secolul IX, în urma modificării configurației politice și economice din Europa și Asia, mai ales a progreselor tehnologice din navigația maritimă, folosirea Drumului Mătăsii de pe uscat s-a redus treptat. Până în dinastia Song (960-1280), drumul își pierde din ce în ce mai mult funcția comercială.

Drumul Mătăsii a jucat un rol important de-a lungul istoriei pentru civilizația umană. În ultimii ani, UNESCO a lansat programul de cercetare a Drumului mătăsii, calificându-l drept o rută a cooperării, ce a contribuit la promovarea dialogului și schimburilor între estul și vestul lumii.

Drumul maritim al Mătăsii

Pe lângă Drumul Mătăsii pe uscat, deschis acum 2200 de ani de Zhang Qian, trimisul împăratului dinastiei Han, există și un Drum maritim al Mătăsii.

Navigația maritimă în China antică

China are un litoral lung de peste 10.000 de km. Navigația maritimă din țara noastră are o istorie lungă. Circulă o poveste despre navigația maritimă datând în secolul III î.Hr. În anul 221 î.Hr., primul împărat al dinastiei Qin (221-206 î.Hr.) a câștigat bătăliile cu numeroasele principate mici și a fondat primul stat feudal unificat și centralizat din istoria Chinei. Pentru că-și dorea să trăiască cât mai mult, l-a trimis pe Xu Fu să conducă o mare flotă într-o expediție oceanică pentru a căuta un panaceu pentru longevitate. Flota lui Xu Fu a îmbarcat vreo mie de persoane și semințe de cereale. Însemnările istorice arată că această flotă a plecat spre răsărit și a ajuns în Japonia. Astăzi, în rândul poporului japonez circulă încă multe povești și legende în legătură cu navigatorul chinez Xu Fu.

Navigația oceanică din China antică a cunoscut o mare dezvoltare la începutul erei noastre datorită cunoscutului „Drum maritim al mătăsii”. Această arteră comercială navală pornea din portul județului Xuwen, provincia Guangdong, spre Vietnam, Thailanda, Myanmar, India, Sri Lanka. Prin aceste două căi, mătăsurile și porțelanurile chinezești se transportau spre Asia de Sud-Est, Africa și Europa.

Pe măsura dezvoltării științei și tehnicii, chinezii și-au îmbogățit cunoștiințele despre navigația pe mare. Până în secolul IX, ei inventaseră busola, ce a fost folosită imediat în navigația oceanică. Utilizarea busolei a constituit un uriaș progres în tehnica navigației. Pe vremea aceea, chinezii și-au însușit legile vânturilor pe mare, cunoștiințe privind relieful și morfologia oceanică.

Cele șapte expediții maritime ale lui Zheng He

Navigația oceanică în China a atins apogeul în secolul XV, când a apărut un mare navigator pe nume Zheng He.

La 11 iulie 1405, o flotă chineză, cea mai mare la acea vreme în lume, a pornit din portul Nanjing de pe fluviul Yangzi în prima expediție maritimă. Conducătorul ei era navigatorul Zheng He, trimisul împăratului Zhu Di din Dinastia Ming (1368-1644).

Era născut în 1371 într-o familie a naționalității Hui, din provincia Yunnan, în partea sud-vestică a Chinei. Bunicul și tatăl lui Zheng He au fost credincioși islamici și au făcut pelerinaje la Mecca. La vârsta de 10 ani, din întâmplare, Zheng a fost ales și dus de garda imperială la Nanjing, capitala dinastiei Ming, lucrând lângă împărat.

Pe atunci, construcțiile navale din China atinseseră nivelul cel mai înalt în lume. Cel mai mare vas din flota lui Zheng He avea peste o mie de tone. Orașul Nanjing este un oraș riveran fluviului Yangzi. Construcția navală a fost o industrie tradițională a orașului. Însemnările istorice arată că, pe vremea aceea, în acest oraș existau 34 de șantiere navale, unde lucrau maeștri în construcțiile navale din întreaga țară, reprezentând nivelul cel mai înalt al industriei constructoare de nave din lume. Navele cu care a plecat în prima expediție maritimă Zheng He au fost construite aici.

Flota lui Zheng He a fost alcătuită din câteva zeci de vase mari și mici, membrii echipajelor totalizând peste douăzeci de mii. Vasele erau încărcate cu produse specifice țării noastre: mătăsuri, porțelanuri și obiecte artizanale. Când ajungea într-un loc, Zheng He dădea citire mesajului împăratului chinez, oferea o ștampilă de argint și cadouri regelui din țara respectivă, încurajându-i să trimită soli spre dinastia Ming. Timp de 28 de ani, Zheng He a efectuat în total șapte expediții, ajungând în peste 30 de țări și regiuni din Marea Roșie și de pe coasta estică a Africii.

În 1435, pe drumul de întoarcere din cea de-a șaptea expediție, Zheng He s-a îmbolnăvit și a murit în India. Corpul său neînsuflețit a fost transportat în țară și a fost îmmormântat pe versantul sudic al pitorescului munte Niushou din Nanjing.

Expedițiile maritime ale lui Zheng He au contribuit la dezvoltarea navigației mondiale, la schimburile culturale și comerciale între China și alte părți ale lumii, la intensificarea cunoașterii și prieteniei între poporul chinez și alte popoare. Tocmai de aceea, multe țări din Asia de Sud-Est cinstesc și astăzi memoria lui Zheng. Multe localități și străzi din aceste țări au fost botezate cu numele lui Zheng, care a fost și este calificat drept un mare navigator maritim.

Spre sudul românesc, după o ploaie musonică...

Romanița-Maria Ștențel

...așa am cunoscut două personalități al căror destin s-a scris în sudul României. Mai întâi a fost o întâlnire, sub semnul hazardului, cu Leandru, un tânăr student român, la Bangkok, capitala Thailandei, în holul unui hotel de lux. Aici mă aflam, într-un noiembrie musonic, acum 22 de ani, însoțind ca reporter de la Radio România Internațional grupul de elevi olimpici români recompensați pentru medaliile de aur, argint ori bronz obținute la competițiile internaționale (fizică, chimie, matematică, informatică, limbi străine), de către Ministerul Tineretului și Sportului, ministrul de atunci. jurnalistul Al. Mironov (anul 1995).

Mă gândeam: oare să ies din hotel sau să nu ies, după ploaia caldă, ce lăsase multă umezeală în aer ? Dar am fost salvată de o figură nouă, un tânăr care vorbea românește cu tinerii olimpici ! Ca să vezi, o fi și el turist ? Curiozitate gazetărească... Intru în vorbă imediat, primesc un zâmbet larg, un salut politicos, aflu că se numește Leandru (și atât !), și „da, vreau să acord un interviu, pentru Radioul de acasă !" El este student, studiază aici limba thai, cunoaște chineza de la mamă, care este română, trăiește la București, e profesoară de limba chineză... Apoi îmi spune multe despre cultura Thailandei, despre istoria și civilizația locuitorilor, îi place foarte mult și va mai rămâne aici, după terminarea studiilor... E un tânăr jovial, cu umor, are aici mulți prieteni, se consideră un „cetățean al planetei" dar inima lui e aproape de casă, de mama, de sora Alinta, de apa Ialomiței pe unde a copilărit !

Am avut un frumos interviu cu Leandru, difuzat și de colegii de la Radio-România Actualități ! Și, din nou, mâna hazardului, o prietenă a mamei lui a ascultat interviul și îi comunică emoționată că „l-am auzit pe Lendrucul tău, la Radio, vorbind cu o reporteră, acolo, la Bangkok". Iar mama, tot cu emoție, m-a rugat să ne vedem să vorbim despre fiul ei, aflat la depărtare, dar cu inima aproape de acasă.

Acasă la doamna Ileana Hogea Velișcu, o personalitate marcantă, deopotrivă a culturii românești și a celei chineze, domnia-sa fiind prof. univ. dr. sinolog. Aici am aflat povestea deosebită a vieții, a destinului său, a devenirii și împlinirii profesionale sub semnul tărâmului de sud românesc, prin naștere, apoi... „pe drumul mătăsii", tocmai la Beijing ! Mai întâi, povestea locului natal, din sudul românesc.

„M-am născut în sudul țării, în comuna Sudiți, un loc emblematic pentru vatra Bărăganului, o așezare prăvălită pe-un deal și-o vale, departe de vreo apă curgătoare, departe de vreo gară, de dimineață până seara cu un soare mare și dogoritor vara. Curgea, e drept, Ialomița pe aici, dar ca să ajungi la „gârlă" pe vremea copilăriei mele trebuia să înhami caii la căruță și să faci jumătate de zi dus și jumătate de zi întors, tot în galopul cailor...

Eu cred cu putere că ființa fiecăruia din noi se plămădește pe potriva locului unde a văzut lumina zilei. Cum a ajuns familia mea în aceste locuri ? Frânturi de poveste vorbesc despre niște oieri albanezi, care ar fi trecut Dunărea cu turmele în transhumanță și s-ar fi așezat către munte, spre Cristian, lângă Brașov. Apoi, de-ce, de-ne-ce, ei s-au retras către Bărăgan, unde era destulă apă și hrană pentru ei și pentru vite, iar întinderile de câmp de la Slobozia erau binecuvântate pentru acești mocani dezrădăcinați în căutare de un loc al lor, unde să-și încropească un rost al lor ! Când s-a abătut *ciuma lu' Caragea* și oamenii au fugit care-ncotro, neamul Hogea a trecut Ialomița și a ținut-o tot așa către sud unde a rămas și și-a statornicit vatra, pe câmp deschis, la depărtare de „mărculești", de „cosâmbești" și de alți „bărăgăneni" care îi numeau *fugiți*. Fiindcă, ce e drept e drept, doar ciobanii fugiseră, cei legați de pământ și de case rămăseseră pe loc, iar tributul lor de vieți omenești se mai vede și acum când de prin dealurile și dâmburile de pământ „pentru lipit" casele din paiantă oamenii mai dau de oase de pe timpul ciumei..."

Destinul a chemat-o apoi în „țara-viermilor-de-mătase", pe care i-a crescut de mică în satul natal, neștiind unde trăiesc acele viețuitoare mâncătoare de frunze de dud ! Era studentă în București, dar a fost aleasă să studieze limba chineză „la ea acasă", adică la Beijing ! I-a fost greu-greu, dar a fost silitoare, ambițioasă și a reușit, câștigând simpatia profesorilor săi chinezi care i-au dăruit un nume... chinezesc: „Yang Ling e numele pe care mi l-au dat profesorii mei de la Universitatea Beijing ! Yang înseamnă plop – simbol al cărturarului, care accede spre înălțimi, morale mai ales. Ling poate fi foșnetul frunzelor de plop, suflul și duhul acestuia, trimit la trăsături de caracter precum exprimări elegante, un discurs ingenios și rafinat. Am aflat cu bucurie că acest nume, Yang Ling, fusese pseudonimul unei poetese agreată la Curtea dinasticilor Song (960-1279), încântătoare prin farmec și valoroasă prin scris".

Ileana Hogea Velișcu s-a întors în România după terminarea studiilor, încheiate cu un calificativ onorant: *Magna cum laude*, iar în chineză *You deng* – denumirea excelenței pentru toți cei șapte ani de studii ! Dar, a revenit deseori la prietenii săi chinezi, cu traducerile sale din literatura chineză în limba română, cu abecedare pentru copiii ce vor învăța chineza, cu monografii despre țara de care o leagă un sentiment de iubire, de prețuire și chiar unele predestinări:

„În adolescență, la liceul din Călărași, o bătrână ghicitoare la care toate fetițele mergeau să le spună cum se vor mărita, ei bine, acea femeie mie mi-a spus, impresionată de semnele din palma mea că „toată viața vei trăi printre cei care scriu cu hieroglife, la chinezi... vei avea acolo multe bucurii..., acolo este destinul tău, fetițo !". După cinci ani așa a fost, eu am ajuns cu o bursă la Beijing, unde am stat șapte ani ! Aici, un călugăr de la Templul daoist „Norii albi" mi-a vorbit de trecutul și de viitorul meu. Mi-a spus că eu sunt reîntruparea unui călător, de pe meleagurile mele în China și care a trăit cu 300 de ani înaintea mea, iar modelul meu spiritual este al unui erudit care, în anul nașterii mele (1936) a ajuns la apogeul gândirii sale filozofice ! Am descoperit cu emoție, mai târziu, că era un adevăr în acele vorbe: eu am scris o amplă monografie despre spătarul Nicolae Milescu (născut la 1636, eu după 300 de ani !), o personalitate remarcabilă din acele timpuri. El a fost un mare admirator al istoriei, culturii și civilizației chinezești, de aceea într-un *Who-s who* cu numele prietenilor poporului chinez era trecut numele lui și apoi numele meu ! A fost o mare onoare pentru mine și o confirmare a spuselor călugărilor de la Templul daoist. Iar marele erudit, de asemenea iubitor al Chinei, care a scris în studiul *Religie și spirit* (în 1936, anul nașterii mele !) că valorile, cultura și spiritualitatea chineză nu sunt cu nimic mai prejos decât cea europeană... Și acela a fost filozoful, poetul Lucian Blaga !

Blaga este și el un iubitor al soarelui de vară, ca și mine, cea născută la 15 iulie, în plin Cuptor, sub soarele sudului meu drag: „Dogoare... Pământu-ntreg e numai lan de grâu/ și cântec de lăcuste./ În soare spicele își țin la sân grăunțele/ ca niște prunci ce sug/ Iar timpul își întinde leneș clipele/ și ațipește între florile de mac. La ureche-i țârâie un greier"."

Versuri emblematice pentru destinul unei sudiste, cum sunt eu !

Noul Drum al Mătăsii și Eurasia pe tabla de șah a celor 3G

(continuare în pag. 12)

convențional de ultima generație. De asemenea, China, alături de SUA și Rusia își va disputa în continuare cucerirea spațiului cosmic, planificând deja misiuni pe Marte și Lună în vederea colonizării.

În paralel, China a lansat o campanie de lobby pe lângă Comisia și Parlamentul european pentru a se renunța la embargoul asupra vânzărilor de arme, având în 2010 un prim semnal pozitiv din partea Înaltului Comisar pentru Politica Externă a UE, Catherine Ashton, care propunea ridicarea lui, argumentând că „actualul embargou asupra armelor este un obstacol pentru dezvoltarea cooperării economice, dar și pentru politica externă și de securitate a UE".

În 2011, ambasadorul chinez la UE a sugerat Comisiei Europene că „a venit momentul ca UE să ia propriile decizii în această problemă, fără să țină seama de presiunile din afară" (cu aluzie la SUA).

Vizitele șefilor de stat și de guverne ale principalelor puteri economice europene în China, însoțiți de reprezentanții marilor companii, au deschis noi oportunități de cooperare în domeniile nuclear (construirea în China a zeci de centrale nucleare), tehnologiei informației, producției unor forme sofisticate ale inteligenței artificiale (roboți industriali, cosmici, militari etc.), infrastructurilor critice, cât și în domeniul cooperării spațiale, construirii de submarine, port-avioane, radare performanțe, agriculturii etc.

Deci, la orizontul deceniilor viitoare, China va deveni un actor decisiv pe tabla de șah a geopoliticii, geo-economiei și geostrategiei lumii, care își va pune amprenta asupra modelului de guvernanță și economie la nivel planetar.

Dar, să lăsăm evenimentele să-și urmeze cursul firesc !

În această atmosferă de reașezare și repoziționare a pieselor de șah pe tabla geopolitică a lumii post-moderne, care va fi rolul, poziția și viitorul României ?

Este o întrebare care ar trebui să invite la reflecție nu numai analiștii și experții în geopolitică, ci întreaga clasă politică, fie că se află la guvernare sau în opoziție, pentru că oportunitățile de dezvoltare și prosperitate odată pierdute, greu va fi să le mai atragi când continui să te menții confuz în luarea deciziilor majore pentru țară și rămâi captiv prejudecăților și frustrărilor care au marcat istoria zbuciumată a poporului roman.

Despre relația României cu Republica China se poate vorbi mult și frumos, dar rezultatele concrete în planul cooperării în diverse domenii, în ciuda unei lungi tradiții de prietenie, se mențin la un nivel simbolic, care nu asigură suportul unei integrări, chiar și parțiale, în vastele proiecte care vizează expansiunea Chinei în direcția Europei Occidentale.

Personal am avut privilegiul să efectuez două călătorii în China: în 1989, la câteva zile de la evenimentele sângeroase din Piața Tiananmen, când, prin acțiuni bine coordonate între CIA și ONG-uri finanțate de controversatul miliardar George Soros se viza răsturnarea regimului comunist după modelul practicat în celelalte țări socialiste, în calitate oficială (ca director a direcției de analiză și documentare din cadrul DSS, în realitate conduceam direcția Asia și Orientul Mijlociu din Centrul de Informații Externe) și în 1992 ca particular (ieșisem la pensie). În cele două călătorii am avut prilejul să am întâlniri cu înalți responsabili din cadrul Ministerului Securității, parlamentari, guvernatorii provinciilor Guandong, Shanghai și zonelor economice speciale Zuhai și Shenjen (care reprezentau interfața provinciilor Macao și Hong-Kong).

Rapoartele pe care le-am întocmit prezentau foarte clar proiecția în viitor a unei Chine aflată într-un amplu proces de reforme economice, care se afla deja în relații de parteneriat cu mari companii nipone, sud coreene, franceze, olandeze, germane, prin care avea acces la tehnologii de vârf și la creșterea calității și competitivității produselor de export.

Propuneam la acea vreme, să valorificăm în planul cooperării economice și tehnico-științifice experiența și valul de simpatie de care se bucura România și companiile românești în China.

Atrăgeam însă atenția că, deja piața chineză devenea rapid o piață concurențială tot mai interesantă pentru firmele occidentale.

În lucrarea *Recviem pentru spioni*, vol. 1, sunt redate detalii despre cele două călătorii, cât și parteneriatul încheiat cu Serviciul de Spionaj chinez (în 1991), cu ocazia vizitei în România a unei delegații condusă de șeful serviciului pe care l-am cunoscut în călătoria din 1989.

De atunci și până în prezent relațiile bilaterale româno-chineze au cunoscut unele momente de revigorare, ca apoi să stagneze în mod nejustificat, fapt reflectat și de nivelul schimburilor comerciale.

Pentru relansarea relațiilor s-a înființat Camera Bilaterală de Comerț și Industrie româno-chineză și asociația culturală de prietenie, dar rezultatele sunt modeste în planul cooperării, în ciuda numeroaselor vizite de președinți, premieri, parlamentari și oameni de afaceri români, care s-au mulțumit doar să se „minuneze" de evoluția spectaculoasă din ultimele decenii.

În mandatul de premier, Victor Ponta a încercat să deschidă noi perspective cooperării bilaterale prin organizarea în noiembrie 2013, la București, a Forumului Economic între China și Statele Europei Centrale și de Est, cu participarea puternicei delegații ministeriale și de oameni de afaceri, condusă de premierul Li Keqiang. Delegația chineză a propus României proiecte de investiții în valoare de 8,5 miliarde dolari, pentru modernizarea infrastructurii rutiere și de cale ferată pentru integrarea României în rețeaua globală de transport a „Noului drum al Mătăsii", care leagă China și țările Eurasiei de Europa, țara noastră putând deveni un nod important atât pentru transportul terestru cât și maritim. De asemenea, premierul chinez a propus modernizarea Centralei de la Rovinari, cât și punerea în funcțiune a reactoarelor 3 și 4 ale Centralei nucleare de la Cernavodă, dar și implicarea firmelor chineze în modernizarea Regiunii Dunării.

Un capitol aparte l-au constituit discuțiile și negocierile pentru investiții în agricultură (zootehnie), importuri de vinuri, dar și explorarea posibilităților de cooperare în tehnologia informației, domeniu în care ambele țări au performanțe.

În ciuda declarațiilor optimiste și a unor negocieri avansate care deschideau României noi oportunități de a deveni un actor de luat în seamă în cadrul proiectelor de cooperare China – UE – Eurasia, realitatea românească ne-a prezentat un tablou trist al luptei pentru controlul resurselor naturale și investițiilor strategice între mari corporații americane și europene, care prin diverse forme de presiune și amenințări (manifestații de stradă, articole în presă română și străină, emisiuni TV etc.) au acreditat ideea că România se îndepărtează de UE și se apropie de Moscova și Beijing, unde democrația și drepturile omului sunt încălcate.

Mai trist este faptul că, oameni politici romani de prim rang, inclusiv președintele Băsescu au exprimat poziții similare, care au torpilat negocierile.

În timp ce la noi gălăgia și bășcălia era în toi, guvernul britanic a materializat rapid negocierile cu Beijingul pentru finanțarea unor proiecte de cooperare, inclusiv alocarea a 16 miliarde de lire sterline de către partea chineză pentru construirea unei noi centrale nucleare. Se pare că, pentru Regatul Britanic investițiile chineze nu au iz ideologic. De altfel, țări puternice economic din UE au primit cu brațele deschise investițiile chineze și propunerile de cooperare, inclusiv în domenii de interes strategic.

Din 2014, când se discuta că se vor finaliza negocierile pentru infrastructura rutieră și feroviară între partea română și chineză și pentru celelalte proiecte de investiții, s-a așternut o tăcere inexplicabilă și s-a așezat praful peste rezultatul acelor demersuri politico-diplomatice, așteptate de multă vreme de cele două părți.

Închei acest articol cu un sentiment de amărăciune când constat că nu putem, ca țară, să ne bucurăm de adevărați oameni de stat, care să pună pe graficul priorităților interesele naționale și mai apoi interesele altora, oameni de stat responsabili pentru destinul propriului popor, pe care să-l iubească și să-l slujească, chiar cu sacrificiul suprem.

Păcat că oamenii de stat români, după ce părăsesc poziții guvernamentale importante „descoperă brusc" interesele naționale și înființează fundații care să susțină „acțiunile de promovare a intereselor naționale în plan extern". Este cazul și fundației „Drumul Mătăsii" și Institutului de Studii Euro-asiatice care au în componență personalități politice ce au deținut poziții de prim rang pe scena politică românească.

Pentru final, mi-am amintit de altă lucrare a lui Alain Peyrefitte, apărută în 1996, numită *La Chine s'eveille*, prin care anunța intrarea Chinei în marile jocuri geopolitice, geo-economice și geostrategice ale lumii.

Mă întreb cu amărăciune și tristețe: **Quand la Roumanie s'eveillera ?**

Să sperăm că România se va trezi mai repede din această comă indusă în ultimele decenii și nu atunci când lumea se va afla într-o altă dimensiune a dezvoltării și progresului !

Gest sublim de aducere-aminte

Luminița CORNEA

Prin grija academicianului Alexandru Surdu se dezvăluie cititorului de astăzi universul de creație al scriitorului Gheorghe Suciu (1939-1995), „cu stelele sale călăuzitoare și de pază, cum le zicea Octavian Goga, remarcând doar modestia acestui harnic autor care s-a străduit mereu ca să se treacă pe sine în umbra evenimentelor” (p. 6). Un gest sublim care-l înnobilează pe cunoscutul filosof, prof. univ. dr. Alexandru Surdu (n. 1938, Brașov), vicepreședinte al Academiei Române. Domnia sa a fost unul dintre cei mai buni prieteni ai prozatorului, poetului și jurnalistului Gheorghe Suciu. Dacă în anul 2011 i-a adunat într-un volum o parte din versuri, tipărindu-le[1], de curând a contribuit substanțial (prin sprijin moral și financiar) la apariția altei cărți, în două volume, ce se „adresează cititorilor specializați în cercetare și istorie literară”. Este vorba despre cartea, semnată de istoricul literar Nicolae Scurtu, intitulată *Gheorghe Suciu și contemporanii săi. Corespondență. Autografe. iconografie*, cu prefața *Mărturie de prieten* de Acad. Alexandru Surdu.[2]

Cu profesionalismul cunoscut, Nicolae Scurtu aduce cinstirea cuvenită scriitorului Gheorghe Suciu, structurând, în două volume a peste 300 de pagini fiecare, *izvoare* privitoare la viața și activitatea acestuia, respectiv corespondență primită, autografe pe cărți oferite de confrați și fotografii ce l-au imortalizat în diverse ipostaze familiale și sociale. Adăugăm prezența necesară a *Indicelui de nume* și, în final, mai multe pagini de *facsimile* ale unor scrisori și ale volumelor tipărite de Gheorghe Suciu: *Oul* (1968), *Antrenorul și zeul* (1969), *Soarele neterminat* (1970), *Lucrări și zile din viața lui Nick* (1972), *De-ar fi pușca iarbă verde* (1976), *Război și dragoste* (1982).

În textul cu titlul metaforic *Inscripție*, titlul prea-plăcut realizatorului volumului[3], Nicolae Scurtu sintetizează cuprinsul celor două volume. Astfel aflăm că „documentele scriptice și iconografice ce alcătuiesc substanța acestei cărți se transcriu și se reproduc *numai* după originale, existente în biblioteca lui Gheorghe Suciu, pe care o păstrează cu o sporită grijă doamna Costela Suciu, soția romancierului” (p. 7). Din același text luăm la cunoștință faptul că volumul al II-lea conține epistole, autografe și alte materiale iconografice, alături de portrete, desene și caricaturi primite de Gheorghe Suciu, de-a lungul timpului, de la prieteni ori de la colaboratori ai revistei *Luceafărul* din redacția căreia a făcut parte.

Interesante, neconvenționale sunt scrisorile tipărite în volum primite de la Ștefan Munteanu, Constantin Noica, Dan Simonescu și Vasile Versaia. Diferite ca volum de pagini, ele contribuie „la reconstituirea și completarea biografiei fizice și a rutei creatoare a unui prozator care s-a impus în literatura contemporană prin câteva nuvele și romane ce evocă viața și peisajul transilvan de odinioară.” (p. 7)

În cele 30 de pagini ce cuprind 25 de scrisori ale filologului-stilistician Ștefan Munteanu (1920-2012), prof. univ. dr. al prestigioasei Universități din Timișoara, surprind relațiile amicale și de prețuire dintre fostul profesor și elevul său de la Liceul „Mihai Viteazul” din Alba Iulia. Desigur nu constituie o surpriză conținutul de înalt nivel despre literatură, stilistică, critică literară. Într-una dintre scrisori, universitarul timișorean își exprimă intenția de a scrie o carte de stilistică „din care cei neinițiați să înțeleagă *cum* trebuie citită o carte. Nu știu cine spunea că un critic autentic este acela care știe *să citească bine*, dinăuntrul ei, o carte” (p. 17). Cât adevăr !

Pe filosoful-eseist Constantin Noica (1909-1987), scriitorul Gheorghe Suciu l-a cunoscut datorită prietenului său Alexandru Surdu „care l-a recomandat magistrului în sintagme din cele mai convingătoare” (p. 39). În cele 16 epistole, filosoful Noica își manifestă prețuirea față de romancierul Gheorghe Suciu „căruia îi stă frumos să poarte în el puțină poezie sugrumată” (p. 44), mărturisind că „este o bucurie să văd că am prieteni și că las o urmă în sufletul și mintea lor” (p. 45). Minunat !

Istoricul literar, specialist în cultura și literatura română veche, Dan Simonescu (1902-1993), în cele două scrisori, este impresionat de cronicile și recenziile scrise și publicate de Gheorghe Suciu în revista *Luceafărul*, referitoare la restituirile esențiale ale istoriografiei literare românești.

Din totalul de 334 de pagini ale volumului prezentat, 234 de pagini cuprind cele 115 epistole ale lui Vasile Versavia (1939-1998), scrise, în perioada 1963-1981 și expediate din Arad, Timișoara, Anina, iar, în perioada 1981-1995, scrise și expediate de dincolo de ocean, din Portland (Oregon), Berkeley, Oakland, Rancho Cordova – toate în California.

Vasile Versavia, poet, eseist și traducător, a fost unul dintre cei mai apropiați prieteni ai scriitorului Gheorghe Suciu. Istoricul literar Nicolae Scurtu declară convins că „opera și biografia poetului Vasile Versavia sunt insuficient cunoscute de cercetătorii literari” (p. 53). Scrisorile lui Vasile Versavia au un conținut bogat în informații variate privitoare la anii de școală, la familie, la viața literară și la mediul cultural-social în care trăiește. Multe cuprind poezii și fragmente din creațiile proprii, pentru a-l consulta pe prietenul său, privind valoarea lor ori pentru a-i fi publicate în *Luceafărul*. Observații personale, originale sunt prezente în multe pagini. Cele mai multe se referă la optimismul autorului. Așa, spre pildă, în ultima scrisoare, este înfățișată o pasăre cu „un tril mai lucitor”, căreia îi „este drag de ea însăși, d-aia cântă. Și-i este dragă lumea, nu ? Oricum am numi starea din care se naște cântecul ei, mi se pare limpede că pasărea se bucură că există.” (p. 280). Avem de învățat, nu-i așa ?

Remarcăm în mod deosebit substanțialele *Note* prezente la sfârșitul fiecăruia din cele patru capitole de epistole la care am făcut referire mai sus. Meritul este desigur al autorului cărții, Nicolae Scurtu, ce, cu probitatea-i științifică cunoscută, oferă, printr-o ediție impecabilă, cititorilor avizați „o față” nevăzută, ascunsă prin sertare, a scriitorului Gheorghe Suciu. Să nu uităm că această *față nevăzută* a fost scoasă la lumină prin contribuția esențială a lui Alexandru Surdu, academicianul ce nu și-a uitat prietenul și care probabil gândește editarea „marelui volum din însemnările zilnice ale scriitorului”.

Întreaga corespondență și jurnalul romancierului Gheorghe Suciu vor lăsa deschise posibilitățile de apreciere ale cititorului care, după mărturisirea academicianului Alexandru Surdu, „vede astfel relațiile sale cu semenii, dar și cu cei fără de seamă, cu mentorii și învățătorii săi direcți sau cu cei din alte vremuri”. (p. 6)

1 Gheorghe Suciu, *Zile de peste ani*, București, Casa Editorială „Floare Albastră”, 2011.

2 Nicolae Scurtu, *Gheorghe Suciu și contemporanii săi. Corespondență. Autografe. Iconografie*, cu prefața *Mărturie de prieten* de Acad. Alexandru Surdu, Volumul I, București, Editura ARS DOCENDI, 2016.

3 Titlul este prezent, spre exemplu, și în volumul: Nicolae Scurtu, *Al. Hanță – repere pentru o biografie*, București, Editura Ars Docendi, 2016, 173 pagini.

Un roman de dragoste de raftul întâii

Ion C. ȘTEFAN

Povestea a existat înainte de a fi povestită. Un glorios ofițer român, colonelul George B., atașatul militar al țării noastre în Japonia, superb prin frumusețe, cultură și ținută, se îndrăgostește de preafrumoasa Akiko-chan, din înalta societate niponă. Educația, cultura și bunele maniere ale fiecăruia îi împiedică pe cei doi de la o dezlănțuire sentimentală, așa cum ne-am fi așteptat. A merge pe drumul imposibilului și a face posibilă o astfel de aventură romantică reprezintă un amestec de chin și fericire. Mai ales că Akiko, numită și Sakura, adică *floare de cireș*, era căsătorită cu un domn bogat și întreprinzător, care, datorită unor carențe biologice, nu putea determina procrearea unui copil. Probabil și acesta a fost pretextul pentru împlinirea trupească dintre ofițerul român și Sakura, în urma căruia ea naște un drăgălaș băiat, pe care-l crește cu ajutorul unei mătuși de-a sa.

Saburo Ueno, soțul legitim, nu declanșează un scandal public, care i-ar fi compromis, deopotrivă, pe toți, răspândind însă zvonul că, în urma unui tratament, a devenit prolific, recunoscându-și patern fiul. Noblețea și delicatețea sa măresc drama celor doi, care încearcă să se comporte la nivelul cerințelor morale japoneze, motiv care le mărește chinul și le dirijează comportamentul în societate. Apoi colonelul George B. este chemat în țară și înaintat în grad de general, ca o recunoaștere socială a meritelor sale diplomatice și culturale evidente, revenind la Tokyo ca ambasador al României.

Aceasta este povestea, alunecând în limitele adevărului, pe care o desfășoară sub privirile noastre domnul ambasador Mihai Epure, în reușitul său roman *Dor de Sakura*, unde cuvântul înainte: “Un roman exotic”, este semnat de scriitorul Dumitru Augustin Doman, care afirmă: „*Dor de Sakura* este însă și un roman de dragoste. Dacă ar mai exista colecția cu acest titlu de la Editura Eminescu, acolo putea să apară, acolo-i era locul. O poveste de dragoste *în eternitatea iubirilor interzise*, o poveste de dragoste interzisă, între diplomatul român și Akiko-chan, *cu părul ei negru ca de abanos*, semănând cu figurina Amaterasu, zeița Soarelui Răsare, cea supranumită în roman Sakura” (p. 11).

Dacă astfel decurge miezul de foc al luptei dintre pasiune și moralitate, iar existența și activitatea celor doi au fost adevărate, cunoscute din actele diplomatice și culturale ale Japoniei și României, ei bine, greutatea prezentării lor veridice tocmai în acesta constă: a înfățișa faptele la înălțimea cerută de subiect – și pot afirma că domnul Mihai Epure a reușit pe deplin. El însă nu s-a oprit doar la relatarea lor, ci a realizat un roman convingător și plin de pasiune, cu puternice elemente sociale, diplomatice și culturale.

De fapt, recentul ambasador al României la Tokyo, Mihai Epure, parcurge un teritoriu uneori asemănător cu cel al traseului generalului George B. și scopul principal al narațiunii sale nu a fost să se oprească doar la înfățișarea unei iubiri imposibile, ci și să urmeze traseul real al unui ofițer de excepție, care a intrat în conflict cu regele Carol al II-lea, datorită legăturii nefirești (și imorale) a acestuia cu Elena Lupescu, motiv pentru care este trimis, ca într-un fel de surghiun, ca atașat militar în Japonia – un fel de îndepărtare mascată. Meritele sale însă, precum și faima de mare colecționar de obiecte rare de artă, talentul de scriitor și comportamentul demn sunt atât de evidente încât înaintarea colonelului la grad de general se împlinește de la sine.

Om de onoare, curajos și corect, generalul George B. intră și de data aceasta într-o disonanță de prestanță, cu Ion Antonescu, refuzând primirea unei funcții în guvernul acestuia, pe motivul că nu se poate umili în fața forțelor germane, care încearcă să ne subordoneze țara.

Activitatea narată se desfășoară în ultima parte a interbelicului și în timpul Celui de al Doilea Război Mondial, când generalul român intră, la Tokyo, în conflict cu ambasadorul Germaniei, în dialogul despre ruperea unor teritorii românești de către ruși și maghiari. Împotriva sa se organizează chiar o încercare nereușită de atentat, apoi este transferat de către autoritățile române ca ambasador în China. Într-un târziu, generalul George B. revine în Europa, cu dorința de-a se reîntoarce în patrie, dar noile autorități (de data aceasta comuniste) îi interzic să intre în țară (la fel ca odinioară unui alt mare patriot român, Nicolae Bălcescu). Astfel, generalul este trecut în umbră, îndepărtat de țară și de familie, se stabilește la Nisa, unde își cumpără un apartament și organizează un muzeu pentru numeroasa sa colecție de artă asiatică, găsindu-și sfârșitul doar alături de câțiva prieteni.

De fapt, e vorba de două romane, îmbinate într-un mod meșteșugit de talentatul prozator Mihai Epure: cel al unei iubiri interzise și cel al unui erou exemplar, care a avut un destin nefericit, tocmai datorită calităților sale morale și fizice deosebite.

Autorul dispune de resursele narative necesare împlinirii unei cărți atât de complicate și atrăgătoare. El cunoaște bine, dintr-o activitate directă și îndelungată, desfășurată cu admirație și pasiune, de aceea descrierile naturii, prezentarea unor localități urbane de excepție, specificul culturii, și limbajului japonez sunt reușite și autentice. Mihai Epure analizează și conflictele politice ale epocii respective, complexitatea relațiilor diplomatice, cât mai aproape de realitate. Ne impresionează presărarea, ici-acolo, a unor expresii japoneze, a unor citate din clasicii literaturii universale, precum și poezii de dragoste ale celor doi protagoniști (traduse apoi în românește), într-un text expresiv și bine conturat.

Deducem că evocarea generalului român George-san devine spiritul de credință al autorului:

„– Ascultă, George. Totul are o noimă în univers, iar Dumnezeu nu lasă nimic la voia întâmplării.

– Ce însemn eu în această imensitate ?

– Cred cu încăpățânare că, odată, un român ca tine, iubitor de neam și adevăr, hărăzit cu darul de a scrie, va ajunge în Japonia. Acolo, te va descoperi și, fără îndoială, va șterge colbul uitării de pe destinul tău.

– Pentru a se întâmpla așa ceva, ar trebui ca soarta lui să se asemene cu a mea, iar, din eternitate, spiritul meu să poată bate la fereastra sufletului său pribeag.” (p. 207)

Cea ce s-a și întâmplat prin tipărirea unei cărți de vocație, de luptă și de glorie, împletită cu filosofia și cunoștințele autorului – de fapt, oglindirea a două destine, care merg în aceeași direcție.

Iată, într-adevăr, un roman reușit, cum n-am mai citi de mult, de primă linie în raftul preferințelor mele, pe care vi-l recomand cu sinceritate și plăcere !

(Mihai Epure, *Dor de Sakura*, Editura Destine, București, 2016)

La porțile împărăției

Emilia MOTORANU

Filosof, membru titular și vicepreședinte al Academiei Române, Alexandru Surdu (n. 24 februarie 1938, Brașov) este autorul unor lucrări emblematice, dintre care amintim: *Logică clasică și logică matematică* (1971), *Elemente de logică intuiționistă* (1976), *Neointuiționismul* (1977), *Actualitatea relației gândire-limbaj. Teoria formelor prejudicative* (1989), *Șcheii Brașovului* (1992), *Pentamorfoza artei* (1993), *Vocații filosofice românești* (1995), *Gândirea speculativă* (2000), *Aristotelian Theory of Prejudicative Forms* (2006), *Filosofia pentadică I. Problema transcendenței* (2007), *Teoria formelor logico-clasice* (2008), *Filosofia pentadică II. Teoria subsistenței* (2012), *Filosofia pentadică III. Existența nemijlocită* (2014), *La porțile împărăției* (Editura Contemporanul, București, 2016). Asupra acestui ultim volum ne vom opri atenția, în care autorul analizează „mersul istoriei”, al societății și al vieții, în general. Volumul împărțit în cincisprezece capitole, cuprinde studii, cugetări, eseuri, însemnări și amintiri. Problemele prezentate în carte nu se limitează la cadrul unui expozeu obișnuit și surprind realitatea a două planuri: transcendent și imanent. Deși adept al viziunii cosmo-umane, abordarea filosofului coboară asupra omenescului, a societății actuale, dezbătând variate aspecte: economia politică și politica economică, Lucian Blaga și New Age, teoria categoriilor la Constantin Noica, Logosul, sufletul românesc, Divinitatea și Transcendența, Judecata, valorile fundamentale (Binele, Frumosul, Adevărul, Dreptatea etc.). Autorul aduce în discuție organizarea economică și politică, atât în comunism cât și în capitalism. În capitolul al II-lea, *Problema trecerilor dintre orânduirile economice*, acad. Alexandru Surdu analizează problema României, care după decembrie 1989 s-a transformat treptat într-o colonie, prin împrumuturi la băncile capitaliste occidentale, care „ne obligă să nu construim nimic prin care am putea să câștigăm” (p. 41). Desigur apar o serie de întrebări retorice: ce fel de capitalism este acesta ?... fără capital, fără industrie, fără agricultură, fără comerț, fără locuitori pentru că milioane de români au emigrat în Occident. Perspectiva este firește sumbră: tinerii bine pregătiți aleg să plece din țară, nu din lașitate, ci pentru că aici, „pe plaiurile mioritice” nu au APR (afaceri, pile, relații) și nu vor să coalizeze cu un sistem corupt.

Capitolul al V-lea este dedicat Logos-ului, Cuvântul ca element primordial, este „soarta Universului, este focul constructiv și distructiv al acestuia, omul fiind singura făptură dotată cu suflet care poate să exprime logos-ul” (p. 81), de aici și ideea vindecării sufletului prin puterea cuvintelor. În capitolul al VI-lea, *Cu Lucian Blaga spre tainițele sufletului românesc*, sunt prezentate coordonatele fiecărei determinații matriciale, pe care Blaga le considera caracteristice pentru fiecare stil: orizontul spațial al inconștientului (spațiul mioritic), orizontul temporal al inconștientului (timpul havuz, timpul cascadă, timpul fluviu), accentul axiologic (prețuirea unor comportamente și acțiuni colective cu semnificație națională), atitudinea anabasică și catabasică și năzuința formativă ce rezidă în modurile individualizant, tipizant sau stihial ale stilurilor culturale.

Este adus în atenția noastră felul cum Lucian Blaga definea *românismul* „un patrimoniu stilistic al românilor căruia îi corespunde o matrice stilistică *vie*” (p. 109); este o exigență a inconștientului căreia i se supun creațiile populare, dar și cele culte. Astfel nu este suficient să ai cetățenie sau naționalitate română, dacă nu ai „suflet sau duh românesc”, adică oriunde te-ai afla, să trăiești cu nostalgia plaiurilor carpatine; de unde și ideea că românul este „frate cu codrul” și are „nostalgia plaiului” înscrisă în codul genetic. În capitolul al VIII-lea, *Despre Dumnezeu și Transcendență*, pornind de la etimologia cuvântului *teologie* („vorbire despre Dumnezeu”), se relevă ideea că „teologia ortodoxă nu trebuie să fie numai vorbire sau teorie despre Dumnezeu, ci mai ales trăire întru Dumnezeu”, cum spunea părintele Dumitru Stăniloae.

Acad. Alexandru Surdu se lansează în a desprinde taina mecanismelor moderne de cifrare, semnificația lui 666, pe care îl raportează la concepția despre fiara apocaliptică. Implicarea socială a unui astfel de sistem ni se înfățișează ca o descoperire de gândire profetică. În consecință, autorul vorbește despre „datele biometrice”, actele electronice ș.a., ca fiind „semnele mari” despre care vorbește Sfântul Ioan în revelația sa.

În ultimul capitol, poarta maramureșeană, laitmotiv al volumului, treaptă spre Împărăția Cerului, este analizată în detaliu. Autorul explică faptul că în Maramureș s-a dezvoltat, mai mult decât în alte regiuni ale țării, arta prelucrării lemnului. Aceasta arată că maramureșenii au fost dintotdeauna credincioși lemnului, căruia i-au dat cele mai felurite forme. Poarta maramureșeană construită, în general, pe trei stâlpi și un „fruntar” (pragul de sus al porții) din lemn de stejar, având „hăizașul” (acoperișul) șindriluit; aceste porți sunt comparate cu veritabile „arcuri de triumf”, pe sub care țăranii treceau cu demnitate, mândri de originea lor nemețească. Semnificația culturală, etnografică și istorică a porții este notată amănunțit: salba de porți monumentale e mărturia vie a unei realități istorice mai aparte: în perioada feudală, din rândul obștilor maramureșene s-a ridicat o clasă de cneji, care periodic își alegea voievodul; puterea și privilegiile nobililor au fost fragmentate și distribuite unui număr din ce în ce mai mare de familii. Secole de-a rândul, această castă (de proporții obștești) a rezistat încercărilor de lichidare a privilegiilor. Aspectul este extrem de important, căci numai nemeșii aveau privilegiul de a-și ridica porți înalte în fața gospodăriilor, în timp ce oamenii simpli nu aveau dreptul decât la *vraniște* (confecționate din pari montați paralel pe o ramă dreptunghiulară și cu o diagonală, pentru a-i fixa și care se deschidea într-o parte). Relevantă în acest sens este cartea lui Alexandru Filipașcu, *Enciclopedia Familiilor Nobile Maramureșene de Origine Română* (Editura Eikon, București, 2015). Pentru țăranul maramureșean, trecerea pe sub poartă devenea aproape un act ceremonial, purificându-se mental de relele lumii profane pentru a intra curat în universul casnic al gospodăriei și familiei. În toate culturile tradiționale, trecerea pe sub o poartă, mai mult sau mai puțin grandioasă, simbolizează o transformare (de suprafață ori structurală, fizică sau virtuală).

Volumul constituie mărturia sinceră că omul, în nimicnicia sa, rămâne „la porțile împărăției”, concepute ca un topos divin, spre care tinde atât prin conștientizarea relației sale cu Dumnezeu, cât și prin împlinirea rânduielilor divine în viața personală.

Un roman cu trei muschetari români: Lazăr, Serafim și Petre

Corneliu Vasile

Noua carte a cunoscutului prozator, poet, eseist, editor și redactor-șef de reviste literare este un roman de mici dimensiuni, care se citește pe nerăsuflate. La sfârșitul cărții, se află o bogată fișă biografică a autorului din care spicuim foarte multe opere tipărite, multe opinii critice despre creația sa, premii literare, cavaler al ordinului național „Meritul cultural", colaborările la reviste din România, din Europa și din America, inițiative culturale (reviste, festivaluri, antologii), apartenența la Uniunea Scriitorilor din România, inclusiv în conducerea filialei Bacău.

Acțiunea romanului demarează brusc, cititorul fiind introdus în lumea penitenciarului, cu angajați zeloși și condamnați cu și fără vină, o lume cu ierarhia, regulile și vocabularul ei. Vestea grațierii îi însuflețește pe condamnați, care se gândesc să-și reia viața în libertate, și îi întristează pe gardieni, care vor executa muncile făcute până atunci de deținuți.

Trei dintre aceștia, Lazăr, Serafim și Petre, pleacă împreună, la eliberare, simțind ostilitatea, frica și disprețul celor care îi observă cu atenție, începând cu tunsura scurtă, tratându-i ca pe niște suboameni, sau chiar ca pe niște animale.

Romancierul face dese incursiuni în trecutul personajelor, amintind motivele pentru care au ajuns la închisoare. Un viol nedovedit, asupra Marianei, care îi invitase acasă la ea, apoi, surprinși de tatăl ei care se întorsese acasă fără veste, începuse să țipe, acuzându-i, sau uciderea celui care îi luase nevasta, sunt prezentate cu înțelegere față de făptuitorii trecuți prin momente de rătăcire, beție sau dorința de răzbunare extremă.

Pentru a obține o cameră la hotel, proaspăt eliberații trebuie să o amenințe pe recepționeră, care este sfătuită de milițianul sectorist să se poarte cu mănuși, pentru a nu ieși scandal, lucru de nedorit în „cea mai dreaptă societate", cea „socialistă". Până la urmă, cei trei sunt acceptați pe un șantier, locuiesc în barăci, mănâncă la cantină, aceasta fiind, de fapt, singura lor legătură cu lumea. Aici, se ocupă de reeducarea lor activista Petra, care ajunge să le placă și să provoace un conflict mocnit, între Serafim și Lazăr. Acesta din urmă se pare că este cel mai puțin legat de lumea exterioară, nu mai are pe nimeni, hotărându-se să plece de pe șantier. Surpriza este că pleacă exact la ființa care îi trimisese la închisoare, prin mărturie mincinoasă. Ajungând coafeză în Capitală, aceasta are surse de venit ilicite și imorale, dezvăluite pe parcursul romanului și îl împinge și pe Lazăr, devenit amantul ei, după o scurtă perioadă în care acesta este frizer în satul ei natal, la afaceri necurate, cu câștiguri mari. Pe parcurs, mai apare un personaj feminin negativ, Angelica, fiică de preot, care își râde de Lazăr, însă, spre deosebire de cealaltă, care acuzase un viol, ambele femei sunt ahtiate după avere și poziție socială, reprezentând însă, așa cum le prezintă autorul, o lume meschină, cu oameni lacomi, inculți, dornici de câștiguri ușoare, disprețuind munca, familia și căutând profitul cu orice preț, în primul rând prin exploatarea naivității celor din jur.

Romanul este unul moralizator, prezentându-l pe Serafim ca pe un om bun, în fond, care încearcă să-i determine și pe ceilalți doi să revină la o condiție mai bună,inclusiv deplasându-se la București ca să-l recupereze pe Lazăr, iar pe Petre ca pe un ins cu comporatrea unui țăran, care nu suportă nedreptatea și trădarea și se răzbună după o pornire instinctuală. Deznodământul este tragic: după multe afaceri ilegale, de traficant, în principal, Lazăr revine pe șantier și încearcă să obțină explozibil solicitat de partenerii de afaceri, se descoperă furtul și, urmând să fie descoperit în scurtă vreme, se spânzură. Aici intervin din nou autoritățile locale de partid comuniste, temătoare că tragicul eveniment ar putea ajunge la urechile șefilor mai mari, discuția ducându-se în legătură cu faptul că sinucigașul va fi îngropat cu sau fără slujbă religioasă, pe un teren învecinat cu cimitirul. Și preotul se teme de autorități, acceptând cu greu, la invitația celor doi foști deținuți, rămași în viață, să vină la pomana lui Lazăr.

Este demn de a fi remarcat faptul că ecouri ale dictaturii comuniste persistă în societatea românească după mult timp de la debarasare, iar elemente specifice lumii penitenciare sunt și în lumea „liberă" românească din acea vreme, de fapt, „afară" era o închisoare mai mare, cu reguli mai laxe.

Finalul se petrece într-o atmosferă mohorâtă, ploioasă, când Serafim și Petre își amintesc de biblicul Lazăr, care a fost înviat după moarte, și se întreabă de ce tocmai ei trei, cu numele respective, își juraseră, după gratii fiind, să fie alături până la moarte.

Gheorghe Andrei Neagu este un scriitor dotat, capabil să scrie piese de mare interes, care merită să apară la cele mai mari edituri naționale, iar faptul că opere ale sale au fost traduse în limbi de circulație universală și a obținut distincții la nivel mondial demonstrează valoarea sa indiscutabilă ca scriitor român.

(Gheorghe Andrei Neagu, *Tabăra damnaților*, Editura ATEC, Focșani, 2016)

Poezia cucereşte granițe

Gabriel DRAGNEA

De sute de ani poezia, literatura în general s-a dovedit a fi cel mai bun mijloc de comunicare a trăirilor și sentimentelor, alături de muzică și pictură. Poezia a unit oameni, a desființat bariere culturale, a eliminat prejudecăți și a reușit să deschidă noi porți de reflecție și înțelegere a identității social-culturale la nivel european și chiar mondial.

Din dorința de a cunoaște diversele forme ale poeziei, încărcătura simbolică din versurile poeților de pretutindeni, în anul 2000, în orașul italian Napoli a luat naștere festivalul internațional de poezie „Tra le parole e l'infinito". Ajuns la ediția cu numărul XVIII, „festivalul a fost mai mult un motiv pentru a răspunde noului interes pentru nevoile ascunse ale sferei emoționale și

sentimentale ale tinerilor cărora le place lectura și scrisul", după cum afirma Nicola Paone, organizatorul evenimentului cultural, care, într-un interviu acordat unei publicații culturale italiene considera că „aceste evenimente culturale, la fel ca multe altele au fost create pentru a revigora viața culturală, chiar și pe plan internațional. Chiar de la prima ediție, acest festival a avut parte de o participare națională remarcabilă. Aceasta a condus, an după an, la o prezență tot mai mare de scriitori și poeți de toate vârstele și de diverse naționalități".

Astfel că, la ediția acestui an au participat și poeții Alexandra Firiță (Bolintin Vale, locul 3), Gabriel Dragnea (București, locul 6), Alexandru Cazacu (București, locul 7) și Angi Melania Cristea (Craiova, locul 5), care au reușit – din aproape 650 de candidați – să se claseze în faza finală a concursului printre primii zece poeți, la secțiunea „Autori străini". Iată că, poezia și-a atins scopul ! A trecut granițe, s-a făcut auzită și a reușit să pătrundă – așa cum versul românesc o face mereu, prin sinceritate, prospețime și profunzime – în marea familie a poeziei de pretutindeni.

Așa cum spunea Nicola Paone, „acest festival își propune să evidențieze sentimentele existente în viața oamenilor, dar este și un apel la valorile morale ale societății contemporane. Numai o reflecție aprofundată va permite recuperarea valorilor cu care putem trăi o viață mai profundă. Doar așa vom putea, treptat, să simțim că altruismul și generozitatea față de ceilalți din jur sunt valori sublime în sine, indiferent de categoriile sau păturile sociale din care facem parte".

Până la momentul redactării acestui material, încă nu fuseseră anunțate data, locul și ora desfășurării galei de premiere și nici lista finală a clasamentului acestui festival-concurs de poezie.

ȘI... ȘI IARĂȘI... ȘI

Și-a fost și nouă sute șapte
Și-a trecut cumplita noapte...
Copiii morților au mers la școală
În Țara lui Păcală și Tândală !

Și s-au tocmit războaie infernale,
Un Secol de teroare și de jale...
Copiii morților din cazemate
Mureau pentru un crez de libertate !

Plăsmuiri cu roșii vise
Au fost drastic interzise.
Monarhia, farsă, poleială...
Comunismul, marea păcăleală !

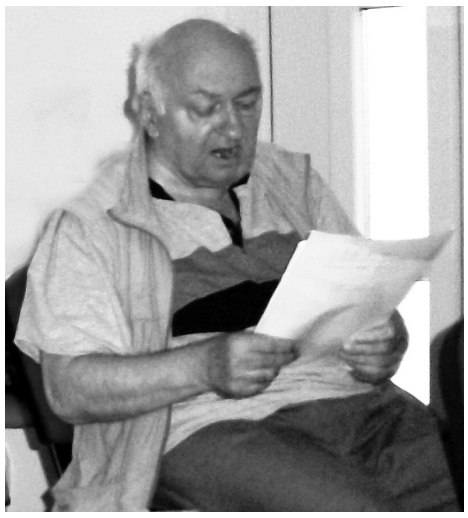
Și iat'acum democrația
Cum a-nstăpânit hoția
Și crima-i tot obișnuitul
Și munca-i pentru Stan Pățitul !

Cum vrea lumea a se drege,
Când nimic nu înțelege ?
Și trăiește ca în basme
Și are-n cap numai fantasme ?

PRINTRE ZEI

Iubito !
Eminescu, Labiș și Nichita
N-au trăit o "dolce vita"
Au fost chinuiți pe lume
Pentr'o moarte cu renume !

Eminescu prin spitale
Și-a sfârșit zilele sale.
Labiș într-un accident,
Nichita... un inocent
Cum l-au vrut femeile,
Scânteind ideile
Înger blond... Înger blond.
Cu iubiri pe Mapamond

Florin Dordache

Iubito !
Chiar de ești tu azalee,
Necredință și femeie,
Mai recită îndrăcită
Clipa lumii fericită !

Spune-o vorbă de Nichita
Cum simțirea răsucit-a…
Și de Labiș, de pădure
Și de sora lui ușure…

Pentr-o palmă de pământ…
I-a chinuit sfântul cuvânt !
Cum se face că toți trei
Sunt la Bellu printre zei ?

COMPARAȚIE

Porcul cât o fi de porc
Are și ceva noroc
Moare la tinerețe
Nu știe de bătrânețe
După ce-a mâncat destul
Guiță a porc sătul
Iară omul când se duce
De frică își face cruce
Unii mor grași de frumoși,
Alții slabi și păduchioși !

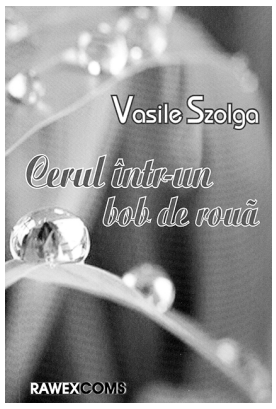
Non multa sed multum

Victoria Milescu

Cărțile pe care dl Vasile Szolga le-a scris până acum, fie pentru adulți, fie pentru copii, cuprind, în majoritate, povestiri scurte, concentrate, cu valoare etic-morală, în care o ființă obișnuită, un obiect banal ori o faptă comună capătă valori semnificative, devenind prilej de meditație asupra vieții, cu ale ei fațete comic-hilare, tragice ori paradoxale. În lumea grăbită de azi, textele de mici dimensiuni dar cu un miez de impact rapid par a fi ceea ce se așteaptă, iar autorul s-a oprit la acest tipar pentru a spune mult în cuvinte puține. Nu altfel e construită noua sa carte, *Cerul într-un bob de rouă* (Editura RawexComs, 2017), cu parfum de haiku și culoare de smarald, prin care lumea se vede puțin altfel, mai plină de mister, de provocări, chiar de poezie. În mai puțin de 100 de pagini, sunt zugrăvite succint, cu nerv și siguranță o mare varietate de medii sociale, de tipologii, de experiențe reale sau imaginare. Povestirile de aici ne captează atenția, curiozitatea prin acest puzzle de situații, eroi și idei, cărora le putem descoperi noi valențe umane și artistice. Vasile Szolga scrie cu plăcere, entuziasmându-se când observă neobișnuitul, nefirescul, extraordinarul acolo unde alții nu văd nimic. Narațiunea sa nu mizează pe efectul șocant, ci e ghidată cu finețe spre un echilibru estetic, cu un final deschis, de proză modernă, lăsându-i cititorului libertatea de fantazare, de rezolvare. Din fiecare povestire se poate extrage o concluzie, o morală, însă autorul nu face morală; aceasta e dincolo de text. Și tot dincolo de text e sugerată, pe linia maeștrilor de gen, o lume fantasmatică, a aparițiilor și disparițiilor spectrale, a translărilor și intersectărilor de planuri temporale, la granița dintre real și ireal, dintre palpabil și evanescent. Aspectul halucinatoriu al lucrurilor apare ca o constantă fascinantă căreia îi sunt dedicate cele mai multe povestiri, acestea fiind și cele mai reușite, canonic.

O atmosferă obișnuită, fără nimic suspect, suferă dintr-o dată o mutație în plan fantastic, cu personajele aferente, stranii. În textul „Autopsierul", un ins ciudat (cum altfel, la o așa meserie), care „se ocupa de morți cu plăcere" (ironia de rigoare pentru suportabilitate), părând că nu îmbătrânește, depășise demult vremea pensionării. Când se vede pensionat, părăsește morga abătut, după care dispare, descoperindu-se în locul unde a întârziat puțin, miraculos, o grămăjoară de cenușă (sugerându-se autocombustia). Alt personaj, Bătrânul, din proza cu același nume, este un ins straniu, care apare dintr-un timp trecut și dispare într-un prezent neverosimil. În „Fapt divers", un tânăr își întâlnește, nesperat, iubita din liceu, își vorbesc, se iubesc, dar a doua zi, el află din ziar că ea murise cu două zile înainte de întâlnirea lor, în urma unui accident. Tot o transgresie temporală de o mai puțin intensă frumusețe dureroasă o găsim în „Laura", unde o tânără cu acest nume, conversează și bea whisky cu eroul întâmplării, care nu-și ascunde perplexitatea când i se spune că în acel hotel nu a existat nimeni înregistrat sub acel nume. În „Minulescu", amprenta energetică a poetului apare în casa-muzeu, când se întâmplă să vină un vizitator singuratic, ce așteaptă parcă un semn de la spiritul locului. El se arată însă doar celor pregătiți

să sesizeze, să înregistreze valoarea acelui act suprarealist. Subiectele vin singure din contingent spre scriitorul care le prinde nuanța, vibrația, oferindu-le noi posibilități de percepție și interpretare. Există povestiri tragi-comice prin ipostazele unor personaje aflate pe diferite trepte ale scării sociale, dar cu metehne asemănătoare camuflate sub ipocrizie, false pudori etc. Autorul le studiază comportamentul, mimica, vorbirea, atras de un anume pitoresc al lor, fără a-i eticheta, dimpotrivă, îi abordează cu multă înțelegere umană: pe „Gunoierul" care colindă lumea, „Sile Eruditul" folosind cuvinte pompoase pe care nu le pricepe, „Ion cu capul variabil", victimă a glumelor colegilor de serviciu, indivizi ilustrând perfect binecunoscutul râsu'-plânsu'. Nu lipsesc săgețile spre lumea politică, cum nu e uitată nici lumea literară, cu falsitățile, cu hilarul orgoliilor ei („Lansare de carte", „Poetul și muza" , „Fac eu" etc.).

Multe texte s-au născut din experiența directă a autorului, aflat uneori în postura unui om uimit și buimăcit de evenimente al căror sens îi scapă, pe turnanta unui umor involuntar. Acest tip de situație apare în „La loviluție", unde spaima și pregătirile în fața unui atac al teroriștilor, în decembrie 89, devin comice privite din perspectiva de azi. „Priveam cercetător parcul de vis-á-vis de facultate unde, în spatele copacilor se puteau ascunde teroriștii. La un moment dat, dinspre parc se auzi un trosnet puternic. O creangă se rupse sub greutatea zăpezii. Ne-am aruncat la pământ, iar soldatul (care îi însoțea n.n.) trase o rafală spre copacul terorist. Am stat câteva minute lungiți în zăpada rece apoi, cu precauție, am continuat patrularea. La fiecare zgomot – și, în noaptea luminoasă, se auzeau destule zgomote – tresăream, iar soldatul era pregătit să ucidă orice terorist". Nu știm cât timp îi ia lui Vasile Szolga să scrie aceste mici bijuterii, poate le prelucrează îndelung, poate îi ies din prima, repede și bine, dar ele palpită de viață adevărată, de viața de lângă noi, problematizantă, provocatoare, dar în esență având un farmec unic.

Paulina Popa și Linda Bastide – Interferențe ideatice și poetice

Elisabeta Bogățan

În eleganta colecție Calliope a Editurii Emia cuprinzând volume bilingve de poezie cu doi autori, s-a lansat la Salonul Hunedorean al Cărții, Deva, octombrie 2016 cartea *Suflet de sticlă / Âme de verre*, de Paulina Popa și Linda Bastide, traducere Elisabeta Bogățan și Linda Bastide.

Metafora centrală a cărții, subliniată de titlu, „sufletul de sticlă", așează dintru început poezia în registrul meditației poetice și filozofice: fragilitatea omului în general și a sufletului/sinelui său în particular, transparența sufletului/sinelui, care nu poate ascunde propensiunile lui către teluric și celest, către depărtări sau profunda interiorizare, către tăcere sau cuvânt.

"Sufletul de sticlă", una din poeziile Paulinei Popa care dă și titlul volumului, decodifică accentul pus asupra sufletului ca fiind vorba în special de sufletul poetului și reafirmă linia poeziei ca revelație religioasă, specifică actualei perioade de creație a poetei: „Sufletul de sticlă // și ochiul de foc/ ale poetului / sunt cele de la Înger". Această revelație, simțită ca un miracol, este păstrată în tăcere și liniște: „în liniștea cât o minge de aur / din care nu mai iese niciun sunet". Dar omul-poet parcurge, întru accederea la revelație, mai multe straturi de timp: "de tânără pe cale cum treceam/ pe-aceeași poartă spre sinele de sticlă/ să nu se spargă mă opream la timp/ cuprinsă ca de-un braț/ de frică// mă desfăceam din mugure a floare/ din mine alte flori spre timpul meu/ cu morții mei ca într-o horă/ mereu mai strânsă-n jur/ mereu// acum prin câmpul ars de soare/ vin să se-adape ciutele în seri/ toți mugurii s-au afundat în glie/ iar fluturii stau arși sub arșița/ atâtor veri". Revelația se produce în momentul de dezechilibru, de bulversare a ordinii de reazem: „apoi/ se stârnește o furtună/ și nimic nu mai poate/ să le țină acolo...".

Somnul, prin liniștirea mișcărilor conștiinței, favorizează în viziunea poetei regresia în „sufletul de sticlă": „știai că nimic nu mai poate conta/ când venea somnul și lucrurile / se transferau în sufletul de sticlă" (*Atâtor veri*).

Iubirea este reafirmată și în acest volum ca o modalitate de cunoaștere, o cale de acces către divinitate: „de sticla dragostei prin care ai privit cerul" (*Ca un mire*).

Meditația asupra lumii devine implicit o meditație asupra trecerii timpului, poeta resimțind acel *fugit irreparabile tempus*, devenit dicton, ceea ce avea drept contrapondere *carpe diem*, cale însă tot mai greu de urmat: „uiți că ești femeie între două vârste/ uiți că părțile de vorbire/ pe zi ce trece/ câștigă în greutate/ / uiți că primăvara/ ca un mire/ trece pe deasupra/ cât mai pe/ deasupra". „Deasupra" unde "se desfac aripile timpului".

Și totuși, bucuria de a trăi este exprimată, dar e o trăire întru lumină și întru dăruire, ca o cale către divinitate: „A venit// spre bucuria tuturor/ lumina lunii să lumineze/ primăvara să-și desfășoare mantia verde/ vrabia să cânte între copilul de iarbă și Dumnezeu" și „ți-ai zis:/ –ramură să fiu/ spre bucuria tuturor/ lumina lunii.../ să luminez/ ramură cu muguri noi/ floare de ramură verde...". De asemenea, bucuria trăirii întru creație: „în interior clocotesc sevele/ mugurii frumuseții// imnurile creației așa ca în indiile sufletului".

Exprimându-și încrederea în perenitatea artei, poemul i se revelează autoarei drept o realitate mai adevărată decât realul tangibil: „la urma urmei cu asta rămânem: / literele cu buze frumoase/ cu brațe virile/ umbrele literelor / părți de vorbire can basme/ unelte din metale prețioase/ ametiste ale sângelui". Căci „Poemele/ Poemele// sunt sinele de sticlă" exclamă poeta. Ele reprezintă esența, ele dau transparența, ele arată fragilitatea trupului în raport cu ele. Ele dau frumusețea: poeta se dorește „primăvară de cuvinte".

Intertextualitatea natură – poem/ scriere se arată a fi o coordonată firească a poeziei Paulinei Popa: „praful iubirii să vină/ îmbrățișarea cuvintelor/ laptele dorului/ frunzele verzi/ ghioceii rugăciunii// of of ! la fântâna dorului/ de iarbă verde/ printre care fac dragoste/ părți de vorbire" (*Cântece de primăvară*). Sau: „Împărătesc// este veșmântul sinelui/ împărătesc sufletul de sticlă// stă în fața ferestrei/ acolo unde/ se întind părți de vorbire", ori: „râuri pornesc din alcătuiri lexicale" (*Ca un mire*).

Ambele reprezintă realitatea dinspre care se aspiră către divinitate: „din care privim/ cerul" și dinspre care poeta își încheie volumul într-o apoteoză a luminii divinității: „ierburi printre pietrele calde/ un covor de cuvinte în cărțile / încă nescrise/ / lumina/ Luminile Domnului/ atât cât vezi cu ochii/ lumină dincolo de unde vezi cu ochii/ lumină peste văile ce vuiesc a/ primăvară" (*Împărătesc*).

Dacă la Paulina Popa ciclul poetic se încheagă unitar în jurul metaforei centrale a sufletului/sinelui de sticlă, ca reflex al divinității într-o realitate duală, natură-poem, Linda Bastide își plimbă cititorul de-a lungul întregii sale creații, relevând liniile ei de continuitate, osatură a deschiderilor poetice succesive. Și dacă la Paulina Popa divinitatea își pogoară lumina salvatoare în creație, la Linda Bastide raportarea la natura divinizată sau simțită de esență divină primește accente luciferice: „Condu-mă spre lacul albastru,/ zeu al muntelui:/ eu am plecat singură și nu mă tem./ Vocea mea/ merge mai departe decât aripile iubirilor moarte./ Zeu al muntelui,/ sunt mai puternică decât tine./ Numai eu cunosc parola./ lupii tăi ți-o vor spune."

Bucuria de a trăi este frenetică: „Trompetele au explodat de bucurie". Regăsim aceeași raportare constantă la cer: "un fluture de foc s-a făcut nevăzut în cer,/ -du-te unde merg eu, Magnificule". Drumul către cer este un drum fără întoarcere: "Eu îmi voi regăsi sandalele și brățările/ la ușă,/ voi împinge luna albastră și voi ieși./ Această lună nu răsare de cât o dată/ și ușa se închide pentru totdeauna." El se dovedește o treaptă superioară a raportării la divinitate, față de acel suflet sfânt al naturii, personificat într-un „zeu al muntelui": „Când îmi voi fi găsit lacul albastru,/ când îmi voi fi reluat secretul,/ ce-mi va păsa de tine, zeu al muntelui." (*Avânt*)

Frenezia trăirii, în planul iubirii umane, nu uită raportarea la cer: „era atât de simplu liniștea secretelor nopții/ să-mi clădească plenitudinea pe suflarea ta, / când îmbrățișările noastre/ deznodau cerul în ochii tăi,/ atunci,/ atunci, noi legam timpul în largul dorinței." (*Vara*)

Această frenezie vitală își găsește expresia uneori într-o explozie expresionistă a culorilor: „Roșu: Ferrari-marlboro,/ Verde: Cernobâl-ecolo.// pe pereții orașului,/ s-au pierdut în aer/ culorile la Rimbaud./ Unde se duce orașul,/ Spleenul său și furiile sale, melos al paranoicilor ?/ galben: soarele aristocratic,/ Albastru: pleacă vapoarele." (*Culorile la Rimbaud*)

În *Pisicile din strada Sălciilor* regăsim energia culorilor, chiar dacă mai puțin frenetică: „Ochii lor cu paiete de aur privesc mâna,/ topaze-foc pe un soare oriental./ (...)/ Pisică roșcată, pisică neagră, pisică tricoloră sau chiar pisică albă,/ la picioarele scărilor... și Butte meditează,/ adăpată cu vin gri din via sa de-o zi."

Meditația asupra fragilității ființei umane și asupra relativității lucrurilor și întâmplărilor este accentuată în poemul *De-a lungul oglinzii*. Oglinda, ca simbol al imaginii reflectate, devine în același timp un simbol al perisabilității acestei reflecții: „incredibil/ cât / de fragil / e totul/ cum/ se sparg/ azi/ oglinzile/ din nimic/ la voia/ unui cuvânt/ a unui val/ a unei lacrimi/ a vântului". Motivul oglinzii, cu o lungă istorie, prin posibilitatea de a intra în apele ei sau de a trece de cealaltă parte a ei, plonjând în plin mister, accentuează ideea de relativitate a totului: „Tu,/ care/ treci/ în trompe-l-oeil/ de cealaltă față/ a oglinzii/ tu/ singură,/ tu descifrezi/ o călătorie/ o lume necunoscută". Volumul *De-a lungul oglinzii*, din care se reia acest poem, inaugurează în poezia Lindei Bastide ceea ce ea numește „poezia verticală" și pe care ea o explică astfel: poezia se naște din partea de pământ a ființei, din reazemul său de pământ, și urcă, filiformă, ca un strigăt sau ca un cântec, spre ceruri, de unde se reîntoarce asupra poetului, purtătoare de lumină și har. O poezie de o maximă precizie a cuvântului, care susține, de multe ori, singur, câte un rând din poem.

De-a lungul timpului, poezia cu care începe volumul următor, păstrează ideea de poezie verticală, ca dispunere a versurilor, dar acestea dobândesc mai multă substanță, poezia nu mai e filiformă. Poemul este o meditație asupra imensității timpului: „O sută, ca o sută de milioane de ani-lumină,/ și să se păstreze secretul limbajului pietrelor." De acum, poezia filiformă va fi principala formă de expresie poetică a Lindei Bastide.

Poet aparținând „scriitorilor păstrători de memorie", Linda Bastide rescrie în *Moulin Rouge*, extrasă din volumul *13 pași pe pavajele albastre din Montmartre* o filă din istoria agitată a cartierului Montmartre din Paris. „Terpsichore,/ fetele rebele/ te fură/ juponul tău de aur și de argint,/ strigătele tale de iubire și de violență,/ universul tău iluminat,/ e-o nebunie/ aici,/ este ușor/ să mergi să îmbrățișezi soarele...". Frenezia devine contagioasă, granița dintre real și ireal se volatilizează, tărâmul poeziei devine mirific. Dar, implicit, rescrierea unei file de istorie devine o meditație asupra trecerii timpului. Dar, în principal, drumurile poetei, drumurile cuvintelor ei, se așează, firesc, „pe drumurile cerului": „Copil cu corp de scântei,/ cuvintele care sunt pe drum, pe drumurile cerului,/ caută un azil în sufletul tău-lumină". Căci, de fapt, pentru om, pentru poet, totul este un drum; către lumină: „De mult timp merg,/ mă duc unde se duce norul, mă duc unde este soarele". Demersul poetic străbate straturile timpului, până dincolo de el. „Aud ecoul fragil care face eternitatea, / dorm în lumina ta, care ne-a făcut viața".

Și, așa cum la Paulina Popa poemul este salvator, realitatea lui concurând cu realitatea palpabilă, și la Linda Bastide poemul, cântecul se dovedește o rațiune de a trăi: „Verile mele albastre/ revin/ imobile/ pe banca/ unei gări uitate/ în care/ aleargă/ toate cuvintele/ unui poem pierdut/ pe pietrele/ drumurilor/ nopții/ în care/ nimic/ nici/ nimeni/ niciodată/ nu-mi va opri cântecul..." (*Trenurile copilăriei mele*).

Volumul *Suflet de sticlă / Âme de verre* revelează astfel poemul, cântecul, drept o cale de cunoaștere, ce duce de la frenezia trăirii către cer, către lumina divinității, care se pogoară apoi, precum în „poemul vertical", ca un har, prin care atât la Paulina Popa, cât și Linda Bastide versul dobândește putere evocatoare și limpezime.

Ilie I. Niculescu Dorobanțu, „boierul" de la Dârvari

Niculae STOICA

Cine a fost Ilie I. Niculescu Dorobanțu ? Nu de mult, în timpul unei ceremonii, curiozitatea m-a împins să citesc pisania de deasupra ușii de la intrarea în biserica Bolintinu Moșteni, aflată în centrul orașului Bolintin Vale. Cu această ocazie, am aflat că în anul 1909 a avut loc renovarea acestui lăcaș de cult și că, printre cei care au sprijinit material această activitate s-a aflat și ,,administrația județului Ilfov, fiind Prefect d-l I.I. NICOLESCU DOROBANȚU". Poate pentru unii acest nume nu reprezintă mare lucru, dar pentru mine el are o rezonanță și o prețuire aparte, deoarece familia Niculescu Dorobanțu este cea care în anul 1888 a construit prima școală în satul Dârvari, pe atunci în comuna Dârvari-Ciorogârla, județul Ilfov, satul meu natal.

Ilie I. Niculescu Dorobanțu (1873-1943) provenea dintr-o familie de boieri a cărei obârșie începe spre sfârșitul secolului al XVIII-lea, iar cognomenul ,,Dorobanțu" se trage de la calitatea pe care a avut-o întemeietorul acesteia, cea de „căpitan de dorobanți". Tatăl său, Ilie Niculescu Dorobanțu (1836-1909) a fost un om foarte bogat, posedând multe moșii, printre care amintesc: Tomșani Magula în județul Prahova, Adjud și Nămoloasa în județul Putna, Homocea Ploscuțeni în județul Tecuci, Cosoba Hristi și Dârvari-Cațichea din județul Ilfov, aceasta din urmă având o întindere de peste o mie de hectare, din care 250 cu pădure. După moartea acestuia, survenită în anul 1909, aceste moșii aveau să fie moștenite de fiul său, Ilie, viitorul om politic, cu excepția celei de la Adjud care avea să revină fiicei sale, Elena Emil Lahovary (n. Dorobanțu).

Cine din familia Niculescu Dorobanțu, când, de la cine și în ce împrejurări a dobândit moșia Dârvari-Cațichea ? Sunt întrebări asupra cărora încă nu ne putem pronunța, însă cert este un lucru, la 1866 boierul Ilie Niculescu își avea reședința în comuna Dârvari-Ciorogârla. Acest aspect rezultă dintr-un act de stare civilă întocmit la primăria Dârvari-Ciorogârla în ziua de 14 iunie 1866, din care redăm un fragment: ,,Anul una mie opt sute șaizeci și șase luna iunie, în paisprece, ora zece de dimineață. Înaintea Noastră, primarul comunei Ciorogârla Dârvari, ofițerul stării civile al acestei comuni, plasa Sabaru, județu Ilfov, s-a înfățișatu D-lui Ilie Niculescu, de ani treizeci, proprietaru moșii în această comună, care ne-a prezentatu un copilu de secsu femeiescu, născutu în ziua de unsprece iunie la cinci ore de dimineață, dintrânsul, declarantele și D-ei Alexandrina Niculescu [fostă Cereșeanu] de ani douăzeci și cinci, proprietară în această comună, soția sa și cărui copilu a declaratu că voește ai da prenumele de Elena, de religie ortodoxă [...]. Primar Dinu Banu." (BJAN Ilfov, Fond *Starea civilă, comuna Dârvari Ciorogârla, Registrul pentru nașteri din anul 1866*)

Am citat acest act deoarece el prezintă interes pentru istoria satului, fiind unul din puținele documente identificate până în prezent care ne oferă date exacte despre trecutul acestei familii în amintita localitate, care cândva a purtat numele de Dârvarii Niculescului. Pe de altă parte, actul ne dezvăluie numele primului primar al comunei Dârvari-Ciorogârla, înființată în urma promulgării Legii nr. 394/1865 pentru comunele urbane și rurale de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza, primar despre care, așa cum a reieșit și din alte documente de stare civilă, la acea dată avea vârsta de 52 de ani și locuia în cătunul Dârvari.

În satul Dârvari, boierul Ilie I. Niculescu Dorobanțu avea să-și construiască un frumos conac, a cărei curte se întindea pe mai bine de opt hectare, în incinta sa fiind realizate mai multe construcții administrative, plantații de viță de vie și pomi, seră pentru flori, precum și un iaz. Conacul a fost proiectat și realizat de vestitul arhitect Grigore Cerchez, clădirea principală prezentând frumoase elemente arhitecturale în stil neoromânesc (vezi foto). Același arhitect avea să proiecteze și impozanta casă a familiei I.I. Niculescu Dorobanțu din București, de pe str. G-l Gheorghe Manu, nr. 9, construită în stil Louis XII.

În anul 1904, bătrânul Ilie Niculescu Dorobanțu, avându-i alături pe preotul Gheorghe Angelescu din Ciorogârla și pe învățătorul Constantin Popescu din Dârvari, înființează Banca Populară ,,Dorobanțu", cu un capital de 40.000 lei, pusă în slujba cetățenilor comunei.

Conacul Ilie I. Niculescu Dorobanțu de la Dârvari

Pentru efectuarea studiilor superioare boierul Ilie Niculescu Dorobanțu și-a trimis fiul la Paris, unde a urmat cursurile Facultății de Drept și pe cele ale Școlii Superioare de Științe Politice. După terminarea lor, în anul 1900 se întoarce în țară și peste puțin timp se căsătorește cu Tatiana Brătianu (Tati), fiica marelui om politic liberal Ion C. Brătianu. În același an, este ales ca președinte al organizației PNL de Ilfov, funcție pe care o îndeplinește până în anul 1941. În anul 1919 este ales deputat, iar în anii 1927, 1931-1932 și 1933, este ales ca senator. De asemenea între anii 1907-1911, 1914-1918, 1921-1922 și 1924-1926, este numit prefect de Ilfov. (Vasile Grigorescu, *Studii bolintinene, locuri și fapte*, Editura RawexComs, București, 2009, p. 334)

Din căsătoria cu Tatiana Brătianu, în anul 1901 se naște un fiu cu numele de Ion, care din păcate avea să moară în 1922, cei doi soți nemaiavând alți copii. Din această cauză, după deces, averea avea să-i fie moștenită de fiicele fratelui său, Constantin Niculescu Dorobanțu (1859-1910), respectiv Smaranda, căsătorită cu inginerul Ștefan Miclescu și fiul lor, Ion (n. 1914), împreună cu sora sa Maria-Luiza, căsătorită cu Grigore Duca, fratele lui I.G. Duca. Pe aceștia îi întâlnim ca semnatari ai mai multor acte de vânzare-cumpărare a unor parcele din pădurea Dârvari-Dorobanțu. Din actele de vânzare cumpărare înregistrate la Tribunalul Ilfov, aflăm că în anul 1946, cele două moștenitoare au vândut lui Cristache Bujoreanu masa lemnoasă din pădurea Dârvari-Cațichea, iar terenul cu cioata și lăstărișul mai multor cetățeni din comunele Dârvari și Ciorogârla.

Despre Ilie I. Niculescu Dorobanțu nu se poate vorbi decât la superlativ. El este ctitorul sau sprijinitorul realizării multor edificii în folosul obștei satului Dârvari și nu numai. În anul 1908 a pus la dispoziție terenul necesar (9800 m.p.) și a susținut material și financiar construirea celei de a doua școli din sat (demolată prin anul 2013), în locul celei ctitorită de tatăl său în urmă cu două zeci de ani, devenită între timp neîncăpătoare. În același timp, el este cel care a ajutat la reclădirea bisericii satului (1908), cu hramul Adormirea Maicii Domnului, construcție ce există și astăzi, fiind declarată monument istoric. De asemenea, a donat terenul necesar (599 m.p.) și a contribuit la construirea în anul 1914 a primei clădiri cu rol de primărie în comuna Dârvari-Ciorogârla (clădire ce a fost demolată în luna mai 2017 !), dar și la ridicarea Monumentului pentru cinstirea memoriei ostașilor căzuți în Primul Război Mondial și pe a cărei placă comemorativă citim: *Ridicat acest monument din inițiativa și stăruința D-lui C. Popescu fost învățător și primar cu ajutorul bănesc al D-lui I.I. Niculescu Dorobanțu și obștea sătenilor din această comună.*

Despre cel care a avut inițiativa ridicării Monumentului, Constantin Popescu, știm că a fost căsătorit cu Vasilica, ambii fiind originari din Bolintinul din Vale. În perioada 1902-1922 a îndeplinit funcția de învățător la școala din satul Dârvari, iar între anii 1926-1928 a fost ales primar al comunei Dârvari-Ciorogârla, ulterior, boierul Ilie I. Niculescu Dorobanțu numindu-l administrator al moșiei sale și președinte al Băncii Populare ,,Dorobanțu" pe care am amintit-o mai sus.

Referitor la proprietățile funciare ce au aparținut lui Ilie I. Niculescu Dorobanțu, se cunoaște că în urma acțiunii de împroprietărire a țăranilor demarată de guvern în anul 1921, suprafața întinselor sale moșii avea să fie redusă drastic. Astfel, dintr-un document cu nr. 6573/18 iunie 1928, emis de Consilieratul agricol al județului Ilfov și adresat Casei centrale a împroprietăririi, Direcția creditului ipotecar, aflăm faptul că la data exproprierii, în anul 1922, se hotărâse că ,,Ilie I. Niculescu Dorobanțu are dreptul la o cotă de 500 hectare teren cultivabil care i se va lăsa, după alegerea următoarelor moșii: 200 ha cultivabile și 29 ha islaz în moșia Dârvari-Cațichea; 191 ha cultivabile, moșia Cosoba Ilfov; 109 ha și 10 islaz moșia Tomșani Prahova. Declară expropriat tot terenul cultivabil ce depășește peste cotele de mai sus în afară de terenul neexpropriabil". (BJAN Ilfov, Fond *Prefectura Județului Ilfov*, nr. 96/1922)

Anterior, în anul 1908, Ilie I. Niculescu Dorobanțu vânduse obștei satului Dârvari suprafața de 75 ha, cu destinația de islaz.

La reforma agrară din anul 1945, potrivit legii, moștenitorilor acestei moșii li se va lăsa suprafața de 50 ha, inclusiv suprafața curții conacului. Până în anul 1989 și puțin după aceea, când s-a trecut la reconstituirea dreptului de proprietate, în cadrul conacului de la Dârvari a funcționat o secție a Institutului Național de Cercetare Cantacuzino din București. Ulterior, după retrocedarea proprietăților, conacul împreună cu terenurile aferente au fost revendicate și preluate de Ion Emil Constantin Miclescu și soția sa Monica Miclescu, care le-au înstrăinat prin vânzare.

Fotografia de pe prima pagină îi înfățișează pe Ilie I. Niculescu Dorobanțu și soția sa, Tatiana, la Veneția în anul 1927. (Colecția Bibliotecii Academiei Române. Cabinetul de Stampe)

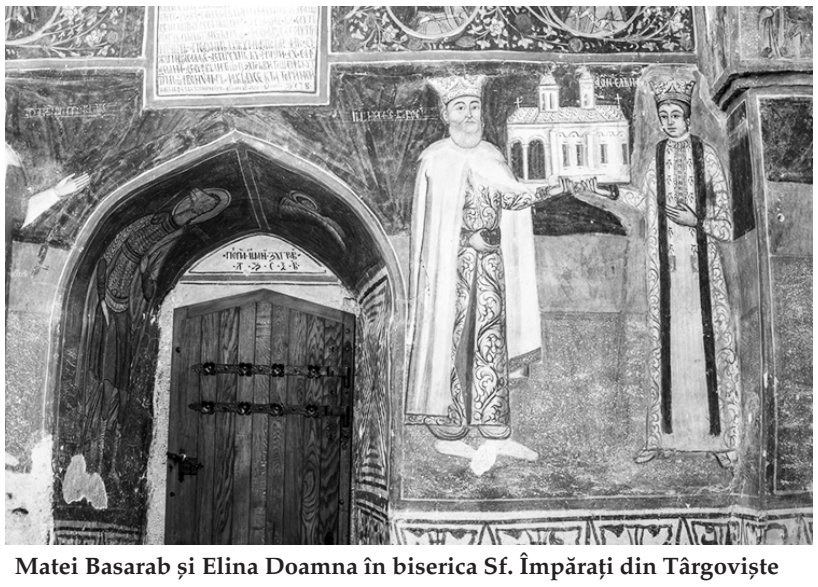

Tableta de Cultură. Oameni de seamă giurgiuveni

Într-o localitate giurgiuveană s-a născut „cea mai deșteaptă" soție de domnitor

Emil Talianu

În comuna Herești, din județul Giurgiu, s-a născut în anul 1598 Elina Năsturel-Herescu, fiica lui Radu Năsturel și a Calei Calomfirescu. A mai avut doi frați, Udriște, cu doi ani mai mic, consemnat de istoria literaturii române și Cazan, despre care informațiile sunt destul de sărace. Elina, asemenea fratelui său Udriște, a avut o creștere îngrijită privind instrucția și educația. Cunoștea destul de bine limbile greacă și slavonă. Încă din copilărie a fost pasionată de literatură, istorie și artă, fiind și o culegătoare de datini și obiceiuri strămoșești. La numai 14 ani, Elina se căsătorește cu aga Matei din Brâncoveni, cel care va deveni domnul Țării Românești, Matei Basarab. Sub influența soției sale, mult iubitoare de credință strămoșească și artă, a ridicat 46 de lăcașuri de cult, printre care mânăstirile Arnota, Căldărușani, Sadova, Măxineni, Cornățel, casa tipografiei din curtea Episcopiei Râmnicului, precum și o serie de biserici: Sărindar din București, Sfântul Dumitru din Craiova, Sfinții Împărați și Sfântul Nicolae-Andronești din Târgoviște, Sf. Apostoli din Ploiești, Sf. Gheorghe din Pitești. Plină de evlavie față de sfintele lăcașuri, Doamna Elina va ajuta la ridicarea bisericii din localitatea natală, Herești, unul din cel mai alese monumente din județul Giurgiu.

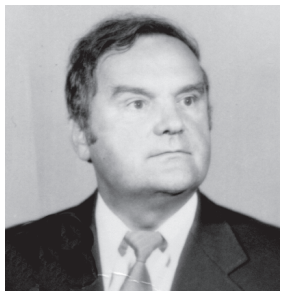

Matei Basarab și Elina Doamna în biserica Sf. Împărați din Târgoviște

Doamna Elina, alături de fratele ei, Udriște Năsturel, s-a implicat în introducerea, pentru prima dată, a tiparului de carte în Țara Românească, înființând trei tipografii, la mânăstirile Govora, Câmpulung și Dealu. Cei doi frați au colaborat la traducerea cărții *Imitatio Christie* (*Urmarea lui Hristos*) din latină în slavonă, tipărită la 15 aprilie 1647, căreia îi scrie prefața, semnându-se cu următoarea titulatură: *Doamnei Elena, stăpâna Ungrovlahiei, soția prealuminatului domn și voievod Io Matei Basarab.* În cetatea de scaun Târgoviște, din porunca și cheltuiala Doamnei Elena, a apărut în 1649 *Penticostarul slavon* care are reprodusă *Stema Elinei, Doamna lui Matei Voievod.*

„Patroana literaturii românești", cum a numit-o marele Nicolae Iorga pe Elina Basarab, a murit de inimă în anul 1653 și a fost înmormântată lângă fiul ei, Mateiaș, mort prematur, în Biserica Domnească de la Târgoviște. Matei Basarab a cerut ca pe piatra funerară să se amintească lunga conviețuire avută împreună și a cerut să i se graveze că „au trăit împreună de două ori douăzeci de ani". Un an mai târziu a murit și domnitorul Matei Basarab, fiind înmormântat lângă soție. Mormintele domnești au fost pângărite de turci când au atacat Țara Românească la scurt timp după moartea domnitorului, iar trupurile celor doi au fost strămutate, în 1655, la mânăstirea Arnota.

Sentințe morale, cuvinte și expresii celebre în fața morții

Constantin Bărbuță

Motto: *Ce roman a fost viața mea*. (Napoleon)

Bibliofil redutabil și amabil, redactorul șef mi-a împrumutat recent o carte, interesantă prin tematică și documentată, a cărei lectură, instantanee, a reprezentat impulsul unei mai vechi dorințe, readucerea în memorie a unora dintre comportamentele umane pe care istoria le-a identificat și definit ca celebre, inclusiv prin ultimele cuvinte, ale unor personalități înainte de a-și încheia socotelile cu viața (*De la Bellu la Montparnasse. Români celebri în fața morții*, București, 2008) În lucrarea sa autorul, tânăr istoric, în prezent muzeograf, face o expunere alfabetică, fără pretenții exhaustive, descriind sintetic și cu rigoare împrejurările istorice și personale care au marcat ultimele clipe de viață ale circa 275 personalități și personaje istorice, mai mult sau mai puțin celebre, voievozi, domnitori, șefi de stat, guvern, culte, savanți, artiști, muzicieni s.a., cititorii interesați, iubitorii și slujitorii Clio îndeosebi, având la îndemână și câteva anexe, unele, după știința noastră, inedite. În evul mediu, cea mai mare parte a voievozilor și domnitorilor cad victime ale luptelor pentru tron, omoruri, otrăviri, adesea între rude, alții decapitați de otomani, mulți au murit la Istambul sau pe alte meleaguri în urma unor suplicii inimaginabile. Jertfa supremă, în numele credinței strămoșești a lui Constantin Brâncoveanu, voievod iubitor de țară, ctitor și bun crestin, rămâne nepieritoare prin demnitatea și curajul dovedite în fața morții, ultimele sale cuvinte amintind de cele rostite odinioară de Isus în momentul tragic al răstignirii: „Fiii mei, toate avuțiile și tot ce am avut, am pierdut. Să nu ne pierdem sufletele și să ne spălăm păcatele cu sângele nostru."

În vârstă de 76 de ani, după o domnie lungă și glorioasă, primul împărat roman, Octavianus Augustus, simțind că viața sa zbuciumată este aproape de finalul implacabil, s-a adresat, calm, credincioasei sale soții, Livia și celor apropiați cu trei cuvinte care aveau să facă istorie – *acta est fabula* – rolul meu pe scena vieții s-a sfârșit, dacă a fost bine jucat, bucurați-vă și aplaudați !

Cu mai bine de jumătate de secol în urmă, binefăcătorul său Iulius Cezar, renumit între altele, prin maxime și aforisme intrate în tezaurul gândirii universale (*alea jacta est*, *veni vidi vici* etc.), sfârșise în mod tragic, asasinat pe scările senatului, între conjurați fiind și Brutus care îi datora totul, acum trădător, uluirea și durerea fără margini fiind exprimata în cuvintele *Et tu, Brute ?*. Peste doi ani conspiratorii au fost învinși, iar Brutus a ținut să rămână în istorie printr-o ultimă expresie, citată de autorii antici și devenită celebră: „Virtute nu ești decât un nume", apoi și-a împlântat sabia în piept.

În istoria medievală și modernă, imaginea a numeroase personalități istorice s-a prefigurat și consolidat sub imperiul faptului istoric, al împrejurărilor, cât și prin cuvinte și expresii celebre, relatate ca atare în literatura epocii, conservate prin monumente și epitafuri. *O, sancta simplicitas*, au fost cele din urmă cuvinte ale lui Jan Huss, reformator ceh, la vederea unei femei simple întețind focul pentru ca el să ardă ca pedeapsă pentru erezie, în timp ce regele Richard al III-lea ar fi rămas în istorie mai mult cu bănuiala teribilă de a fi făcut să dispară cei doi prinți, nepoți, pe care îi luase sub protecție, dacă, în fața pericolului de a-și pierde tronul și viața, marele Shakespeare nu l-ar fi făcut celebru atribuindu-i cuvintele *Un cal, regatul meu pentru un cal*, în bătălia de la Bosworts(1485).

Personalitate istorică incomparabilă prin tragismul întregii sale vieți, Maria Stuart a transmis posterității imaginea unică a reginei care-și înfruntă destinul cu demnitate și liniște, ultimele cuvinte adresate în fața celor care o umiliseră în ultimii douăzeci de ani fiind mai mult decât elocvente, deși puțin cunoscute: *sfârșitul meu înseamnă izbăvire și început*, prefigurând, parcă ,destinul lui Carol I, care peste câteva decenii, în context asemănător, își va lua adio de la viață printr-un singur cuvânt: *Remember* !

Pe patul de moarte, văzând apropiații și slujitorii în lacrimi, Ludovic al XIV-lea, regele Soare, a avut puterea să-i întrebe, cu seninătate și maliție, dacă nu cumva l-au socotit supraom: *Ce, credeați că sunt nemuritor ?*, în timp ce Goethe, cel mai mare poet german, aflat pe același prag un secol și ceva mai târziu, își va exprima ultima dorință, model de concizie și confuzie totodată: *Licht, mehr licht !* (*Lumină, mai multă lumină !*).

Concepțiile despre finitudine în epoca modernă au evoluat, personalitățile istorice manifestând o grijă aparte vizavi de imaginea pe care o vor lăsa posterității, iar în cazul celor românești, cartea citată la începutul acestor consemnări oferă exemple mai puțin cunoscute, unele impresionante, altele emoționante.

Poeta Veronica Micle și-a transmis în versuri ultima dorință, ce avea să se împlinească, dramatic, prin propria voință: „Mi-e dor de un lung repaus, să dorm. Să dorm pe veci !"

„O căruță oarecare și un preot e destul !", a fost cea din urmă dorință a lui Nicolae Grigorescu. Bogdan Petriceicu Hasdeu nu și-a făcut „nicio grijă de moarte, niciun regret nimic, nimic !", spre deosebire de savantul Gheorghe Marinescu, preocupat până în ultima clipă să semneze condica deoarece „Nu vreau să se spună după moartea mea că, măcar o singură zi n-am fost prezent la datorie."

În secolul XX, doi șefi de stat români, Ion Antonescu și Nicolae Ceaușescu, au murit împușcați, intrând in istorie fiecare cu personalitatea și celebritatea lui, inclusiv prin modul cum s-au comportat în fata morții. Primul, fibră de militar, a ținut să dea ultimele sale „ordine": „Nicio lacrimă", către mama și soția sa, apoi către soldații plutonului de execuție: „Ochiți cum trebuie ! Trăiască România ! Foc !" Al doilea, spun martorii, strigând „Moarte trădătorilor ! Trăiască România socialistă, liberă și independentă" și cântând un cunoscut imn revoluționar.

Premeditate sau spontane, lansând avertismente, sentințe, adevăruri sau învățăminte, ultimele cuvinte rostite la apusul vieții de personalități ale istoriei generează reflexii, păstrând vie imaginea autorilor în memoria posterității.

„Pe Argeș în jos / pe un mal frumos" – *Tradiție și spiritualitate românească*

6 iunie 2017. Cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Dr. Ambrozie, la Centrul cultural-pastoral *„Gavril Drugănescu"* a avut loc Festivalul-concurs „Pe Argeș în jos / Pe un mal frumos", *Tradiție și spiritualitate românească,* organizat de *Școala Gimnazială nr. 3 Palanca,* în colaborare cu *Inspectoratul Școlar Județean Giurgiu, Casa Corpului Didactic Giurgiu, Protoieria Bolintin, Centrul de Conservare a Culturii Tradiționale Giurgiu, Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu, revista Sud, Primăria comunei Florești-Stoenesti* și *Asociația Socio-Culturală Florești.* Evenimentul a fost inclus în cadrul Proiectului regional „Pe Argeș în jos / Pe un mal frumos...", aprobat în CAERI 2017 și s-a putut desfășura cu sprijinul domnului prof. Constantin Drăgușinoiu, directorul Școlii Gimnaziale nr. 3 Palanca și prin implicarea doamnei prof. Gianina Mehedințu, manager de proiect, dar și a celorlalți colaboratori.

Participanți: *Colegiul Tehnic Forestier Câmpina (Prahova), Colegiul Național „Mircea cel Bătrân" Râmnicu Vâlcea (Vâlcea), Liceul Tehnologic „D. Bolintineanu" Bolintin Vale (Giurgiu), Liceul Teoretic „Nicolae Cartojan" (Giurgiu), Liceul Teoretic „Tudor Vianu" (Giurgiu), Școala Gimnazială „Prof. univ. dr. Ion Stoia" (Argeș), Școala Gimnazială „Pictor Nicolae Grigorescu" Titu (Dâmbovița), Școala Gimnazială Cornetu (Ilfov), Școala Gimnazială „Alexandru Odobescu" Urziceni (Ialomița), Școala Gimnazială Tănăsoaia (Vrancea), Școala Gimnazială Cartojani (Giurgiu), Școala Gimnazială nr. 1 Poenari (Giurgiu), Școala Gimnazială nr. 1 „Nicolae Lahovary" Trestieni (Giurgiu), Școala Gimnazială nr. 1 Florești (Giurgiu), Școala Gimnazială nr. 1 Pantelimon (Ilfov), Școala Gimnazială nr. 1 Găiseni (Giurgiu), Școala Gimnazială nr. 1 Cosoba (Giurgiu), Școala Gimnazială Ogrezeni (Giurgiu) și Școala Gimnazială nr. 3 Palanca (Giurgiu).*

Repertoriul prezentat în concurs a fost apreciat în funcție de autenticitate, de valoarea artistică și de diversitatea ritmică și melodică. Concurenții au purtat costume tradiționale din zona pe care o reprezentau. Au participat soliști vocali de la școlile Cornetu, Ogrezeni (Bălășoeni), Cartojani, Florești, Palanca, dar și ansambluri de dansuri populare de la Ogrezeni, Cartojani, Trestieni, Poenari, Stoenești, Palanca, Titu.

Elevii de la Școala Palanca au prezentat *Obiceiul de Florii*, iar elevii de la Stoenești un fragment din nunta tradițională din Muntenia. În cadrul secțiunii *Meșteșuguri și artă populară*, au fost expuse iile creatoarei Mariana Neagu din Florești, precum și obiectele realizate de elevii de la Școala Pantelimon. Expoziția cu lucrări plastice ale elevilor a fost amenajată în foișorul castelului Drugănescu. La încheierea manifestărilor, fiecărui concurent i s-a conferit câte o diplomă de participare și o medalie cu sigla festivalului.

La eveniment au luat parte, alături de cei peste 300 de tineri și numeroasele cadre didactice, d-na Constanța Filip, inspector școlar ISJ Giurgiu, părintele Stuparu Emanuel Ioan, protoiereu al Protopopiatului Bolintin, preacuvioasa maică stareță Filofteia Plăcintar, părintele arhidiacon Alexandru-Mirel Lăudat, domnul prof. Nițescu Marius Lili, primarul comunei Florești Stoenești, reporterul Ciprian Necșutu și dl Ștefan Crudu, secretar general de redacție din partea revistei *Sud*, ca și alte oficialități locale.

În continuare, a avut loc sesiunea de comunicări științifice având ca teme „Tradiții și obiceiuri laice și religioase din Lunca Argeșului" și „Modele de proiecte educaționale și activități extrașcolare având ca scop păstrarea și valorificarea culturii și spiritualității românești".

Prin derularea acestui proiect elevii vor învăța să prețuiască și să respecte obiceiurile și tradițiile în care s-au născut, să iubească meleagurile natale și portul românesc. De aceea, ne dorim să le sădim în suflet aceste elemente definitorii ale identității neamului românesc, ale moralei creștin-ortodoxe, pentru a înțelege imensitatea tezaurului nostru folcloric în care arta populară este o minunată oglindă în care se reflectă cu cea mai mare intensitate frumusețea României, istoria și mai ales sufletul neamului nostru.

Dor de Eminescu, când teii dau în floare

15 iunie 2017. Se împlinesc 128 de ani de la trecerea la cele veșnice a poetului Mihai Eminescu. Pe „Aleea Scriitorilor" din

Cimitirul Bellu din București, unde se află mormântul său, a fost oficiată o slujbă de pomenire. La mormântul „Luceafărului poeziei românești" au fost prezenți mai mulți tineri de laȘcoala Gimnazială Nr. 3 Palanca, jud. Giurgiu, însoțiți de doamna profesoară Gianina Mehedințu. Ei s-au alăturat zecilor de oameni care au aprins lumânărișii au așezat câte o floare în semn de recunoștință pentru poetul național.

Dimineața, înainte de a ajunge la mormântul poetului, elevii au participat la o slujbă de pomenire oficiată în biserica mănăstirii „Izvorul Tămăduirii", aflată în proximitatea Centrului cultural-pastoral „Gavril Drugănescu" al Protopopiatului Bolintin. La mormântul poetului a urmat un frumos și emoționant program artistic, pe versuri eminesciene, realizat de elevii giurgiuveni. Au fost alături de ei actrița Doina Ghițescu, generalul S. Chelaru, cantautorul Nicu Șandru, scriitori, militari...

Omagiu lui Caragiale...

În urmă cu mai bine de un secol se stingea din viață la Berlin cel care avea să fie socotit drept cel mai mare dramaturg român. În Ploieștiul copilăriei și adolescenței sale, în orașul pe care Caragiale și l-a adjudecat pe deplin, omagiul e mai mult decât firesc, e un semn de profundă prețuire.

Muzeul „Ion Luca Caragiale", secție a Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova, spațiu ce păstrează valoroase mărturii ale vremelnicei existențe lumești a marelui dramaturg și a nemuritoarei sale universalități, a marcat joi, 22 iunie 2017, la ora 10.00, la sediul său din Ploiești, str. Kutuzov, nr. 1, împlinirea a 105 ani de la moartea scriitorului.

Evenimentul omagial a debutat cu parada îndrăgitelor personaje caragialiene, întruchipate de elevii Școlii Gimnaziale din Berceni (Prahova), ai Școlii Gimnaziale „Nicolae Lahovary" din Trestieni (Giurgiu; coordonator prof. Marina Saizu), Școlii Gimnaziale nr. 3 Palanca (coordonator prof. Gianina Mehedințu) și ai Școlii Gimnaziale nr. 188 din București.

Îmbrăcați în costume de epocă, tinerii artiști au pornit de la sediul Muzeului „Ion Luca Caragiale" către bustul scriitorului din apropierea Muzeului Ceasului „Nicolae Simache", unde personajele au prins viață. Spectacolul a fost urmat de recitalul ansamblului vocal „Floricica" al „Zonta Club Ploiești" și de depuneri de flori la busturile scriitorului din curtea muzeului și din vecinătatea Muzeului Ceasului.

A consemnat prof. Gianina Mehedințu

Clubul de istorie

Ciprian NECȘUȚU

Ediția „de vară” a Clubului de Istorie s-a desfășurat chiar la mijlocul lui Cuptor, pe 15 iulie, însă nu pe niște călduri așa cum ar fi fost de așteptat. Principalul eveniment, pe care îl consemnăm cu bucurie, este inaugurarea noului sediu al Clubului, pus cu generozitate la dispoziția iubitorilor de istorie de dl Marian Grigore.

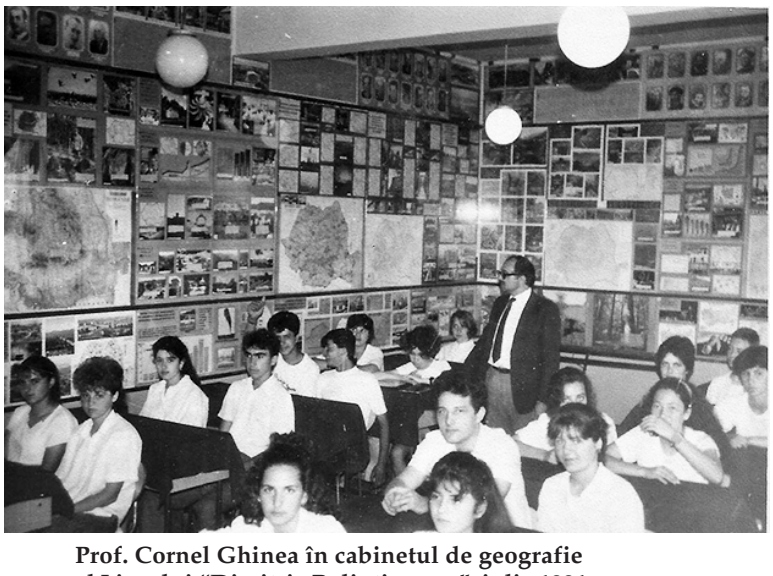

Cum aceasta s-a conjugat cu pensionarea unui remarcabil dascăl, dl Corneliu State, profesor de istorie și geografie, colaborator al revistei noastre, membru al Asociației Bolintineanu și al Clubului, cele două evenimente au fost celebrate cum se cuvine. Mai mult, noul sediu s-a bucurat de un dar cu totul deosebit din partea d-lui Valerian Crețu-Taulescu, constând din două desene în peniță semnate de cunoscuta graficiană, pictoriță și scriitoare Tia Peltz.

Altfel, o ediție bogată, pusă sub semnul cifrei 7, tema principală a prezentei ședințe. Ca de obicei, pentru acomodarea participanților, s-au prezentat ultimele achiziții în materie de informații, documente și fotografii privitoare la spațiul bolintinean, moment în care a fost evocat regretatul profesor Cornel Ghinea. Au urmat, după o prezentare susținută de prof. Constantin Bărbuță, discuții despre recenta lansare a volumului monografic *Bolintin – cartea orașului*, realizare de excepție a Asociației pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu cu sprijinul financiar al Primăriei și Consiliului Local Bolintin Vale. Pe lângă binemeritate elogii, participanții au remarcat, ba chiar criticat, uneori virulent, slaba implicare, nepăsarea și lipsa de vocație profesională a profesorilor bolintineni,

Restaurantul din Hobaia în perioada interbelică (foto Pr. V. Dumitrescu)

Prof. Cornel Ghinea în cabinetul de geografie al Liceului “Dimitrie Bolintineanu”, iulie 1991

mai cu seamă ai celor de istorie și geografie, care nu au „catadicsit” să „onoreze” cu prezența dumnealor un eveniment atât de important precum lansarea unei cărți dedicate orașului în care trăiesc și muncesc. Dacă punem în balanță participarea unor profesori din alte localități, rușinea ar trebui să fie cu atât mai mare. Starea actuală a sistemului de învățământ românesc se datorează, în mare măsură și acestui tip de profesori, acestui gen de atitudine „profesională”, ce ar trebui urgent sancționat de autoritățile competente.

După acest moment mai „fierbinte” a căzut în sarcina creațiilor lirice să destindă atmosfera. Au recitat Florin Iordache și Constantina Chiva și a citit un fragment de proză Alexandra Man. Apoi, proaspătul profesor pensionar Corneliu State a prezentat o serie de documente referitoare la zona noastră, în legătură cu răscoala din 1907 și războiul de independență. Momentul a fost întregit de intervenția d-lui Ștefan Crudu, care a venit cu noi informații privitoare la eroul de la Plevna, Nicolae Valter Mărăcineanu. Și dl Vasile Grigore a venit cu un material legat de anul 1907, scoțând în evidență aspecte privitoare la unele din caracteristicile mai speciale ale răscoalei.

D-na Mioara Mănescu și pr. Vasile Dumitrescu au susținut interesante expuneri despre semnificația cifrei 7 în textele creștine și, mai cu seamă în Biblie.

Următorii vorbitori – Gianina Mehedințu și Niculae Stoica – au reliefat eroismul soldaților, ca și soarta dramatică a unora dintre ei, trecându-se de la nume precum Pamfil Șeicaru până la umili țărani plecați de la coarnele plugului și duși în cele patru zări, din câmpiile glodoase ale Bulgariei până în stepele rusești, de la curbura Carpaților până la Budapesta și Viena. Jertfele și suferințele lor nu ar trebui să le uităm nicicând, iar educatorii, de la Bolintin și aiurea, sunt obligați prin statutul ce și l-au asumat să le amintească perpetuu noilor generații.

Pe lângă momentele prezentate, au avut loc multe discuții și intervenții, care au întregit o ediție reușită a Clubului de Istorie. Au participat: Marian Grigore, Mioara Mănescu, Constantin Bărbuță, Niculae Stoica, Florin Iordache, Valerian Crețu-Taulescu, Constantina Chiva, Ștefan Crudu, Alexandra Man, Ani Cârciumaru, Adriana Păduraru, Raul Cârciumaru, Ciprian Necșuțu, Traian Ciubuc, Corneliu State, Bianca Toth, pr. Vasile Dumitrescu, Patricia Dorobanțu, Silviu Crudu, Oana Dobrin, Mirela Dorobanțu, Sebastian Pop, Marius Bogdan Dan, Robert Cina, Gianina Mehedințu, Geanina Mocanu, Georgeta Ghiță, Constanța Crudu și Vasile Grigore.

Următoarea ediție a Clubului de Istorie, la care vă invităm să participați, va avea loc pe 16 septembrie 2017, într-o locație deosebită și surprinzătoare. Urmăriți-ne, vă vom ține la curent.

Mersul târgului

Ștefan CRUDU

19.03.2017: *Monumente funerare pe alese, să se bucure cei morți*

Păi, dacă-i târg, se vinde cam tot ce are omul nevoie, nu numai produse agricole de la sursă. Iată ce mai vedem noi de azi începând. Într-o poziție strategică, vizavi de intrarea principală, o camionetă cu număr de Dolj aștepta clienți pentru marfa expusă pe platformă, respectiv monumente funerare. Să fi știut/aflat că în această iarnă au murit cam mulți bolintineni ? Oricum, oferta lor este de nerefuzat: modele noi, inspirate din Veneția de la San Michele din marmură de calitate. Închei contractul, dai arvună și într-o săptămână ai gata „monomentul”. Și în plus, ca bonus, livrare gratuită la domiciliu (cel de veci, desigur !). O afacere prosperă, mai ales că tot omul prevăzător își pregătește din vreme „catul”. Ca și cea de pompe funebre aflate în expansiune și la mare concurență (deja două). Deh, singurele servicii la care beneficiarii nu fac reclamații și nu returnează marfa. Bolintinenii, ambițioși, strâng bani și-și construiesc „căsoaie” care mai de care mai impunătoare, mai înalte decât ale vecinilor lor. Mai ieri, o babă căreia-i ploua în gură vorba, pungită și cu fața brăzdată de o lungă văduvie (de peste 50 ani, că o știu bine) se confesa cu voce tare unei vecine de mormânt (tot surdă, că altfel nu auzeam eu de unde eram) pe când dădea cu sapa că „mi-am luat loc de veci ca să nu stau și pe lumea ailaltă cu soacră-mea, că am trăit rău cu ea !”. Cele ce vă spusei aici sunt văzute și auzite de mine. Povestire, cu alt prilej. Săracă, săracă, dar strânge bani în bancă pentru loc de veci și cruce de “marmoră”.

26.03.2017: *Curat buimăceală cu ora de vară !*

Cei care și așa se sculau devreme, acum au dormit cu și mai mare grijă, pierzând și mai mult din orele de somn și ajungând buimaci în târg. Vânzătorii, căci despre ei este vorba, se grăbesc să ocupe locurile și să intre cu mașinile în spatele tarabelor. Un fel de cursă ca în Vestul sălbatic, unii venind din depărtări, ca să ajungă înainte de ora 6:00, să-și așeze marfa, să bea o cafea. Vara, când e cald, grădinarii vin chiar de cu seara și dorm pe sponci în mașini. Nici noi, cumpărătorii, care venim la ore mai târzii, nu am fost mai breji. Șocul schimbării orei de vară, a trezirii cu o oră mai devreme (somn mai scurt) ne-a făcut să mergem, derutați, ca dormind în picioare. Noroc că era marfă destulă, diversă și la prețuri convenabile. Iar bani erau, că s-au luat pensiile. Mulți cartofi de sămânță (0,7-1 lei/kg) rămași după plantare în câmp de specialiștii din Poiana, Brezoaia sau Lungulețu. Încolțiți, unii tăiați ca la carte, garantau calitatea. Răsadurile de tomate au explodat. Nu erau suficient de mature (urmarea iernii grele), dar pentru solarii e timpul plantării. Preț unic: un leu firul în pahare nutritive. Trebuie să luăm dacă vrem roșii mai timpurii. Zarzavaturile de sezon s-au vândut în totalitate. Încă mai erau pomi fructiferi (10-15 lei/buc). Multe mere, încă frumoase și ieftine. Brânzeturile și carnea (destule) au mai rămas. Au apărut și puii de găină. Unii mai mari, scăpați de grijă, cu doar (! ?) 10 lei/buc mi s-au părut foarte convenabili. În maximum 2 luni sunt buni de tăiat. Văzându-i, m-am gândit la nepoți. Pe lângă acestea, la o margine de „expozanți” care stau de-o parte și de alta a străzii Palanca (cu cratere „lunare”) se afla un nene vesel, cu căruța cu coviltir, o prezență permanentă în târg. Marfa lui: var nestins, sare bolovani pentru lins de către vaci și oi sau de murături, precum și prune afumate. Fiind un personaj simpatic, cu șorț tradițional (ultimul purtător), cu verb și voce vioaie cu îmbieri repetate la marfa expusă, l-am fotografiat și l-am întrebat de când a plecat de acasă. Am fost surprins de răspuns: „De luni !” Păi cum ? „Am umblat prin sate, am dormit în căruță.” Deci, negustor nomad. De loc din comuna Răzvad, sat Măgura, jud. Dâmbovița. Se numește Nicu Cioclete (Petrescu Nicolae). Caii lui, Marcel și Mișu, au învățat drumurile. A mai adăugat că la văduve, dă la schimb. Ploaia începută la 11:45 a grăbit strângerea mărfurilor și plecarea tuturor „actorilor” matineului duminical. Oricum, se vânduse aproape toată marfa.

2.04.2017: *În târg, la o mărgioară, / Sosit-au berzele și-o cioară !*

Zi bună de târg. Lume multă și marfă așijderea. Cu greu mi-am găsit loc de parcare după ora 10:00. Îmi propusesem să cumpăr multe. În principal, răsaduri de tomate timpurii pentru solar, acum fiind momentul propice plantării. Nicio șansă însă. Deși cam mici (urmare a iernii lungi și grele) s-au vândut cu cofrajul întreg. Pe tarabe sau în lădițe, ghivece nutritive cu răsaduri de ardei, varză, vinete și salată mai erau, dar de calitate necorespunzătoare, neconforme încă pentru plantat. Zarzavaturile de sezon – spanac, ceapă și usturoi verde, ridichiile și salata s-au vândut aproape în totalitate. Se face trecerea de la cele de toamnă-iarnă la trufandale. Încă sunt cartofi de sămânță care nu-și vor mai găsi cumpărători. Cei de mâncare, convenabili (1-1,4 lei/kg) se vindeau la plasă, ca și ceapa. Destule mere, ieftine și frumoase,

(continuare în pag. 23)

(urmare din pagina 22)

de la Voinești (2,5-1,5 lei/kg). Carne, brânzeturi și lapte, la ofertă. Și ouă de la Cartojani în găleți de plastic. Deși nu ar fi prea devreme, merită să cumperi pentru Paște că oricum, dacă nu se vând, tot cu ele vin peste o săptămână. Dar atunci, de Florii există și „tradiția" controalelor. Deci, riscuri.

9.04.2017: *Zvonul cu controlul alungă poporul*

De Florii, înainte de Paște, târgul este căutat de mult mai mulți oameni decât de obicei. Se cumpără în special carne, de miel și vițel, brânzeturi, lapte dulce, ouă și zarzavaturi. Lucru firesc, dar care este bine știut de organele de control: ANAF și DSV. Și, ca un blestem, au năvălit și azi, pe la ora 8:00, în sectorul carne-lapte. Deși erau semne sau zvonuri (iar unii au fost informați la sigur !) nu toți vânzătorii au ținut cont și au riscat. Astfel că ceea ce nu apucaseră să vândă a fost confiscat și dus la magazia ADP-ului de alături cu două roabe: bidoane cu lapte, sedile cu brânză dulce și ouă, aruncate grămadă. Scena a indignat puternic „poporul". Unii, care mă cunoșteau, m-au abordat spunându-mi să consemnez evenimentul și să anunț autoritățile. Nefiind însă decât cronicarul târgului, am apelat la spiritul târgului și l-am întrebat: Al cui ești tu, târgule ? / „Al tuturor și-al nimănui, domnule !" Un răspuns care cuprinde un mare adevăr pe care eu nu-l comentez. În aceste condiții, mulți au rămas fără carne proaspătă și ca atare au fost nevoiți să cumpere de la marile magazine ouă din Spania și carne de miel congelat din Austria. În rest, activitatea a fost relativ normală. S-au cumpărat pentru două săptămâni: cartofi (1,2 lei/kg), fructe (încă bune și foarte ieftine), trufandale (ridichiile de lună „îmbătrânite"), cereale, complexe pentru pui, răsaduri și ultimii pomi fructiferi, deja lăstăriți puternic. Peste toate, florile de sezon în ghivece au avut căutare mare.

23.04.2017: *Frigurile primăverii*

Fenomene meteo mai rar întâlnite ne-au surprins toată săptămâna trecută: zăpadă (21 aprilie), frig, brumă. În unele zone viscol și troiene. Temperaturi sub pragul de îngheț. Derută și deznădejde în pomicultură, viticultură și legumicultură. Pagube mari sau recolte compromise total. Timpul înaintat și căldurile ridicate de la începutul lui martie au favorizat înflorirea pomilor fructiferi și răsărirea plantelor din cultura I-a: cartofi, leguminoase. Brumele și înghețul le-au compromis. Cu toate că plantatul în câmp deschis este un risc foarte mare, răsadurile, de orice fel dar mai ales de tomate s-au vândut foarte bine. După două săptămâni de așteptare, cei interesați (posibil cu solarii, ca și mine) au cumpărat. Unii vor lua țeapă grăbindu-se cu vinete, ardei sau castraveți. Vânzătorii, bucuroși să scape de răsaduri și de chinul încălzirii nocturne a plantelor, nu au dat sfaturi de prudență. În concluzie, vom avea recolte slabe și întârziate și, evident, mai scumpe. Varza nouă a apărut: 3,5 lei/kg (cam 4 lei/buc). Fiind și Sf. Gheorghe dar și Duminica Tomii și Paștele Blajinilor, spoitorii, care sărbătoresc evenimentul în stilul lor, cu miel, băuturi, muzică și cu împărțirea rituală de carne crudă plus ceapă verde, leuștean, usturoi și flori au cumpărat cam tot ce era pe tarabe. Spre bucuria vânzătorilor, care au scăpat repede de marfă. Căutare au avut și puii de galinacee, lactatele și brânzeturile. Dar și florile în ghivece. Optimism și încredere. Ce-o fi, o fi. Mergem înainte cu speranță. Ne adaptăm.

21.05.2017: *Flori de sărbători*

O mare afacere în ultimii ani o reprezintă florile (în ghiveci mai ales). Deși voluminoase, se păstrează mult timp. În acest an, Sf. Constantin și Elena a coincis cu ziua de târg astfel că florile se găseau peste tot, atât la vânzători specializați cât și pe lângă legume sau răsaduri. Și chiar a fost o marfă de succes azi. Din nou târg de nota 10. Cu multe răsaduri care nu mai au căutare, depășite ca stare de vegetație, cu flori sau chiar mini-fructe. Cam prea multe păsări, de la pui la găini ouătoare, la care nu se înghesuia lumea. Lactate în exces (5 lei bidonul de 2 litri). Carne, idem. Fructele zise românești s-au ieftinit, așa cum am presupus. Astfel, cireșele aveau prețul de 12 lei/kg față de 25 lei/kg acum o săptămână (cred că erau tot aceleași). Căpșunile – sigur de la noi, zise de Ogrezeni – se vindeau cu 10 lei/kg. Deci, încă scumpe. Legumele, de asemenea s-au ieftinit. Varza nouă 1,5 lei/kg, cartofii noi 2-2,5 lei/kg, roșiile (mici ca nuca) 9 lei/kg. Încă nu merită cât timp cartofii de toamnă se vindeau cu 1,2 lei/kg. Zarzavaturi diverse pe toate tarabele producătorilor alături de răsaduri de pe brazdă cu 20 bani/fir. Aceiași mărari, încercând să-și lichideze stocul cu 1-2 lei/kg sau 3 kg/5 lei. Mai multe ca de obicei standuri cu țoale din Europa și second hand (halate, salopete, căutate de meseriași ca echipament de lucru). Toate la prețuri tentante.

4.06.2017: *Început de vară cu surprize*

O dimineață ciudată, cu ceață deasă și nori joși până spre prânz (la meteo se prezisese soare și 29^0 C) au marcat târgul azi fără a-l influența deloc. Nota 10 din start atât pentru prezență cât și pentru abundență. După prima trecere de informare, să nu-ți vină să crezi: au scăzut prețurile. Cartofii noi, foarte mari, 1 leu/kg (în piațeta centrală, ieri, 2,5 lei/kg). Varza nouă: 1,2 lei/kg. Răsaduri multe, de calitate, dar care nu s-au vândut (anul trecut, după o grindină extinsă, erau epuizate toate la prima oră). Fructele de sezon, acum cu adevărat românești, au avut prețuri normale pentru moment, respectiv 3 lei/kg căpșunile. De necrezut, pentru că acum 2 săptămâni erau 15 lei/kg cireșele și 10 lei/kg căpșunile. Cauza: abundența și perisabilitatea dată de condițiile meteo nefavorabile (ploi aproape zilnic din 26 mai). Roșiile, mici, (nu au avut condiții de dezvoltare nici în solarii) la 4 lei/kg, iar cele mai alese 8 lei/kg. Cea mai mare surpriză a fost prezența unui grup numeros de călușari echipați corespunzător, de la opinci și până la creștet, inclusiv copiii, care executau un dans specific, în zona cu casete muzicale. Mi-au amintit că sunt Rusaliile. Un astfel de grup de călușari mai vizitase Bolintinul acum aproape 60 de ani, împreună cu ursari și urși care îndreptau oasele moșilor. E clar că vin dintr-un trecut ancestral. De ce acum, aici, nu am aflat.

11.06.2017: *Când găsești ce nu cauți*

În ultimul an, într-o margine a târgului, câțiva spoitori expun spre vânzare direct pe pământ sau pe niște bucăți de plastic diverse scule și obiecte metalice recuperate din fierul vechi pe care-l strâng de prin satele din jur sau de aiurea (ei știu, dar nu spun). Descurcăreți din fire, au intuit imediat diferența dintre prețul ca fier vechi și valoarea utilitară pentru cei ce mai folosesc asemenea obiecte. Urmașii meseriașilor dispăruți natural, neavând intenția de a păstra ceva, au aruncat totul la fiare vechi. La bloc, desigur, nu este loc pentru asemenea scule, instrumente, dar la țară, în curte, o magazioară putea să le adăpostească pentru perpetuarea amintirii multor meseriași ce nu și-ar mai găsi beneficiarii. Mulți trec și cei interesați găsesc câte ceva la preț mic. Vizitez în fiecare duminică sectorul „fiare" și cumpăr de plăcere scule de care nu am chiar nevoie, visând la un posibil muzeu unde să le donez.

18.06.2017: *Bine e că plouă, e rău însă când !*

Știm că omul este destul de cusurgiu din fire. Mai știm și părerea despre ploaie a grădinarului, respectiv a cărămidarului. Azi însă nici grădinarii nu și-au dorit să mai plouă, fiind zi de târg, adică locul și momentul unde-și pot vinde produsele obținute cu multă trudă.

Halele și tarabele unui comerț civilizat nefiind nici măcar în stadiu de proiect ci doar de propunere strict electorală, uitată până la următoarele alegeri, activitatea în situații de intemperii este grav afectată. Folia de plastic este o soluție care nu rezolvă mai nimic dacă tabla ondulată a fost furată sau luată de vânt pentru că a fost reparată de ageamii. Așa că marfa expusă nu s-a prea vândut. Ca atare, prețurile au scăzut. Cartofii, foarte mari, 0,7 lei/kg (cei burlăniți, la plasă, 10 lei/buc). Fructele de sezon tot scumpe. Cireșele 8-9 lei/kg, vișinele 7 lei/kg. Roșiile, 5 lei/kg, mi s-au părut foarte scumpe pentru momentul acesta (se adevărește previziunea de la începutul primăverii care a fost friguroasă și neprielnică pentru plantarea răsadurilor). Multe păsări la prețuri convenabile. Lactatele nu au avut nici ele cumpărători. Doar la mici și gogoși era coadă. Cred că haosul actual din politică s-a extins ca o molimă și în târg. Cei cu marfă perisabilă au fost cei mai afectați, plecând cu ea acasă. Prețurile mari la unele produse ne indică faptul că, treptat, intermediarii vor acapara târgul și-și vor impune prețurile. Deja, pe etichete, au apărut cifre ca la supermarket-uri: 4,99 (roșii), 9,99 (cireșe) etc. Descurcăreții au găsit soluții de eludare a noilor legi care veniseră (chipurile) în sprijinul producătorilor. De fapt, cui îi pasă de ceva ? Cum e târgul e și țara și viceversa !

25.06.2017: *Căldura verii sau vara căldurilor*

După solstițiu, ca la o comandă, vara s-a instalat cu putere. Și, vorba cui știu eu, nu ne-ar fi surprins dacă nu venea pe neașteptate ! Temperaturi caniculare de peste 37^0 C la umbră (azi dimineață, la ora 8:00, 25^{0}C). În aceste condiții s-a desfășurat târgul, această adunare ad-hoc de oameni cu nevoi de primă necesitate, în special hrană. Spuneam acum trei luni că vom avea probleme cu legumele și zarzavaturile la începutul verii. Iată că în curând intrăm în iulie și tomatele sunt la prețuri exagerat de mari. Roșiile, cu 5 lei/kg, se găsesc – puține cantitativ – la toți intermediarii și la singurul producător din zonă (familia Nache din Bălășoeni). Cartofii, însă, sunt încă la prețul cel mai scăzut din ultimii ani: 0,7 lei/kg. Mari și de calitate. Ceapa și morcovii: 2 lei/kg. Castraveții, proaspeți sau plimbați din piață-n piață: 1,5 lei/kg. Varza nouă: 1 leu/kg. Fructele (nu prea românești) de sezon, cam scumpe. Caisele 5 lei/kg, vișinele 5-6 lei/kg, iar cireșele 10 lei/kg. Deși curțile noastre sunt pline de pomi fructiferi, totuși producția din acest an este slabă față de alți ani. De asemenea, am investit mult în răsaduri dar cum nu știm/nu ne permitem să tratăm micile grădini, nu avem producție și trebuie să cumpărăm. Astfel, crește prețul conjunctural. Nu poți să nu mănânci odată cu brânza de oaie de 15 lei/kg și roșii, combinație obligatorie, gustoasă și sănătoasă. Că d-aia-i vară !

2.07.2017: *Temperaturile mari ridică prețurile*

Aproape toată săptămâna ce a trecut au fost temperaturi foarte ridicate pentru această perioadă, culminând cu cea de ieri, sâmbătă, când s-a instituit de ANM cod roșu de caniculă: peste 42^{0}C la umbră și cca 58^0 C la soare. Foarte mult pentru noi, oamenii, dar la fel și pentru plante care sunt expuse continuu. Deci suferă și ele, fiind afectată producția. De acest lucru au profitat vânzătorii (producători și intermediari) care au mărit prețurile foarte mult: 5 lei/kg roșiile, 5 lei/kg ardeii grași, 4 lei/kg păstăile. La restul legumelor și zarzavaturilor s-au menținut prețurile de acum o săptămână. Foarte mulți cartofi la doar 0,7-0,8 lei/kg. Explicație simplă: producția foarte bună în acest an și în plus s-au scos pentru a se planta varza de toamnă, a doua recoltă. Chiar și la pepeni s-a ajuns la 1,5 lei/kg cei roșii care încă nu au vânzare, fiind prea mari. Ca o concluzie, teama de căldură a redus prezența oamenilor în târg. Pe la brânzeturi și carne am trecut în fugă pentru că pe asemenea călduri brânza era cu bule (de fermentație), iar carnea avea dâre de muște nesătule de zemurile ce se prelingeau din carnea violet-indigo dezghețată a cine știe câta oară. De, dacă DSV-ul vine în târg doar la comandă, nu că ar trebui. Deci, trăiască toleranța, să ne avem ca frații. Să trăim cu toții bine și să murim fericiți, sătui, de carne stricată.

9.07.2017: *Toboganul prețurilor*

În doar câteva zile prețurile legumelor au scăzut vertiginos. De vină este vara, desigur. Roșiile, care până joi încă se vindeau cu 5 lei/kg (în piața centrală) au ajuns la doar 2-3 lei/kg, ceea ce este un preț corect. În mod sigur, vom asista în continuare la scăderi și la celelalte legume. Chiar și la fructe se observă aceeași curbă descendentă. Pepenii verzi, 1-1,2 lei/kg iar cei galbeni 2 lei/kg. Doar vișinele s-au menținut la 7 lei/kg fiindcă producția a fost mică. Optimismul pentru recoltele acestei veri (cereale) este vizibil. Ca atare și noi, cumpărătorii, ne bucurăm că avem păpică. E clar, deci, guvernul nu mai pică.

Reviste primite la redacție

Litere, anul XVIII, nr. 6 (207), iunie 2017, revistă lunară de cultură a Societății Scriitorilor Târgovișteni. Director Tudor Cristea; Redactor șef Mihai Stan.

Actualitatea literară, anul VIII, nr. 72, iunie 2017, revistă a Unirii Scriitorilor din România editată de Societatea Culturală Lugojpress. Director Nicolae Silade; Redactor șef Remus V. Giorgioni.

Caietele de la Araci, anul V, nr. 1 (7), iunie 2017, publicație de literatură a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni. Redactor șef Luminița Cornea.

Mărturii culturale, anul II, nr. 1 (5), ianuarie-martie 2017, revistă trimestrială de cultură, Satu Mare. Director fondator Aurel Pop; Redactor șef Viorel Câmpean.

Pro Saeculum, anul XVI, nr. 3-4 (119-120), 15 aprilie – 1 iunie 2017, revistă de cultură, literatură și artă. Director executiv Nina Deșliu; Redactor șef Rodica Lăzărescu.

Bucureștiul literar și artistic, anul VIII, nr. 8 (71), august 2017. Director Coman Șova; Redactor șef Florentin Popescu.

Observator cultural, anul XVIII, nr. 879 (serie nouă 621), 6-12 iulie 2017; nr. 880 (serie nouă 622), 13-19 iulie 2017, săptămânal de informație și analiză culturală. Redactor șef Carmen Mușat; Redactor șef adjunct Ovidiu Șimonca.

Bucovina literară, anul XXVIII, nr. 5-6 (315-316), mai-iunie 2017, revistă editată de Societatea Scriitorilor Bucovineni. Director Carmen-Veronica Steiciuc; Redactor șef Alexandru Ovidiu Vintilă.

Revista poate fi procurată, în București: de la chioșcul de presă din Piața Romană (La Coloane) și de la sediul Editurii RAWEX COMS (Calea Griviței, nr. 403, Bl. R, sector 1); în Bolintin Vale: de la Librăria Traian Chiva și de la sediul redacției.

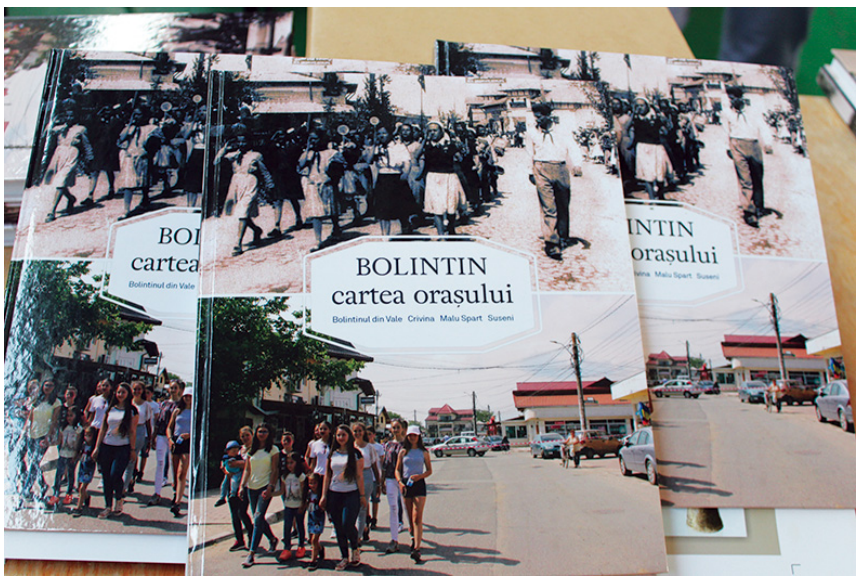
Cărțile se primesc pe adresa redacției (str. Partizani, nr. 41A, Bolintin Vale, Giurgiu), iar manuscrisele pe adresa de e-mail: revistasud@yahoo.com.

Revista "SUD" recomandă autorilor sudiști și din alte părți de țară Editura - RAWEX COMS, București, pentru publicarea unor volume de poezie, proză, teatru, eseu etc.

Indiferent de tiraj, pentru debutanți se oferă o reducere de 10%; pentru autorii publicați reducerea este de 5%.

Editor: Raluca Tudor
Telefon editură: 0720 773209
Consilier editorial: Vasile Grigorescu
Telefon revista "SUD": 0786 455702

Un remarcabil eveniment editorial: lansarea volumului *Bolintin – cartea orașului*

1 iulie 2017, cea mai fierbinte zi din ultimii 50 de ani, a fost aleasă pentru a fi prezentată publicului o lucrare îndelung așteptată – *Bolintin - cartea orașului* – apărută la Editura Oscar Print și publicată cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Bolintin Vale, avându-i coordonatori și autori pe Vasile Grigorescu și pr. Nicușor Beldiman și autori pe C-tin Bărbuță, Ciprian Necșuțu, Constanța Crudu, Milica Dan, Florică Dan, Ștefan Crudu și Marian Grigore, toți membri ai Asociației pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu. Cuvântul înainte i-a aparținut scriitorului și publicistului Neagu Udroiu, pentru care Bolintinul este o „legendă valahă", învăluită de „încă nedeslușitele mistere".

Au fost prezenți, alături de colectivul de autori, prefațatorul lucrării, E.S. d-nul ambasador Neagu Udroiu, d-nul Daniel Trăistaru, primarul orașului, care i-a felicitat pe cei care s-au străduit să scoată la lumină bogata istorie a Bolintinului și a urat bun venit participanților. Dintre aceștia îi vom aminti pe diplomatul și scriitorul George Apostoiu, prof. univ. dr. Nicolae Constantin, prof. univ. dr. Florin Iordache, Angelica Moldovan (editorul lucrării), Leontin Zamfir (viceprimar), Ionel Constantin (administratorul orașului), Daniel Lazăr (consilier județean), consilierii locali Marin Marin, Rareș Neagu, Mariana Goia și Luminița Stoica, profesorii Mihaela Enache (director al Liceului „D. Bolintineanu), Corneliu State, Gianina Mehedințu, Iuliana Beldiman, Andreea Grigore, Julieta Brânzea, Amalia Dumitrescu, Emilia Bordieru, Nicoleta Savu, Georgeta Ghiță, Silvia Cîrstea (cea care a tradus în limba engleză rezumatul lucrării), bibliotecarele Silvia Popescu și Nicoleta Tudor, Radu Ioan, Marian Păun, Tudor Gheorghe, Erasmina Porojan, Mioara Ghimpe, Adrian Chiva, Marius Dumitru, Ștefania Șovărel, Alexandru Grigore, Dinu Grigore, Marius Ciubuc, Nelu Niculae, Ionel Manea, Ștefan Vasile, Niculae Stoica, Mirela Dorobanțu, Oana Dobrin, Mioara Mănescu, Mircea Paraschiv, Constantina Chiva, Marin Ceaușu, Nicolae Ciubuc ș.a.

De bun augur a fost aserțiunea d-lui Vasile Grigore, care a ținut să sublinieze trei chestiuni esențiale ce reies din lucrare și anume că prezența umană în arealul bolintinean are o vechime de peste șase milenii, că atestarea documentară a satului, din 15 martie 1433, îl face mai bătrân decât Bucureștiul și că semnificația cuvântului Bolintin este aceea de „tărâm al apelor", adică „pământul dintre ape".

De o semnificație cu totul deosebită este faptul că lansarea s-a desfășurat pe locul unde s-a născut o personalitate marcantă a zorilor României moderne, marele scriitor și om politic Dimitrie Bolintineanu, chiar acolo unde s-a aflat casa părintească a acestuia. *Cartea orașului* impresionează și este o dovadă a faptului că munca în echipă a dat roade, că experiența fiecăruia, entuziasmul, energia, încrederea au fost liantul ce-au închegat o lucrare în urma căreia sudoarea frunții s-a transformat în lacrimi de bucurie.

Un cuvânt de mulțumire se îndreaptă către d-na Ioana Marinescu și compania Mega Image, care au sprijinit organizarea manifestării alături de d-nele Mioara Georgescu, Nicoleta Savu și dl Ionel Chiva, ca și către Traian Ciubuc, Cristian Ciubuc și Angelo Tăndălescu, care au asigurat fondul muzical și sonorizarea.

Următoarea prezentare a *Cărții orașului* va avea loc în București, pe 18 august 2017, de la ora 17.00 la Librăria "Mihail Sadoveanu", str. Edgar Quinet nr. 10. Vă așteptăm !

Alocuțiunea dlui Primar Daniel Trăistaru

Excelența Sa dl. Ambasador Neagu Udroiu, la stânga Constanța Crudu, Milica Dan, C-tin Bărbuță, iar la dreapta Daniel Trăistaru, pr. Nicușor Beldiman, Angelica Moldovan

Sesiunea de autografe

Cristian Ciubuc, Traian Ciubuc, Angelo Tandalescu

Autori și invitați la mănăstirea Buna Vestire

Sud

Director fondator: Constantin Carbarău
Redactor șef: Vasile Grigore. **Senior editor:** Florentin Popescu (tel.: 0246.270.633; 0720350555, revistasud@yahoo.com)
Colectiv de redacție: Ștefan Crudu (secretar general de redacție), Constantin Bărbuță, Constanța Crudu, Marian Grigore, Corneliu State, Gabriel Dragnea, Ciprian Necșuțu, Geanina Mehedințu
Prelucrare imagini: Mircea Paraschiv

Redacția și administrația:
Str. Partizani, nr. 41A, Bolintin Vale, județul Giurgiu

ISSN 1224-7367
PREȚ 5 lei

Concepție grafică: Raluca Tudor

RAWEXCOMS
Editura RAWEX COMS SRL
ralucatudor2000@yahoo.com; 0720 773209

Tipar: Oscar Print

Revista Sud publică opiniile colaboratorilor săi oricât de diverse ar fi acestea. Responsabilitatea pentru conținutul fiecărui text aparține, în exclusivitate, autorului.